

ผลการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทย ที่มีต่อช่วงความสนใจ
ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลคุ้มพระศรีสงคราม จังหวัดเลย

นางปานขวัญ ธรรมสกุลศิริ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2557

**The Effects of Movement and Rhythmic with Thai Dancing Activities on
Interest Span of Preschool Children at Anuban Khum Phra Srisongkram
School in Loei Province**

Mrs. Pankwan Thamsakulsiri

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2014

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย
ที่มีต่อช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัย
โรงเรียนอนุบาลคุ้มพระศรีสงคราม จังหวัดเลย
ชื่อและนามสกุล นางปานขวัญ ธรรมสกุลศิริ
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา มัคคสมัน

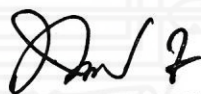
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2558

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา มัคคสมัน)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถนพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย
ที่มีต่อช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัย
โรงเรียนอนุบาลคุ้มพระศรีสงคราม จังหวัดเลย

ผู้ศึกษา นางปานขวัญ ธรรมสกุลศิริ รหัสนักศึกษา 2512102118

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา มัคคสมัน ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลคุ้มพระศรีสงคราม จังหวัดเลย ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย

กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี จำนวน 25 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนอนุบาลพระศรีสงคราม จังหวัดเลย ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 5 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ คู่มือการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยเพื่อเพิ่มช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัย และแบบสังเกตช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่าหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย เด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลคุ้มพระศรีสงครามมีช่วงความสนใจยาวกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ท่ารำไทย ช่วงความสนใจ เด็กปฐมวัย

Independent Study title: The Effects of Movement and Rhythmic with Thai Dancing Activities on Interest Span of Preschool Children at Anuban Khum Phra Srisongkram School in Loei Province

Author: Mrs. Pankwan Thamsakulsiri; **ID:** 2512102118;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Dr. Wattana Makkasaman, Assistant Professor;

Academic year: 2014

Abstract

The purpose of this research was to compare interest spans of preschool children at Anuban Khum Phra Srisongkram School in Loei province before and after taking part in movement and rhythmic with Thai dancing activities.

The sample comprised 25 preschool children, 4-5 years old, studying at the second kindergarten level during the first semester of the 2015 academic year at Anuban Khum Phra Srisongkram School in Loei province, obtained by cluster sampling. The experiment was undertaken during movement and rhythmic activities sessions for 5 weeks. Research instruments consisted of a handbook for organizing movement and rhythmic activities with Thai dancing, and an observation form on interest span of preschool children. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

Research findings showed that after partaking in the movement and rhythmic with Thai dancing activities, the interest span of preschool children at Anuban Khum Phra Srisongkram School was significantly longer than their counterpart interest span before partaking in the activities at the .01 level.

Keywords: Movement and rhythmic activities, Thai dancing, Interest span, Preschool children

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาในการแนะนำและความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา มัคคสมัน อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิด ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องและติดตามการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้อย่างเอาใจใส่ เป็นอย่างดีมาโดยตลอด นับตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความเมตตา กรุณาของอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ฉนิณี เจริญกุล อาจารย์ไพศริ มีบุญ อาจารย์สายฝน แก้วมาต ที่ได้กรุณาตรวจและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทุกท่าน รวมทั้งท่านอาจารย์ที่เกษียณอายุแล้วเช่นกันที่ได้เมตตาอบรมสั่งสอนให้ลูกศิษย์คนนี้มีความสุขในการหมั่นพัฒนาศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทุกท่านที่มีน้ำใจให้คำแนะนำ แนวคิด กำลังใจ ความห่วงใยตั้งกัลยาณมิตรเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. พชร ผลิตโยธินผู้ที่มีพระคุณประดุจมารดาที่เมตตาตอบคำถาม ข้อสงสัยมากมายของลูกศิษย์ช่างสงสัยอย่างอดทน จนลูกศิษย์คนนี้ได้เปลี่ยนแปลงสู่ทางเดิน แนวคิดที่ตีงาม เห็นใจ เข้าใจ พร้อมให้อภัยผู้อื่นและกลับมาเชื่อมั่น ในความคิดความรักที่บริสุทธิ์ จนมีความเข้มแข็งและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมั่นใจอีกครั้ง

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณ คุณแม่ขวัญใจ ประดิษฐานนท์ คุณพ่อ รองศาสตราจารย์ ดร. สุรวุฒิ ประดิษฐานนท์ และ คุณยายบัวคำ สีตระณี แม่ครูผู้ก่อตั้งโรงเรียนอนุบาลคุ้มพระศรีสงคราม คุณยาย ทวด สายหยุด ชีพอุดม คุณตาชวดท้าว มณี เหมภาที่มีส่วนสนับสนุนและเป็นแรงบันดาลใจในการค้นคว้าอิสระนี้ รวมถึงผู้มีพระคุณอีกหลายท่านที่ได้กล่าวนามในที่นี้ ซึ่งผู้วิจัยระลึกถึงเสมอ

คุณค่าและประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้ ขอมอบแด่คณาจารย์ผู้ประสทาวิชา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาหลักสูตรการสอน วิชาเอกปฐมวัยศึกษาทุกท่าน

ปานขวัญ ธรรมสกุลศิริ

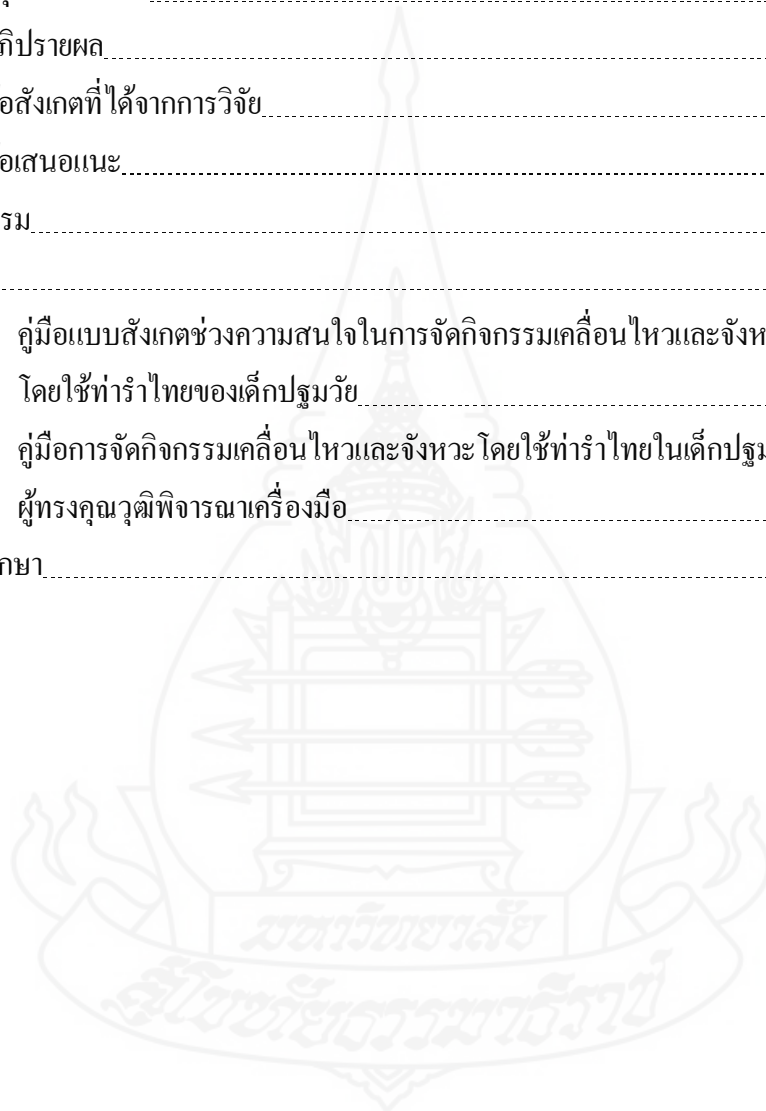
กันยายน 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย.....	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ.....	18
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับท่ารำไทย.....	25
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ตอนที่ 1 ช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยเป็นรายบุคคล.....	49
ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมรำไทย.....	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	53
สรุปผลการวิจัย.....	53
อภิปรายผล.....	54
ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย.....	58
ข้อเสนอแนะ.....	59
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก.....	67
ก คู่มือแบบสังเกตช่วงความสนใจในการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยใช้ท่ารำไทยของเด็กปฐมวัย.....	68
ข คู่มือการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยใช้ท่ารำไทยในเด็กปฐมวัย.....	74
ค ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือ.....	114
ประวัติผู้ศึกษา.....	119

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 การสร้างหลักการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย ในเด็กปฐมวัย.....	42
ตารางที่ 4.1 ช่วงความสนใจ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเด็กปฐมวัยก่อนและหลัง การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยเป็นรายบุคคล.....	49
ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย.....	52

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 4.1 การเปรียบเทียบช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมรำไทย เป็นรายบุคคล.....	51

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ แม้เทคโนโลยีจะทำให้มนุษย์ได้รับความสะดวกสบายมากขึ้นแต่เทคโนโลยีบางอย่างก็ทำให้มนุษย์ใส่ใจซึ่งกันและกันน้อยลงอีกทั้งสังคมที่เปลี่ยนไปมีการแข่งขันและเอาัดเอาเปรียบจากค่านิยมทางด้านวัตถุ ที่ผู้คนต้องการหาเงินเพื่อซื้อความสะดวกสบาย มองความต้องการของตนเองเป็นที่ตั้ง เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวมมีความเห็นใจซึ่งกันและกันน้อยลง สะท้อนให้เห็นจากครอบครัวไทยสมัยก่อนที่เป็นครอบครัวขยายมีขนาดใหญ่อยู่ในชุมชนหรือหมู่บ้านเดียวกัน ครอบครัวอบอุ่นมีปู่ย่าตายายพ่อแม่พี่น้องมีน้ำใจช่วยเหลือแบ่งปันกัน บ้านข้างๆก็เป็นญาติพี่น้องลุงป้าหน้าอาหรือคนรู้จักกันมานานจนสนิทใจ ต่อมาครอบครัวค่อยๆมีขนาดเล็กลง หนุ่มสาวและสมาชิกครอบครัวในวัยทำงานต้องแยกย้ายออกไปหางานทำไกลบ้านตามภาวะเศรษฐกิจและความเร้นแค้น เด็กๆถูกทอดทิ้งให้ว่าหว่าห่างไกลพ่อแม่ ไม่มีโอกาสได้รับการอบรมสั่งสอนดูแลแนะนำอย่างใกล้ชิดจากครอบครัว ตรงกันข้ามผู้ปกครองกลับให้แต่เงินทองวัตถุสิ่งของแทนที่การอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมกับวัย เด็กจึงคุ้นเคยกับการเลี้ยงดูด้วยวัตถุและความคาดหวังสูงจากผู้ปกครองที่นิยมการเปรียบเทียบและเร่งรัดเด็กด้านวิชาการมากเกินไป ทำให้เด็กเกิดความกระวนกระวายสับสนโดดเดี่ยว กับข้อใจมีปัญหา ขาดความภาคภูมิใจในตนเองไม่มีความสุขสงบ เพราะรู้สึกไม่ประสบความสำเร็จ ไม่พึงพอใจในตนเอง ดูถูกความสามารถของตนเองขาดความพิจารณาไตร่ตรองสังเกตอย่างรอบคอบ ขาดความอดทนและกลัวการผิดพลาดเกิดความสับสน เป็นเหตุให้พัฒนาการถดถอย หรือถูกผู้อื่นชักจูงได้ง่าย (วรรณวิมล อภินิษฐ์, 2546, น. 1) ไม่สามารถเรียนรู้ได้เป็นเวลานาน มีอารมณ์ไม่มั่นคงและถูกดึงความสนใจได้ง่าย อาจแสดงพฤติกรรมก่อกวนเพื่อนในชั้นเรียน หากแต่ตรวจพัฒนาการโดยแพทย์เฉพาะทางแล้วไม่พบความผิดปกติตามวัย จึงเรียกว่า “สมาธิสั้นเทียม”

จากปัญหาข้างต้นการส่งเสริมให้เด็กมีความพร้อมในการเรียนรู้สามารถสำรวจ ค้นคว้าความรู้ใหม่ๆ และเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองจึงเป็นสิ่งจำเป็น จะต้องปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะเด็กวัยแรกเกิด จนถึงอายุ 6 ปี เนื่องจากเป็นช่วงระยะที่สมองของเด็กเรียนรู้ได้มากและมี

ผลต่อชีวิตในอนาคต ครูจึงมีหน้าที่คอยเป็นผู้ช่วยให้เด็กสร้างความรู้จากสิ่งแวดล้อมภายนอกโดยสมองของตนเอง (คันสนีย์ ฉัตรคุปต์, 2550, น. 176)

ด้วยความสำคัญดังกล่าวคณะกรรมการวางพื้นฐานปฏิรูปการศึกษาจึงได้เสนอว่าการส่งเสริมศักยภาพและการสร้างบุคลิกภาพจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ผู้เรียนยังอยู่ในช่วงปฐมวัย และองค์ประกอบสำคัญในการเรียนรู้ต้องอาศัยความพร้อมอย่างน้อย 2 ประการ ด้วยกัน คือ วุฒิภาวะทางร่างกายกับความพร้อมที่เกิดจากความสนใจ ตั้งใจที่จะรับรู้ (ประสาธ อิศรปริดา, 2522, น. 135) เนื่องจากความสนใจมีความสำคัญต่อการเรียนรู้สิ่งต่างๆ และพบว่าสิ่งเร้ามีความสัมพันธ์กับความสนใจและตั้งใจในการรับรู้ของเด็กปฐมวัย และยังสัมพันธ์เกี่ยวโยงไปถึงความพร้อมในการเริ่มเรียนวิชาการต่างๆ ต่อไปด้วย (ปิยะนุช ประจักษ์จิตต์, 2525, น. 40-41) และเด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้ดีจากประสบการณ์ตรง ดังนั้นการจัดประสบการณ์ที่ดีจึงควรให้เด็กได้มีโอกาสลงมือกระทำด้วยตนเองโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ตามแนวคิดของ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ที่กล่าวว่า เด็กเล็กๆ จะเรียนรู้โดยการลงมือกระทำ (Learning by doing) ทำให้เด็กๆ ได้มีโอกาสใช้ร่างกายของตนเองในกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนุกสนานและความสนใจ และสิ่งสำคัญในตัวผู้เรียนที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ คือ ความสามารถและความสนใจของเด็กเอง (John Dewey, 1959 อ้างถึงใน นวีวรรณ จึงเจริญ, 2528, น. 4)

วิยะดา บัวเพื่อน (2531, น. 2-3) กล่าวว่า การที่ผู้สอนมีความพยายามที่จะทำให้เด็กสนใจต่อกิจกรรม เป็นการฝึกให้เด็กมีความตั้งใจหรือมุ่งมั่นต่อกิจกรรมนั้นๆ ช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจนานมากขึ้น ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วย

ในการจัดการเรียนการสอนเด็กปฐมวัยจำเป็นจะต้องเน้นเอาความสนใจของเด็กเป็นหลัก โดยที่ครูมีหน้าที่ที่จะสัมพันธ์เนื้อหาวิชาเพื่อจัดเป็นหน่วยการสอนและจะต้องรู้จักกระตุ้นให้เด็กต้องการกระทำกิจกรรมด้วยความสนใจและตั้งใจในการรับรู้รวมทั้งมีความกระตือรือร้นอยากรู้ อยากเห็น

ดังนั้นการส่งเสริมให้เด็กมีความสนใจในการรับรู้หรือพัฒนาช่วงความสนใจตั้งแต่ระดับปฐมวัยจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และเกิดความพร้อมอันเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย (พัชรี เจตน์เจริญรักษ์, 2537, น. 9)

เยาวพา เดชะคุปต์ (2540, น. 35 อ้างถึงใน เบญจมาศ หาญกล้า, 2548, น. 1-2) ได้กล่าวว่า กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นกิจกรรมที่พัฒนาเด็กในด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย การฟัง การปฏิบัติตามคำสั่ง การเป็นผู้นำผู้ตาม และการใช้จินตนาการโดยให้เด็กมีโอกาสใช้ความคิดจินตนาการและมีโอกาสถ่ายทอดออกมาอย่างอิสระด้วยท่าทางเคลื่อนไหว อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่พัฒนาร่างกายและจิตใจให้มีปฏิริยาตอบสนองต่อจังหวะ โดยการแสดง

ท่าทางตามจินตนาการอย่างอิสระและส่งผลให้เด็กเกิดการสำรวจ รับรู้ เข้าใจการเคลื่อนไหวของอวัยวะต่างๆ ของร่างกายได้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528, น. 57-58 อ้างถึงใน สุภศรี ศรีสุคนธ์, 2539, น. 26) กล่าวว่าเด็กอายุ 2-6 ขวบซึ่งอยู่ในวัยเด็กตอนต้นมีการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor) มากขึ้น

เด็กสามารถเดินได้อย่างมั่นคงเพราะมีการเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขาและเพิ่มทักษะอื่นๆ เช่น วิ่ง กระโดด ปีนป่าย ฯลฯ รวมถึงทักษะที่ใช้มือเช่น การขว้าง การรับ เด็กวัยนี้ควรได้รับการส่งเสริมด้วยการเคลื่อนไหวแบบต่างๆ อยู่เสมอ (Singer, 1976, pp. 238 อ้างถึงใน สุภศรี ศรีสุคนธ์, 2539, น. 26)

ดังนั้นเด็กปฐมวัยหรือเด็กก่อนวัยเรียนจึงเป็นวัยที่เหมาะสมในการฝึกการเคลื่อนไหว เพราะธรรมชาติของเด็กโดยทั่วไปมักจะชอบการเคลื่อนไหว จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอน ควรเข้าใจถึงพัฒนาการเหล่านี้ของเด็กและรู้หลักการจัดกิจกรรมเพื่อสามารถส่งเสริมให้เหมาะกับโครงสร้างร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุภศรี ศรีสุคนธ์, 2539, น. 27)

ดนตรีที่ใช้ในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะมีบทบาทและความสำคัญในด้านสุนทรียศาสตร์ ดังนี้

ความรู้สึกรومانซ์ (Romance) จะเป็นการกระตุ้นสมองให้ฉลาด (คันสนีย์ ฉัตรคุปต์, 2550) กระตุ้นความสนใจ ความจำและอื่นๆ เนื่องจากสมองส่วนใหม่หรือนีโอคอร์เทกซ์ทุกส่วนถูกใช้ประโยชน์ เพราะต้องใช้ประสาทสัมผัสทุกชนิดในการสร้างความสุนทรีย์

เสียงดนตรีมีอำนาจกระตุ้นให้ร่างกายเคลื่อนไหวเป็นจังหวะ (Alvin, 1966, pp. 99 อ้างถึงใน สุภศรี ศรีสุคนธ์, 2539, น. 2-3) เสียงดนตรีทำให้เกิดความกล้า และทำให้ร่างกายเคลื่อนไหวเป็นจังหวะ ในอดีตมีการนำดนตรีมาใช้ประโยชน์มากมาย ด้านการศึกษาได้มีการยอมรับถึงคุณค่าของดนตรีว่าสามารถพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา (โกวิทย์ ชันศิริ, 2517, น. 91 อ้างถึงใน สุภศรี ศรีสุคนธ์, 2539, น. 3)

นอกจากนี้ดนตรียังเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ความคิดของตนเอง ช่วยให้เด็กได้ระบายความรู้สึกและอารมณ์ในทางที่ถูกต้องเหมาะสมทำให้สนุกสนานเพลิดเพลิน (ภรณ์ คุรุรัตน์, 2526, น. 38)

ดนตรีไม่ว่าจะเป็นดนตรีชนิดใดย่อมมีบทบาทสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยเสมอเพราะดนตรีช่วยพัฒนาเด็กบุคคล เนื่องด้วยประสบการณ์ทางด้านดนตรีทำให้เด็กเข้าใจและรู้สึกถึงความสามารถของตนเอง และยังช่วยให้เด็กเข้าใจเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมของตนเองด้วย (ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์, 2532, น. 11-12 อ้างถึงใน สุภศรี ศรีสุคนธ์, 2539, น. 3)

นอกจากนี้ดนตรีไทยยังมีลักษณะร่วมกับดนตรีสากล คือมีจังหวะใกล้เคียงกัน เป็นสมบัติล้ำค่าของชาติ เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงอุปนิสัยใจคอของคนไทยว่า คนไทยหรือชาติไทยเป็นชาติที่มีอารมณืเบิกบาน การที่เราได้ฟังดนตรีแล้วเกิดความรู้สึกที่คลั่งคลีใจเหล่านี้เกิดจากศิลปะของการดนตรีทั้งสิ้น (เรณู โกศินานนท์, 2522, น.107) และในเรื่องเดียวกันนี้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารีฯ ได้เคยตรัสว่า “เด็กไทยทุกคนหากสอนให้รู้จักฟังดนตรีไทยให้เกิดความเคยชินแล้วเมื่อถึงเวลาที่จะสอนให้เล่นดนตรี เด็กจะเล่นได้โดยง่าย” ทรงเปรียบเทียบเด็กนักเรียนของโรงเรียนจิตรดาที่มาเรียนดนตรีไทยเมื่อโต กับเด็กนักเรียนโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบซึ่งนอนฟังเพลงไทยมาตั้งแต่อยู่ในชั้นปฐมวัยจนถึงระดับอนุบาล เมื่อขึ้นชั้นประถมได้ครุมาสอนจากกรมศิลปากร ปรากฏว่าเด็กนักเรียนโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบสามารถบรรเลงดนตรีไทยได้รสชาติดีกว่าเด็กโตจนเห็นได้ชัด (พูนพิศ อมาตยกุล, 2528, น. 8 อ้างถึงในศุภศรี ศรีสุคนธ์, 2539, น. 3)

จากเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น จะเห็นว่าการบูรณาการทำรำไทยเข้าไปในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ มีความเกี่ยวข้องในการพัฒนาช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย การศึกษาที่ผู้วิจัยสนใจคือ ผลการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยที่มีต่อช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย ซึ่งไม่เคยมีการวิจัยใดที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยที่ประกอบด้วย ทำรำไทยที่เหมาะสมกับการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย และ เพื่อเพิ่มช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัยมาก่อน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทย

3. สมมติฐานการวิจัย

หลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยเด็กปฐมวัยมีช่วงความสนใจสูงขึ้นกว่าก่อนจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทย

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากร คือ เด็กปฐมวัยชายและหญิงชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลคุ้มพระศรีสงครามจังหวัดเลย

4.2 ระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1/2548 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง คือ 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20 นาที

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา คือ

4.3.1 *ตัวแปรต้น* คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย

4.3.2 *ตัวแปรตาม* คือ ช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 *เด็กปฐมวัย* หมายถึง เด็กชายหญิงอายุ 4-5 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนอนุบาลคุ้มพระศรีสงคราม จ. เลย

5.2 *ช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย* หมายถึง ระยะเวลาที่เด็กเพ่งความสนใจต่อสิ่งเร้าหรือช่วงเวลาที่มีสภาวะร่างกายและจิตใจของเด็กพร้อมจะรับข้อมูลต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นผลให้คงพฤติกรรมที่แสดงถึงความเอาใจใส่และความตั้งใจกระทำกิจกรรมซึ่งสามารถวัดได้จากการสังเกตพฤติกรรมช่วงความสนใจในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

5.3 *กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย* หมายถึง กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัยที่บูรณาการท่ารำไทยที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและใช้ดนตรีไทยบรรเลง มีขั้นตอนการจัดกิจกรรม 5 ขั้นตอน คือ

5.3.1 การเคลื่อนไหวพื้นฐานอย่างอิสระ

5.3.2 การเคลื่อนไหวตามกำหนดสัญญาณ

5.3.3 การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ

5.3.4 การเคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทยที่ซับซ้อน

5.3.5 การผ่อนคลาย

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการในการเกิดช่วงความสนใจในการเรียนรู้
- 6.2 ได้แผนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยในเด็กปฐมวัย
- 6.3 ได้แนวทางในการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยที่ส่งเสริมพัฒนาการของช่วงความสนใจ
- 6.4 ได้แนวการเตรียมความพร้อมด้านวิชาอื่นๆ ในเด็กปฐมวัยเช่น ดนตรี-นาฏศิลป์
พลศึกษา
- 6.5 ได้แนวทางกระตุ้นให้ครูและผู้เกี่ยวข้องให้ความสนใจและสืบสานคุณค่าวัฒนธรรมของไทย และเห็นความสัมพันธ์ของดนตรี-นาฏศิลป์กับการพัฒนาทางอารมณ์จิตใจขั้นสูงต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเรื่อง “ผลการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยที่มีต่อช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลกุ้มพระศรีสงคราม จังหวัด เลย” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย
 - 1.1 ความหมายและความสำคัญของช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย
 - 1.2 องค์ประกอบของช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย
 - 1.3 แนวทางการเสริมสร้างช่วงความสนใจ
 - 1.4 การวัดประเมินพฤติกรรมช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย
 - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
 - 2.1 ความหมายและความสำคัญของกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
 - 2.2 องค์ประกอบและประเภทของกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
 - 2.3 แนวทางการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
 - 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทำรำไทย
 - 3.1 ความหมายและความสำคัญของรำไทย
 - 3.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทำรำไทย
 - 3.3 หลักการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทย
 - 3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทย

1. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย

1.1 ความหมายและความสำคัญของช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย

กาเย่ (Gagne ,1985, อ้างถึงใน ประสาท อิศรปริดา, 2522, น. 135) กล่าวว่า ความสนใจหรือความใส่ใจเป็นลักษณะทางจิตที่มีความสืบเนื่องกันเป็นชุด มิได้เป็นลักษณะเพียงอย่างเดียวจึงมีชื่อเรียกว่า ชุดที่ทำให้เกิดความใส่ใจ (Attention set) กล่าวคือ ประการแรกที่สุดจะต้องมีสิ่งเร้าเข้ามา เช่นการที่ครูชี้ตัวอักษรให้เด็กดู เด็กก็จะสนใจหรือใส่ใจใน สิ่งที่ครูชี้ ความรู้สึกสนใจหรือใส่ใจนี้มิได้มีแต่มองตามที่ครูชี้เท่านั้น แต่เด็กจะเกิดการตอบโต้ขึ้น เช่น อาจฝึกตามไปหรือออกเสียงตามไปเบาๆ ในใจหรือออกเสียงดังๆตามครู การตอบสนองนี้จะเกิดขึ้นสืบเนื่องกันเป็นลูกโซ่ตลอดไปในขณะมีความใส่ใจอยู่ นอกจากนี้เด็กจะมีความรู้สึกหรือความคิดต่างๆ ตามไปด้วย

ปิยะนุช ประจักษ์จิต (2525, น. 7, 40-41) กล่าวว่า ความสนใจในการรับรู้คือ สภาวะของร่างกายและจิตใจที่พร้อมจะรับรู้ข้อมูลต่างๆ จากสิ่งเร้าที่ตรงกับความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นกระบวนการขั้นแรกของการรวบรวมข้อมูลต่างๆที่เป็นความคิดรวบยอด (concept)ในกระบวนการรับรู้ของเด็กปฐมวัยและยังเกี่ยวข้องไปถึงความพร้อมในการเริ่มเรียนวิชาต่างๆต่อไปด้วย

จอห์น ดิวอี้ (John Dewey, 1959, อ้างถึงใน จวีวรรณ จึงเจริญ, 2528, น. 4) กล่าวว่าในการจัดการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย จำเป็นจะต้องเน้นเอาความสนใจของเด็กเป็นหลักโดยที่ครูมีหน้าที่จะสัมพันธ์เนื้อหาวิชาเพื่อจัดเป็นหน่วยการสอนและจะต้องรู้จักกระตุ้นให้เด็กต้องการกระทำกิจกรรมด้วยความสนใจและตั้งใจในการรับรู้รวมทั้งมีความกระตือรือร้นอยากรู้ อยากเห็น

ชาลส์ (Charles,1972, pp. 3-32, อ้างถึงใน เรืองยศ วิชัย, 2540, น. 84) กล่าวว่าความสนใจของบุคคลจะเกิดขึ้นได้นั้นต้องมีกระบวนการหรือ พัฒนาการ จากขั้นตอนต่างๆ โดยเริ่มจากต้องมีความพอใจ บุคคลจะมีความพอใจจากสิ่งใดนั้น สำหรับเด็กการมีพฤติกรรมตอบสนองตรงตามวัตถุประสงค์ จึงจะถือว่าเป็นวิธีการที่ดี ทำให้เกิดความพอใจต่อกิจกรรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับสุภาวดี หาญเมธี และคณะ (สุภาวดี หาญเมธี และคณะ, ม.ป.ป., น. 476 อ้างถึงใน เรืองยศ วิชัย, 2540, น. 84) ที่กล่าวว่า เด็กในวัยนี้ต้องพึ่งพาผู้ใหญ่ในการเสริมสร้างความมั่นใจให้กับตนเองเขาจะชอบทำที่ที่เสริมกำลังใจ กล่าวคำชมและชื่นแนะของผู้ใหญ่ และสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของไทเลอร์ และคณะ (Tylor et al., 1979, pp. 194-197 อ้างถึงใน เรืองยศ วิชัย, 2540, น. 84) ที่ได้ศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อช่วงความสนใจและช่วงเวลาในการทำกิจกรรมของเด็กด้วยเช่นกัน

ธรรมชาติของเด็กมักมีความสนใจหรือมีสมาธิจดจ่ออยู่ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งน้อยกว่าผู้ใหญ่ โดยมีผู้กล่าวถึงสูตรในการหาเวลาที่เด็กสามารถจดจ่อในสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้เป็นเวลานานเท่าไรไว้โดยการนำอายุของเด็กคูณด้วยสาม เช่น หากลูกอายุ 5 ปี ระยะเวลาโดยเฉลี่ยที่เด็กมีสมาธิหรือสามารถจดจ่อ ในสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ดีคือที่ $5 \times 3 = 15$ นาที อย่างไรก็ตามปัจจัยภายนอก อาทิ บรรยากาศ สภาพแวดล้อม ของสถานที่ หรือปัจจัยภายในจากตัวเด็ก เองว่ามีความพร้อมหรือไม่ทั้งทางฝ่ายกายภาพ อาทิ อยู่ในภาวะง่วงนอน หิว โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมหรือสิ่งที่เขาต้องทำหรือต้องจดจ่อ อยู่เป็นระยะ เวลานานนั้นเขามีความชอบหรือความสนใจมากน้อยเพียงใด (บริบูรณ์ สุกแสง, 2540, น. 1) การมีสมาธิที่ตั้งมั่นมีจิตใจที่จดจ่อไม่จับจดนับเป็น คุณลักษณะ พื้นฐานที่สำคัญ ของกระบวนการเรียนรู้ ในเรื่องต่างๆ เพื่อให้สามารถ เข้าใจได้อย่างถ่องแท้ รวมทั้งนำไปสู่ลักษณะชีวิตของการอดทน พากเพียร พยายาม ทำงานสำเร็จ ไม่เสร็จไม่เลิกرا อันเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต ไม่ว่าจะทำอะไรก็ตาม เด็กจะมีสมาธิจดจ่อใน เรื่องต่างๆ มากหรือน้อยนั้นไม่ได้ขึ้นกับพันธุกรรม แต่ขึ้นกับพฤติกรรม การเลี้ยงดู การดูแลเอาใจ ใสของพ่อแม่เป็นสำคัญ โดยจากหลักแห่งการสร้าง แรงดึงดูด ความสนใจ และหลักการวางแผน บริหารเวลาอย่างต่อเนื่องที่พ่อแม่ปฏิบัติ เป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2552)

การพยายามที่จะทำให้เด็กสนใจต่อกิจกรรมที่ทำนับเป็นการฝึกให้เด็กมีความตั้งใจหรือมุ่งมั่น กับกิจกรรม ถ้าครูปฐมวัยมีการใช้เทคนิคหรือเงื่อนไขที่สามารถช่วยให้เด็กมีความสนใจได้นานมากขึ้นจะเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (วิยะดา บัวเพื่อน, 2531, น. 2-3)

การส่งเสริมให้เด็กมีความสนใจในการรับรู้จึงควรมีการปลูกฝังตั้งแต่ระดับปฐมวัย หากเด็กได้รับการส่งเสริมอย่างเหมาะสมก็จะสามารถพัฒนาช่วงความสนใจ ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ต่อไป เนื่องจากความสนใจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะส่งผลให้เด็กเกิดความพร้อมทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา (พัชรี เจตน์เจริญรักษ์, 2537, น. 9)

สมาธิหรือความสนใจ (attention) มีความหมายทางการแพทย์ คือ ความสามารถที่จะเพ่งความสนใจไปยังสิ่งกระตุ้นบางสิ่ง และเลือกเฟ้นว่าสิ่งกระตุ้นใดบ้างที่ควรให้ความสนใจ แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2546, น. 2-3) คือ

- สมาธิแบบต่อเนื่อง (sustain attention)
- สมาธิในการคัดเลือกสิ่งกระตุ้น (selective attention)

เด็กต้องเลือกว่าตนจะสนใจสิ่งกระตุ้นใด ถ้าเด็กมีสมาธิแบบนี้ดี เด็กจะสามารถจดจ่อ ในสิ่งที่ครูพูด และตัดเสียงรบกวนตัวิ่ง และเสียงเพื่อนออกไปจากความสนใจได้ในคนที่สมาธิ

แบบนี้บกร่องจะมีอาการใจลอย วอกแวกง่าย นอกจากนี้มักจะทำงานที่อยู่ตรงหน้าไม่สำเร็จ เพราะจะไปสนใจสิ่งอื่นเปลี่ยนไปเรื่อยๆ คล้ายกับคนที่มีความปัญหาในสมาธิแบบแรกได้

ซึ่งในชีวิตประจำวันสมาธิทั้งสองอย่างนี้ทำงานพร้อมกันตลอดเวลา ทำให้เราสามารถเลือกสิ่งกระตุ้นที่สำคัญ และให้ความสนใจต่อสิ่งนั้นได้นานพอ เช่น เลือกให้ความสนใจกับงานที่อยู่ตรงหน้า (มีสมาธิในการคัดเลือกสิ่งกระตุ้น) และทำงานต่อเนื่องไปจนเสร็จ (มีสมาธิแบบต่อเนื่อง)

การมีความบกพร่องในสมาธิอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างจะทำให้เราไม่สามารถตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นได้อย่างเหมาะสม และไม่สามารถทำงานเสร็จเป็นชิ้นเป็นอันได้

สาเหตุที่เด็กไม่มีสมาธิมีได้หลายประการ ที่พบบ่อยและควรรีบถึงเป็นอันดับแรกได้แก่

1. ภาวะที่มีสิ่งกระตุ้นมากเกินไป เช่น สถานที่วุ่นวาย เสียงดัง หรือผู้คนจอแจ สภาพร่างกายที่ไม่สบายเพียงพอ เช่น เป็นไข้ ขาดสารอาหาร หรือ ร้อนหนาวเกินไป

2. สภาพอารมณ์ที่ไม่ดี เช่น โกรธ หงุดหงิด วิตกกังวล หรือเศร้า โรคบางชนิด เช่น โรคต่อมธัยรอยด์เป็นพิษ ทำให้ร่างกายมีการเผาผลาญพลังงานมาก มีการเคลื่อนไหวมาก อยู่ไม่นิ่ง และวอกแวกได้

3. ยาหรือสารบางอย่าง เช่น ยาขยายหลอดลม หรือยาลดน้ำมูกบางชนิด ยากันชักบางชนิด ปัญหาทางสมอง เช่น สมองได้รับความกระทบกระเทือนจากอุบัติเหตุ หรือมีโรคติดเชื้อ การอบรมเลี้ยงดูที่ไม่มีระเบียบวินัยไม่ฝึกความอดทน เด็กมักทำตามใจชอบ จนควบคุมตนเองไม่ได้

4. โรคสมาธิบกพร่อง

จากเหตุผลข้างต้น จะเห็นได้ว่าโรคสมาธิสั้นและสมาธิสั้นเทียมนั้นแตกต่างกัน ครูปฐมวัยจึงควรจะค้นหาวิธีการให้เด็กเกิดความสนใจและรับรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูจะต้องเข้าใจว่าการที่เด็กจะรับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัวได้ต้องมีพื้นฐานมาจากความสนใจ ความตั้งใจที่จะรับรู้สิ่งเร้าได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยที่มีสมาธิและประสบการณ์น้อย หากเราสามารถฝึกให้เด็กรู้จักเจาะจงความสนใจลงไปทีละสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างเต็มที่ได้อีกต่อไปเด็กก็จะสามารถคงความสนใจรับรู้ในสิ่งเร้าที่เป็นเป้าหมายได้เป็นอย่างดี

จอห์น ดิวอี้ (John Dewey, 1959, pp. 66 อ้างถึงใน อัมพร ศรีทรัพย์, 2540, น. 10) กล่าวว่า ความสนใจคือ ความรู้สึกชอบ หรือความพอใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แนวคิดใดแนวคิดหนึ่ง หรือกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่ง มุ่งมั่นที่จะทำกิจกรรมให้สำเร็จด้วยความเพียรพยายาม และทำกิจกรรมนั้นบ่อยๆ

กูด (Good, 1973, pp. 31 อ้างถึงใน อัมพร ศรีทรัพย์ 2540, น. 10) กล่าวว่าความสนใจหมายถึงความรู้สึกชอบของคนเราที่แสดงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกนี้อาจจะมีชั่วขณะหรือมีถาวรขึ้นอยู่กับความอยากรู้อยากเห็นของบุคคลนั้น โดยมีอิทธิพลมาจากประสบการณ์ของเขาเอง

วัชร ทรัพย์มี (2520, น. 58 อ้างถึงใน ปิยรัตน์ กลอนดอน, 2547, น. 38) ให้ความหมายของความสนใจ คือ ความรู้สึกที่จดจ่ออยากรู้อยากเห็น อยากรกระทำในสิ่งที่ตนสนใจ ความสนใจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้หรือการทำงาน

ปิยะนุช ประจักษ์จิต (2525, น. 7) กล่าวว่า ความสนใจในการรับรู้คือ สภาวะของร่างกายและจิตใจ ที่พร้อมจะรับข้อมูลต่างๆจากสิ่งเร้าที่ตรงกับความต้องการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปิยรัตน์ กลอนดอน (2547, น. 38) กล่าวว่า ความสนใจ หมายถึง การแสดงออกถึงความพอใจ ความต้องการ กระตือรือร้นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นผลให้เด็กมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความประสงค์ที่จะเข้าร่วมกิจกรรม มุ่งมั่นที่จะทำกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนทำกิจกรรมด้วยความเพลิดเพลินและเอาใจใส่

สำหรับเด็กนั้นหากได้เรียนรู้สนุกอย่างมีสติคือ เพลินกับสิ่งที่กำลังทำอยู่ สมาก็จะเกิดขึ้นเองดังนั้น การสอนเด็กๆ จึงควรผ่านวิธีการ Plearn คือ play + learn = เพลิน มากกว่าการสอนแบบสั่ง ด้านกิจกรรมพื้นบ้านและศิลปวัฒนธรรมต่างๆ เช่น โขนก็เป็นการเพลิน เพลินนี้ต้องเป็น ทั้งสายกลางและเป็นสัมมาทิฐิ คือ ตั้งใจเอาใจใส่ (attention) โดยมีสติ (awareness) กระบวนการ คือเล่นแล้วเรียนรู้ เป็นการเพลินคือ มีทั้ง attention และ concentration สมานทำให้เกิดการรวมพลังและความจำ (ช้อยนันต์ สมุทวานิช, 2540, น. 5-6, 18)

ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของการมีสมาธิหรือช่วงความสนใจ (เสฐียรพงษ์ วรรณปก, 2527, น. 32-33 อ้างถึงใน เรณู นุ่มอาษา, 2533, น. 23) ประกอบด้วย

1. ทำให้จิตใจสบายหายเครียด มีความสุขผ่อนคลาย
2. หายความวิตกกังวลกลัว หายกระวนกระวาย
3. นอนหลับง่าย หลับสนิทไม่ฝันร้ายสั่งตัวเองได้ เช่น กำหนดให้หลับ ให้ตื่นตามเวลาที่ต้องการ

4. มีความว่องไวกระฉับกระเฉง รู้จักเลือกตัดสินใจเหมาะแก่สถานการณ์
5. มีความเพียรพยายามแน่วแน่ในจุดหมาย มีความใฝ่สัมฤทธิ์สูง
6. รู้เท่าทันปรากฏการณ์และยับยั้งชั่งใจดีเยี่ยม
7. มีประสิทธิภาพในการทำงาน เช่น เรียนหนังสือ และการทำงานทุกอย่าง
8. ส่งเสริมความจำและสมรรถภาพทางสมอง

9. เกื้อกูลสุขภาพทางกาย เช่น ชะลอความแก่ หรือ อ่อนกว่าวัย

นอกจากนั้น พระราชวรมุนี (ประยูรค์ ปยุตโต, 2529, น. 834-835, อ้างถึงใน เรณู นุ่มอาษา, 2533, น. 24) กล่าวว่า ในการที่สุขภาพจิตและการพัฒนาบุคลิกภาพดีนั้นเป็นผลมาจากกรณีสมาธิ เพราะเนื่องมาจากสติได้สามารถตามรู้ทันความรู้สึกนึกคิดต่างๆ ได้ทำให้ปิดกั้นกิเลส ไม่ให้เข้าไปถึงจิตก่อให้เกิดสุขในปัจจุบันจึงส่งผลให้มีสุขภาพจิตดีและช่วยพัฒนาบุคลิกภาพได้ เป็นเครื่องเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน การเล่าเรียน และการทำกิจทุกอย่างเพราะจิตที่เป็นสมาธิแน่วแน่อยู่กับสิ่งที่กำลังกระทำไม่ฟุ้งซ่าน ไม่วอกแวก ไม่เลื่อนลอยเสีย ย่อมช่วยให้เรียน ให้คิด ให้ทำงาน ได้ผลดี การงานก็เป็นไปโดยรอบคอบ ไม่ผิดพลาดและป้องกันอุบัติเหตุได้ดี เนื่องจากจิตเป็นสมาธิทำให้สามารถรับการเรียนรู้สิ่งใหม่ได้ดีเป็นบ่อเกิดของปัญญา

1.2 องค์ประกอบของความสนใจในเด็กปฐมวัย

ชาร์ล (Charles, 1972, pp. 3-32, อ้างถึงใน อำพร ศรีทรัพย์, 2540, น. 39) กล่าวว่า ความสนใจของบุคคลจะเกิดขึ้นได้ต้องมีกระบวนการหรือพัฒนามาจากขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 มีความพอใจต่อสิ่งใดนั้น ในทางจิตวิทยาถือว่าเป็นต้องเกิดจากสิ่งเร้าที่เหมาะสมมาเร้า ประสาทสัมผัส ได้แก่ เสียง แสง กลิ่น สัมผัส การที่ครูกำหนดวิธีการเร้าได้อย่างเหมาะสมจะทำให้เด็กมีพฤติกรรมตอบสนองตรงตามวัตถุประสงค์ จึงถือว่าเป็นวิธีการที่ดี ทำให้เกิดความพอใจต่อกิจกรรมนั้น ดังนั้นในขั้นตอนนี้ครูจะต้องวางแผนและกำหนดวิธีการอย่างรอบคอบให้เหมาะสมกับบทเรียนและสถานการณ์ การจัดประสบการณ์ที่แตกต่างกันด้วย

ขั้นที่ 2 มีความมุ่งมั่น เป็นพฤติกรรมที่ต่อเนื่องจากความพอใจ เมื่อมีความพอใจแล้วก็มุ่งมั่นที่จะทำในสิ่งที่เอาใจใส่หรือตั้งใจ

ขั้นที่ 3 มีความสนใจ เป็นพฤติกรรมที่บุคคลกระทำกิจกรรมที่มุ่งมั่นซ้ำๆ ด้วยความสุข และความพอใจ

กระบวนการที่เกิดความสนใจนี้ เป็นจุดเริ่มต้นเด็กให้รับรู้สิ่งต่างๆ เมื่อสิ่งเร้ามากระทบให้เด็กเกิดความรู้สึก ถ้าเด็กสนใจต่อสิ่งเร้านั้นก็จะเกิดการรับรู้โดยสังเกตและพิจารณาเกี่ยวกับสิ่งเร้านั้น การที่เด็กมีความสนใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนานเท่าใด ก็เป็นการให้เด็กได้สังเกตพิจารณาเพื่อรับรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นได้มากขึ้น ต่อจากนั้นสิ่งที่เด็กรับรู้ก็จะเข้าสู่ความจำระยะสั้น (Short Term Memory) และถ้ามีการทบทวนอยู่เสมอๆ ก็สามารถเก็บข้อมูลนั้นอยู่ในความจำระยะยาว (Long Term Memory) เกิดการเรียนรู้ต่อไป (Kapland and others, 1980, pp. 340-341 อ้างถึงใน อำพร ศรีทรัพย์, 2540, น. 39)

ดังนั้นการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยจึงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลายด้านซึ่งพัฒนาเป็นขั้นตอนตามหลักของพัฒนาการที่สมวัยจึงจะกระตุ้นให้เด็กปฐมวัยเกิดความสนใจ

เพิ่มระยะเวลาความสนใจ ในการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและสนุกสนานเกิดทักษะ ความชำนาญ เป็นพื้นฐานในการรับรู้และใช้ชีวิตต่อไป

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2546, น. 2-3, 5) กล่าวว่า อวัยวะที่รับผิดชอบในการสร้างสมาธิ คือ สมอง สมองส่วนที่มีบทบาทในการสร้างสมาธิคือ ก้านสมอง เป็นส่วนที่อยู่ลึกลงไปตรงกลางของสมอง ที่ส่วนนี้มีระบบที่เรียกว่า RAS (Reticular Activating System) ทำหน้าที่ควบคุมระดับการตื่นตัวของบุคคล ถ้าRAS ถูกทำลายไป ก็จะเกิดสภาวะไม่รู้สึกรู้สึกตัวที่เรียกว่า โคม่า (coma) ในคนที่หลับ RAS จะทำงานลดลง ทำให้การตื่นตัวของบุคคลนั้นลดลงด้วยสมองส่วนหน้า (frontal lobe) เป็นสมองที่อยู่ด้านหลังหน้าผากทำหน้าที่ควบคุมและเลือกเฟ้นว่าสิ่งกระตุ้นใดมีความสำคัญที่เราจะต้องสนใจหรือมีสมาธิจดจ่อ

ธาลามัส และลิมบิก (thalamus, limbic) เป็นสมองที่ทำงานเกี่ยวกับอารมณ์ สมองส่วนนี้จะมีเส้นใยประสาทติดต่อกับสองส่วนแรกคั้งนั้นอารมณ์ของบุคคลจึงมีอิทธิพลต่อสมาธิ คนที่มีอารมณ์เศร้ามักจะมีสมาธิไม่ดี ใจลอย จี้ลึม ขาดความสนใจในสิ่งรอบข้าง ส่วนคนที่มีความวิตกกังวลก็จะตั้งสมาธิได้ไม่นานเช่นกัน

สมองทั้งสามส่วนนี้ทำงานประสานกันและมีเส้นใยติดต่อเชื่อมโยงกับสมองส่วนอื่นๆ ด้วย เช่น เชื่อมโยงกับสมองส่วนที่รับภาพและเสียง เป็นต้น สิ่งกระตุ้นหรือข้อมูลต่างๆ ที่เข้ามาสู่ตัวเรา ไม่ว่าจะเป็นแสง เสียง หรือความรู้สึกอื่น หนาวจะผ่านเข้ามาทางประสาทสัมผัสและเข้าไปสู่สมอง จากนั้นสมองจะวิเคราะห์ข้อมูล แปลข้อมูล และสั่งการซึ่งแสดงออกมาเป็นการกระทำต่างๆ

1.3 แนวทางการเสริมสร้างช่วงความสนใจ

อบรม สันภิบาล (2532, น. 130, อ้างถึงใน ปิยรัตน์ กลอนดอน, 2547, น. 40) กล่าวถึงวิธีการสร้างความสนใจให้แก่เด็กไว้ว่า ความสนใจเป็นเรื่องของบุคคลแต่ละคน เด็กมีความสนใจแตกต่างกัน ครูต้องพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพเด็กของตนข้อสำคัญคือต้องใช้วิธีการหลายๆอย่างต่าง ๆ กันเพื่อช่วยให้เด็กเกิดความสนใจ ครูไม่ควรเลือกเฉพาะวิธีเดียวตลอด

ปิยะนุช ประจักษ์จิตต์ (2525, น. 19) กล่าวว่า การทำให้เด็กเกิดความสนใจในการรับรู้ควรกระทำโดย

1. เลือกสิ่งเร้าที่ตรงกับความสนใจและระดับวุฒิภาวะของเด็ก คือ ไม่ง่ายจนไม่เกิดพัฒนาการในขั้นต่อไปและไม่ยากจนเด็กเกิดความคับข้องใจ และความเครียดเพราะไม่อาจรับรู้ได้
2. เริ่มต้นจากสิ่งเร้าที่ไม่ซับซ้อนจนเกินไปแล้วค่อยๆเพิ่มระดับความยากและซับซ้อนขึ้นเรื่อยๆไม่ควรให้พร้อมกันหลายๆชนิด จนรับรู้ในรายละเอียดไม่ได้

3. ไม่ควรให้สิ่งเร้าชนิดเดียวซ้ำๆ เพราะจะทำให้เกิดพฤติกรรมแบบนิสัย (Habituation)

4. ระยะเวลาของการให้สิ่งเร้าควรนานต่อเนื่องกันพอสมควร ไม่เปลี่ยนแปลงเร็วเกินไปจนรับรู้ตามไม่ทัน คือเมื่อหยุดตอบสนองต่อสิ่งเร้าเดิมที่ให้ซ้ำๆ ก็ให้หยุดสิ่งเร้าเดิมนั้นทันที แล้วเปลี่ยนเป็นสิ่งเร้าชนิดใหม่แทนหรือหยุดให้สิ่งเร้าเดิมนั้นเป็นการพักชั่วคราว แล้วจึงให้ใหม่ภายหลังก็ได้

5. ในบางครั้งอาจเปลี่ยนสิ่งเร้าที่มีความซับซ้อนจากระดับง่ายไปยากหรือยากกลับง่ายสลับกันบ้าง เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจอยากรู้ แต่ไม่ควรกระทำบ่อยครั้งจนเกินไป หรือเปลี่ยนข้ามขั้นจากง่ายมากๆ ไปเป็นยากมากๆ เพราะจะทำให้ความคิดขาดช่วงได้

6. การละเลยไม่ให้สิ่งเร้า (Under stimulation) เป็นผลเสียต่อพัฒนาการพอๆ กับการให้ สิ่งเร้ามากเกินไป (Over stimulation)

การศึกษาเรื่องการรับรู้คำกริยาของเด็กอายุ 4-5 ปี พบว่า เด็กที่มีสมาธิดี มีการรับรู้คำกริยาได้มากกว่าเด็กที่มีสมาธิสั้น (โจนศรี อิศรางกูล ณ อยุธยา, 2520, น. 67)

เด็กปฐมวัยจะเรียนรู้จากการสนใจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อเกิดความสนใจแล้วสิ่งที่ควรคำนึงถึง (Landreath, 1972, อ้างถึงใน เขียวพา เดชะคุปต์, 2536, น. 99-100) คือ

1. การเรียนรู้ที่เกิดจากความตั้งใจจะมีผลดีว่าการเรียนรู้ที่เกิดจากความไม่ตั้งใจ
2. ครูควรกำหนดสิ่งที่ให้ความสนใจและเกิดการเรียนรู้ให้กับเด็ก
3. ประสบการณ์หลายๆ ประสบการณ์ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมจะมีส่วนขยายความสนใจให้กว้างขึ้น
4. คำถามที่เหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์จะช่วยเร้าความสนใจของเด็ก
5. สิ่งที่กระตุ้นความสนใจของเด็ก ได้แก่ สิ่งที่ตรงข้ามกัน สิ่งที่เหลือเชื่อ สิ่งที่แปลกประหลาด และสิ่งที่เคลื่อนไหวไม่อยู่นิ่ง
6. การขจัดสิ่งที่ยับยั้งสมาธิของเด็กออกไปจะช่วยเสริมให้เด็กเกิดสมาธิในการทำงานขึ้น
7. เกมที่เน้นความตั้งใจและการแพ้ชนะจะกระตุ้นความสนใจของเด็กได้ดี

นัยพินิจ ฅชภักดี (2534, น. 78) กล่าวว่าเด็กที่มีสมาธิไม่ดีจะมีผลกระทบอย่างมากต่อพัฒนาการขั้นต่อไปของเขา โดยเฉพาะในเด็กที่มีอายุมากกว่า 4 ขวบขึ้นไป เพราะพัฒนาการขั้นต่อไปจะเป็นเรื่องที่ละเอียดขึ้น ทั้งในเรื่องอารมณ์ สังคม และภาษา การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ต่างๆ เพราะเด็กจำเป็นต้องใช้สมาธิในการสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อที่จะรับรู้และตอบสนองได้

ปิยะนุช ประจักษ์จิตต์ (2525, น. 4) ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสนใจของเด็กปฐมวัย ใ้ว่าปฐมวัยเป็นวัยที่เริ่มเกิดปัญหาในการสร้างนิสัยการรับรู้สิ่งต่างๆ เช่น นิสัยรับรู้ อย่างเดินเลื้อยสะเพร่า หมดความสนใจเร็ว เบื่อง่าย ขาดสมาธิในการกระทำสิ่งต่างๆ หรือก่อให้เกิด ปัญหาทางอารมณ์ เช่น ความขัดแย้ง (Conflict) ความร้อนรน กระวนกระวาย (Agitated) และความคับข้องใจ (Frustration) ซึ่งหากไม่หาทางช่วยเหลือเสียแต่ในระยะแรกนี้แล้ว ก็จะกลายเป็น ปัญหาต่อเนื่อง ไปสู่การเรียนรู้ได้ไม่เต็มที่ สูญเสียทักษะบางอย่าง เป็นปัญหาในอนาคตต่อตัวเด็กเอง และผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้อง

ประสาท อิศรปริดา (2522, น. 307) กล่าวว่า การจะทำให้เด็กเกิดความสนใจนั้น ครูต้องสอนให้สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก งานแรกของครูคือ จะต้องค้นคว้าหาว่าเด็กสนใจอะไร เมื่อรู้ว่าเด็กสนใจอะไร ครูจึงสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสอนได้

ดังนั้นการสร้างควมสนใจที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยควรสังเกตจากกิจกรรมที่เด็กได้ เข้าร่วมแล้วเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน จนกระทั่งเด็กสามารถเพ่งความสนใจต่อการจัด กิจกรรมได้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาหนึ่ง จึงเรียกว่า ช่วงความสนใจ

1.4 การวัดประเมินช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย

การวัดความสนใจสามารถทำได้ในลักษณะต่างๆ เนื่องจากความสนใจเป็น แรงผลักดันที่กระตุ้นให้บุคคลกระทำการหรือ แสดงพฤติกรรมของบุคคลนั้นออกมา นักการศึกษา ได้เสนอวิธีวัดความสนใจดังนี้

เจเกอร์ และฟลอซิลิก (Jager & Frochilick, 1947, pp. 12-14 อ้างถึงใน อัมพร ศรีทรัพย์, 2540, น. 41) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการวัดความสนใจว่าอาจทำได้ 4 ประการ คือ

1. สังเกตความเป็นไปของแต่ละบุคคล
2. พิจารณาความสนใจต่างๆที่แต่ละบุคคลแสดงออก
3. ศึกษากิจกรรมต่างๆที่บุคคลนั้นควรกระทำ
4. ใช้แบบสำรวจความสนใจ (Interest Inventor) วัดโดยตรง

เฮอร์ล็อก (Herlock, 1995, pp. 162, อ้างถึงใน อัมพร ศรีทรัพย์, 2540, น. 42) กล่าวว่าเราสามารถวัดความสนใจของบุคคลได้ 3 วิธี คือ ใช้การสังเกต การสัมภาษณ์และใช้ แบบสอบถามวัดความสนใจ

โพเวล (Powell, 1963, pp. 337-338, อ้างถึงใน อัมพร ศรีทรัพย์, 2540, น. 42) เสนอ การวัดความสนใจดังนี้

1. ใช้แบบวัดความสนใจ ซึ่งประกอบด้วยข้อความชุดหนึ่งสำหรับให้แต่ละบุคคล แสดงความรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบต่อข้อความต่างๆ เหล่านั้น

2. ใช้แบบสอบถามปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบมีอิสระที่จะตอบคำถามต่างๆ ได้ตามความรู้สึกรู้สึกที่แท้จริงของตน

3. ใช้การสัมภาษณ์ ซึ่งผู้สัมภาษณ์สามารถสังเกตเห็นพฤติกรรมของผู้ถูกสัมภาษณ์ได้

และ กมล สุธประเสริฐ (2516, น. 152 อ้างถึงใน ปิยรัตน์ กลอนดอน, 2547, น. 42) ได้กล่าวถึงวิธีวัดความสนใจด้วยสเกลโดยกำหนดเนื้อหาว่า จะวัดความสนใจด้านใด และเขียนคำถามตามเนื้อหานั้น ตัวเลือกแบ่งเป็น 5 ระดับ ชอบมากที่สุด ชอบมาก เฉยๆ ไม่ชอบ ไม่ชอบเลย

จะเห็นว่าวิธีวัดความสนใจที่กล่าวมา สามารถวัดความสนใจของบุคคลได้ทุกวิธี แต่การนำไปใช้กับใคร ในสถานที่ใด ย่อมขึ้นกับคุณพินิจของบุคคลที่นำไปใช้ (ปิยรัตน์ กลอนดอน, 2547, น. 42)

ในงานวิจัยนี้ การวัดช่วงความสนใจ หมายถึง การวัดระยะเวลาของพฤติกรรมความสนใจในการเล่น หรือการทำกิจกรรมของเด็กปฐมวัยซึ่งมีช่วงความสนใจสั้น มีความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่างๆ ต้องการเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ กระตือรือร้นอยากรู้อยากมีส่วนร่วมในกิจกรรม และคงความตั้งใจจดจ่อกับกิจกรรมนั้นๆ ได้

ช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัย เป็นระยะเวลาที่เด็กมุ่งความคิด ฟัง หรือกระทำอย่างตั้งอกตั้งใจกับกิจกรรมที่ทำอย่างต่อเนื่อง ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง อาทิ วุฒิภาวะ ความสามารถทางสติปัญญา แรงจูงใจ สิ่งแวดล้อม และพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู (Lahee & Johnson, 1978 อ้างถึงใน เรืองยศ วิชัย, 2540, น. 19)

เนื่องจากความสนใจจะแปรผันตามสิ่งเร้าและความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย เด็กแต่ละคนจึงมีช่วงความสนใจต่อกิจกรรมเดียวกันนานไม่เท่ากันและเป็นการยากที่จะกำหนดช่วงความสนใจที่แน่นอนของเด็กแต่ละวัย (Leeper et al, 1974, pp. 237-254 อ้างถึงใน เรืองยศ วิชัย, 2540, น. 22) แต่สามารถกำหนดวิธีการที่แน่นอนในการวัดช่วงความสนใจได้ วิธีการวัดช่วงความสนใจเป็นการวัดระยะเวลาทั้งหมดที่อินทรีย์มีพฤติกรรมสนใจต่อสิ่งเร้าหรือกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง (Fleming & Levie, 1978, pp. 18-19 อ้างถึงใน เรืองยศ วิชัย, 2540, น. 20) หรือจะวัดระยะเวลาตั้งแต่อินทรีย์มีพฤติกรรมสนใจต่อสิ่งเร้าหรือกิจกรรมจนกระทั่งมีพฤติกรรมไม่สนใจสิ่งเร้าหรือกิจกรรมนั้น (Kay & Singh, 1974 อ้างถึงใน เรืองยศ วิชัย, 2540, น. 20)

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย

เนื่องจากการวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านช่วงความสนใจเด็กปฐมวัยมีจำนวนไม่มากนัก การวิจัยที่พอเป็นแนวทางได้ ดังนี้

พัชรี เจตน์เจริญรักษ์ (2537, น. 4) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยระหว่างทำกิจกรรมในวงกลมที่ใช้เทคนิคเตรียมเด็กให้สงบกับใช้วิธีปกติ เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบคือวิธีการดึงความสนใจของเด็กจากที่ไม่สนใจในกิจกรรมและมีสมาธิไม่ต่อเนื่อง มาสู่กิจกรรมที่ครูต้องการ นอกจากจะเป็นการดึงความสนใจให้เด็กกลับมามีสมาธิดังเดิมแล้ว ยังเป็นการเปลี่ยนอิริยาบถและทำให้เด็กสนุกสนาน คลายความรู้สึกอึดอัด เบื่อหน่าย และไม่มีสมาธิ

เรืองยศ วิชัย (2540, น. 1) ได้ศึกษาเปรียบเทียบวัดช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัยที่เล่นตามมุม โดยมีครูชี้แนะกับเล่นด้วยตนเองพบว่าเด็กที่ได้รับการชี้แนะจากครูมีช่วงความสนใจที่ยาวนานกว่าอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่ความแตกต่างของเพศและอาชีพของผู้ปกครอง ไม่มีผลต่อช่วงความสนใจแต่ วุฒิภาวะหรืออายุที่มากขึ้นจะมีช่วงความสนใจที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน

วรรณวิมล ออกนิษฐ์ (2546, น.16, 46-49) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการกิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสมีความเชื่อมั่นในการคิดและกระทำด้วยตนเอง ได้ทันที การทำงานร่วมกับผู้อื่น พฤติกรรมที่ผู้ปกครองเห็น ได้ชัดว่าเด็กเปลี่ยนแปลงระหว่างทดลอง คือ เด็กมีความเหงามและความกลัวลดลงขณะอยู่คนเดียว แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสนี้มีการบริหารร่างกาย ที่ฝึกความสมดุล จังหวะ และการทำงานที่สัมพันธ์กันของอวัยวะ ต่างๆ ทำบริหารเรียกว่า โยคะอาสนะ โดยการเคลื่อนไหวมีลีลาที่ช้า นุ่มนวลควบคู่กับการหายใจลึก สงบนิ่งไม่ไหวติงเป็นช่วงๆ ช่วยบริหารต่อมไร้ท่อให้ขับฮอร์โมนออกมาเป็นปกติ และช่วยให้กล้ามเนื้อและประสาทผ่อนคลาย ทำอาสนะสำหรับเด็กเป็นท่าต่างๆ สำหรับบริหารร่างกายเพื่อรักษาความยืดหยุ่นคล่องตัว และควบคุมสมดุลตามธรรมชาติของร่างกายสร้างความสนุกสนาน และจินตนาการให้แก่เด็กจากท่าสัตว์ต่างๆ และการทำเสียงสัตว์ขณะทำอาสนะ

กนกพร พันธุ์เถระ (2538, น. 73 อ้างถึงใน ปิยรัตน์ กลอนดอน, 2547, น. 42) ศึกษาผลการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เล่นสมมติที่ส่งเสริมความสนใจในการอ่านและเขียนของเด็กปฐมวัย โดยกลุ่มทดลองเล่นในศูนย์สมมติที่มีการจัดสภาพแวดล้อมโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เรียนและวัสดุที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษา กลุ่มควบคุมเล่นในศูนย์สมมติที่มีการจัดสภาพแวดล้อมตามปกติพบว่า เด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมความสนใจในการอ่านและการเขียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

อำพร ศรีหรัญญ (2540, น. 1) ได้ศึกษาเรื่องความสนใจในการอ่านและเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ มีการเก็บข้อมูลใช้แบบสังเกต พฤติกรรมความสนใจในการอ่าน ผลการวิจัยพบว่าเด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษา

แบบธรรมชาติมีความสนใจในการอ่านและการเขียนสูงกว่าเด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

บริบูรณ์ สุดแสง (2540, น. 2) ได้ศึกษาวิธีการเตรียมเด็กให้สงบของครูผู้สอนระดับปฐมวัยศึกษา เนื่องจากเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบก่อนการดำเนินกิจกรรมมีความสำคัญยิ่งในการทำให้กิจกรรมดำเนินอย่างราบรื่น พบว่าการวิจัยเชิงสำรวจนี้มีส่วนช่วยให้ครูปฐมวัยสามารถเลือกวิธีการเตรียมเด็กให้สงบได้เหมาะสมตามอายุ ประสบการณ์ ระดับการศึกษาเป็นต้น

สุนีย์ พิพงษ์ (2542, น. 67) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างช่วงความสนใจในการเล่นตามมุมประสบการณ์กับความพร้อมทางด้านสติปัญญาของเด็กก่อนประถมศึกษาพบว่าช่วงความสนใจในมุมประสบการณ์มีความสัมพันธ์กับความพร้อมทางด้านสติปัญญาของเด็กก่อนประถมศึกษาในระดับสูงมาก เด็กที่มีช่วงความสนใจนานจะมีคะแนนความพร้อมทางด้านสติปัญญาสูงกว่าเด็กที่มีช่วงความสนใจสั้น

เรณู นุ่มอาษา (2533, น. 101-102) ได้ศึกษารูปแบบการเจริญสติแบบ อัมไพ-เทคนิค (AMBAL-TECHNIQUE OF MEDITATION DEVELOPMENT FOR CHILDREN: การฝึกสมาธิหรือสติภาวนาสำหรับเด็ก) สำหรับเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 4-5 ขวบ โดยใช้แนวคิดจากการสอนวิปัสสนากัมมัฏฐานของ คุณแม่ ดร. ศิริ กรินชัย โดยฝึกให้เด็กควบคุมกิริยาในอิริยาบถทั้ง 4 คือ ยืน เดิน นั่ง นอน โดยใช้เพลงและให้ครูแสดงท่าสาธิตพร้อมอธิบายพบว่าเด็กสามารถทำตามคำพูดได้ทุกประการ โดยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญาสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

2.1 ความหมายและความสำคัญของกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

2.1.1 ความหมายของกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2538, น. 9-12, อ้างถึงใน อัจฉราภรณ์ สุดจิตต์, 2540, น. 27) หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยเคลื่อนไหวร่างกายตามบทเพลงหรือคำคล้องจอง อย่างอิสระ หรือ ปฏิบัติตามคำสั่งหรือ ปฏิบัติตามข้อตกลง

เบญจมาศ หาญกล้า (2548, น. 27) แบ่งความหมายของการเคลื่อนไหวและจังหวะตามคำศัพท์ 3 คำ คือ

1. การเคลื่อนไหว (Movement) การแสดงออกของร่างกายในรูปการเคลื่อนไหวอวัยวะต่างๆ (ดวงพร ศิริสมบัติ, 2539, น. 2, อ้างถึงใน เบญจมาศ หาญกล้า, 2548, น. 27-28) มีอิทธิพลจากองค์ประกอบ 3 ชนิดอธิบาย ดังนี้

1.1 องค์ประกอบด้านการกระทำทางร่างกาย คือ การเปลี่ยนตำแหน่งที่ต่อเนื่องกันของร่างกาย

1.2 องค์ประกอบด้านโครงสร้าง คือ ระบบโครงสร้างการทำงานของกระดูก ข้อต่อ และกล้ามเนื้อเพื่อนำสารอาหาร หรือ พลังงานเข้าไปสู่กล้ามเนื้อ ทำให้เกิดการเคลื่อนไหว และระบบการหายใจและไหลเวียนโลหิตทำหน้าที่ขนถ่ายของเสียออกมา

1.3 องค์ประกอบด้านจิตวิทยาและสังคม คือ การประสานสัมพันธ์ของระบบต่างๆอย่างต่อเนื่องผ่านทั้ง ระบบประสาททั้งอัตโนมัติ (Autonomic nervous system) และไม่อัตโนมัติ (Voluntar nervous system)

2. จังหวะ (Rhythmic) หมายถึง ความสม่ำเสมอของเสียง ซึ่งอาจเป็นเสียงดนตรี หรือเสียงตีเกราะ เคาะไม้ (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2557, น. 5 อ้างถึงใน เบญจมาศ หาญกล้า, 2548, น. 27)

3. การเคลื่อนไหวและจังหวะ (Rhythmic activities) การที่ร่างกายและจิตใจของเด็กมีการตอบสนองต่อดนตรีและจังหวะ (พิชิต ภูตจันทร์, 2523, น. 5-6 อ้างถึงใน เบญจมาศ หาญกล้า, 2548, น. 27) โดยใช้การเคลื่อนไหวของร่างกาย เป็นกระบวนการสำรวจความสามารถทางร่างกายและความรู้ของตนเอง เพื่อค้นพบการแก้ปัญหาต่างๆ

เขาวพา เดชะคุปต์ (2540, น. 35 อ้างถึงใน อัจฉราภรณ์ สุดจิตต์, 2540, น. 27) ได้กล่าวว่ากิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัยเป็น กิจกรรม ที่พัฒนาร่างกายและจิตใจให้มีปฏิกิริยาตอบสนองต่อ จังหวะโดยการแสดง ท่าทาง ตามจินตนาการ อย่างอิสระ และสามารถสำรวจเข้าใจการทำงานของอวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายได้ ทั้งยังช่วยให้เด็กเกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนวิชาต่างๆ เช่น ทางภาษา ดนตรี-นาฏศิลป์ทำให้เด็กมี จังหวะในการเคลื่อนไหว มีผลต่อการปรับตัวของเด็กเป็นกระบวนการสำรวจความสามารถของตนเองเพื่อหาข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข

สรุป จากความหมายข้างต้น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายโดยใช้ท่าทางที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ประกอบการเคลื่อนไหวอย่างอิสระเพื่อสนองต่อสิ่งเร้าได้แก่ ดนตรี จังหวะ และ ข้อตกลง

2.1.2 ความสำคัญของกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะให้กับเด็กจะช่วยให้เด็กเกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนวิชาต่างๆ เช่น ภาษา ดนตรี-นาฏศิลป์ รวมถึงจังหวะในการเคลื่อนไหวที่มีผลต่อการปรับตัวของเด็กในอนาคต คือไม่กระทบกระทั่งผู้อื่นได้ง่าย สามารถดำเนินชีวิตได้ถูกต้องและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การเคลื่อนไหวและจังหวะจึงเป็นกระบวนการสำรวจความสามารถของตนเองโดยใช้การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ให้เข้ากับจังหวะและดนตรีเพื่อหาข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข ครูทุกคนควรตระหนักว่าเด็กควรได้รับการพัฒนาทักษะทางกลไกพร้อมๆ กับด้านอื่นๆ (พิชิต ภูติจันทร์, 2523, น. 1, 5-6 อ้างถึงใน เบญจมาศ หาญกล้า, 2548, น. 28) โดยมีความสำคัญ ดังนี้

1. ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
2. ช่วยให้มีบุคลิกภาพในด้านการเคลื่อนไหว
3. ช่วยให้เป็นคนกล้าแสดงออกในทางที่ดีงาม
4. ช่วยให้มีมิติสัมพันธ์กว้างขวางขึ้น
5. ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดทั้งร่างกายและจิตใจ
6. ช่วยในการบำบัดผู้ป่วยโรคจิตบางประเภท
7. ช่วยจรรโลงวัฒนธรรมในทางที่ดีงาม
8. เป็นกิจกรรมทางพลศึกษาและสันตนาการซึ่งใช้เป็นกิจกรรมการออกกำลังกายและรู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
9. ช่วยสนองความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ซึ่งจะก่อให้เกิดความพึงพอใจ
10. ช่วยส่งเสริมสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจให้สมบูรณ์ขึ้นอันจะทำให้ชีวิตมีความสุข

2.2 องค์ประกอบและประเภทของกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

2.2.1 องค์ประกอบของกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

คุชฎี บริพัตร (2535, น. 12-13 อ้างถึงใน เบญจมาศ หาญกล้า, 2548, น. 32-33) ได้เสนอองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ดังนี้

1. การรู้จักส่วนต่างๆ ของร่างกาย เป็นการให้เด็กฝึกเข้าใจอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย ชื่อเรียก ลักษณะรูปร่าง การใช้งาน การเคลื่อนไหวจนคล่องแคล่ว ถือเป็น การเตรียมความพร้อมให้เด็กเคลื่อนไหวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. บริเวณและเนื้อที่ การเคลื่อนไหวเป็นการขยับเขยื้อนร่างกายจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งเสมอจึงต้องการบริเวณและเนื้อที่ เพื่อให้เด็กทดลองหาพื้นที่รอบๆตัวในอิริยาบถต่างๆ ทั้ง ยืน นั่ง นอน เป็นต้น

3. ระดับของการเคลื่อนไหว มี 3 ระดับ คือ สูง กลาง ต่ำ การให้เด็กเคลื่อนไหวเปลี่ยนระดับ จะทำให้การเคลื่อนไหวไม่แข็งกระด้าง ซ้ำซาก จำเจ จะเพิ่มความสวยงาม สมดุลและเหมาะสมของท่าทาง

4. ทิศทางของการเคลื่อนไหว การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะควรฝึกให้เด็กเคลื่อนไหวโดยอิสระรอบตัว ทั้งด้านหน้า ด้านข้างและด้านหลัง เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นเป็นตัวของตัวเอง

5. การฝึกจังหวะ เป็นการขยับเขยื้อนส่วนต่างๆของร่างกายให้เกิดเสียงแบ่งเป็น 4 วิธี

5.1 การทำจังหวะด้วยการใช้ร่างกายส่วนต่างๆ เริ่มต้นด้วยให้ส่วนต่างๆของร่างกายขยับเขยื้อนตามจังหวะ แล้วฝึกขยับเขยื้อนร่างกายให้ทำเสียงดังชัดเจน 4 แบบ คือ ตบมือ ตบตัก ตบเท้า ตีคมือ นอกจากนี้ยังมีการแตะสัมผัสร่างกายล้วนๆ หรือสลับกับทำร่างกายให้เกิดเสียงโดยให้เด็กคิดเองหรือช่วยกันคิด

5.2 การทำจังหวะด้วยการเปล่งเสียง การใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการทำจังหวะ เช่น เสียงวรรณยุกต์ การเปล่งเสียงพยางค์ในแต่ละคำ

5.3 การทำจังหวะด้วยการใช้เครื่องเคาะจังหวะทุกชนิด เคาะ ตี ขยับเขยื้อน ใช้ทำจังหวะได้ ให้เด็กได้สำรวจและหาเสียงจากเครื่องเคาะจังหวะให้ได้มากที่สุด

5.4 การทำจังหวะด้วยการเคลื่อนไหว ทั้งแบบมีเสียงประกอบและไม่มีเสียงประกอบ สิ่งเหล่านี้ทำซ้ำๆกันก็จะใช้เป็นจังหวะได้

2.2.2 ประเภทของกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538, น. 9-10 อ้างถึงใน เบญจมาศ หาญกล้า, 2548, น. 36) แบ่งประเภทของกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ดังนี้

1. การเคลื่อนไหวพื้นฐาน เป็น การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็ก มี 2 ประเภท คือ

1.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่(Nonlocomotor) เช่น การยืดแขนยืดขา การหมุนข้อมือ คอ หรือแขน และการเอนลำตัว ขยับตา ตบมือ ชันเข่า เคาะเท้า ฟังกสิริยะ

1.2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่หรือการเคลื่อนไหวทั้งลำตัว (Locomotor) เช่น การวิ่ง กระโดด การกระโดดสูงและการกระโดดข้าม คลาน คืบ เดิน ควบม้า

การเคลื่อนไหวเคลื่อนไหวที่เป็น การเคลื่อนไหวจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง (ชวลิต ภูมิภาค, 2532, น. 10-11, อ้างถึงใน อัมพวัน ศรีหรั่งไพโรจน์ ,2550, น. 12) ได้แก่

1. การเดิน (Walking)
2. การวิ่ง (Running)
3. การกระโดด (Jumping)
4. การกระโดดเขย่ง (Hopping)
5. การวิ่งโห่่ง (Leaping)
6. การก้าวกระโดด (skipping)
7. การลื่นไถล (Sliding)
8. การควมม้า (Galloping)
9. การก้าวซิด (Two Step)

2. การเลียนแบบ เป็นการเล่นที่สมมติให้เด็กเป็นหนึ่งสิ่งใดซึ่งอาจเคลื่อนไหวที่ หรืออยู่กับที่ เช่น เลียนแบบท่าทางสัตว์ เลียนแบบเครื่องบิน ฯลฯ การเลียนแบบมี 4 ประเภท

- 2.1 เลียนแบบท่าทางสัตว์
- 2.2 เลียนแบบท่าทางคน
- 2.3 เลียนแบบเครื่องยนต์กลไกและเครื่องเล่น
- 2.4 เลียนแบบปรากฏการณ์ธรรมชาติ

3. การเคลื่อนไหวตามบทเพลงเป็นการเคลื่อนไหวหรือท่าทางประกอบเพลง เช่น เพลงไก่ เพลงสัตว์สี่ปีใหม่ ฯลฯ

4. การท่าทางกายบริหารประกอบเพลงเป็นการท่าทางกายบริหารตามจังหวะ ทำนองเพลงหรือคำคล้องจอง

5. การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ เป็นการเคลื่อนไหวที่让孩子คิดสร้างสรรค์ท่าทางขึ้นเองอาจขึ้นนำด้วยการป้อนคำถาม หรือ ออกคำสั่ง หรือการเคลื่อนไหวโดยใช้อุปกรณ์ประกอบการฝึก เช่น ท่าทางตามจินตนาการจากเรื่องราวหรือคำบรรยายที่ครูเล่า

6. การเล่นหรือแสดงท่าทางตามคำบรรยาย เป็นการเคลื่อนไหวท่าทางตามจินตนาการจากคำบรรยายหรือเรื่องราว

7. การปฏิบัติตามคำสั่งและข้อตกลง เป็นการเคลื่อนไหว หรือท่าทางตามสัญญาณ หรือคำสั่งตามที่ได้ตกลงไว้ก่อนเริ่มกิจกรรม

8. การฝึกทำทางเป็นผู้นำ ผู้ตาม เป็นการเคลื่อนไหวทำทางจากความคิดสร้างสรรค์ของตัวเอง แล้วให้เพื่อนปฏิบัติตามกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

8.1 กิจกรรมพื้นฐาน เป็นกิจกรรมที่เด็กต้องฝึกทุกครั้งก่อนที่จะทำกิจกรรมอื่นๆ ต่อไป ซึ่งได้แก่ การเคลื่อนไหวตามสัญญาณและจังหวะ และการเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามจินตนาการของตน

8.2 กิจกรรมสัมพันธ์เนื้อหา เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกาย โดยเน้นให้เด็กทบทวนเรื่องที่รับรู้จากกิจกรรมอื่นและนำมาสัมพันธ์กับเนื้อหา ซึ่งได้แก่ การทำท่าทางประกอบเพลงหรือคำคล้องจอง การปฏิบัติตามคำสั่ง การปฏิบัติตามข้อตกลง การเป็นผู้นำการทำท่าทางตามจินตนาการลักษณะพัฒนาการเกี่ยวกับดนตรีและการเคลื่อนไหว

2.3 หลักการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546, น. 61 อ้างถึงใน อัมพวัน ศรีหรั่งไพโรจน์, 2550, น. 13) กล่าวถึง หลักในการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ดังนี้

1. ควรเริ่มกิจกรรมจากการเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระและมีวิธีการที่ไม่ยุ่งยากมากนัก
2. ควรให้เด็กแสดงได้ออกด้วยตนเองอย่างอิสระและเป็นไปตามความนึกคิดของเด็กเองโดยไม่ควรถูกชี้แนะโดยผู้สอน
3. ควรเปิดโอกาสให้เด็กคิดหาวิธีเคลื่อนไหวทั้งอยู่กับที่และเคลื่อนที่เป็นรายบุคคล เป็นคู่ เป็นกลุ่มตามลำดับ กลุ่มละไม่เกิน 5-6 คน
4. ควรใช้สิ่งของที่อยู่กับตัวเด็กวัสดุอุปกรณ์ที่สะอาดและปลอดภัยสำหรับเด็กมาประกอบการเคลื่อนไหวและให้จังหวะ
5. ควรกำหนดจังหวะสัญญาณนัดหมายในการเคลื่อนไหวต่างๆ เช่น กำหนดสัญญาณในการเปลี่ยนท่าทางหรือหยุดให้เด็กทราบเมื่อทำกิจกรรมทุกครั้ง
6. ควรสร้างบรรยากาศอย่างอิสระ ช่วยให้ได้รู้สึกรบาย อบอุ่นเพลิดเพลินสนุกสนาน
7. ควรจัดให้มีเกมส์การละเล่นบ้าง เพื่อช่วยให้เด็กสนใจมากขึ้น
8. กรณีเด็กไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรม ผู้สอนไม่ควรใช้วิธีบังคับ ควรให้เวลาและโน้มน้าวให้เด็กสนใจเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ
9. หลังจากเด็กได้ออกกำลังกายเคลื่อนไหวร่างกายแล้ว ต้องให้เด็กพักผ่อนโดยอาจให้นอนเล่นบนพื้นห้อง นั่งพัก หรือเล่นสมมติเป็นตุ๊กตา อาจเปิดเพลงจังหวะช้าๆ เบาๆ ที่สร้างความรู้สึกให้เด็กผ่อนคลาย

พัชรี ผลโยธิน (2523, น. 127-130, อ้างถึงใน เบญจมาศ หาญกล้า, 2548, น. 41) ได้เสนอหลักการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย ไว้ดังนี้

1. ให้เด็กได้แสดงออกด้วยตนเองอย่างอิสระส่งเสริมการแสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จินตนาการ ความรู้สึก
2. ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กคิดหาวิธีการเคลื่อนไหวทั้งแบบเคลื่อนไหวที่เป็นรายบุคคล เป็นคู่ เป็นกลุ่มตามลำดับ
3. ให้เด็กได้แสดงเลียนแบบในเรื่องต่างๆ เช่น
 - 3.1 กิจกรรมตามธรรมชาติ เช่น แบก หาม ว้ายน้ำ
 - 3.2 ชีวิตรอบตัวเด็ก เช่น ชีวิตที่โรงเรียน ชีวิตที่บ้าน
 - 3.3 ชีวิตสัตว์ต่างๆ
 - 3.4 ปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น ลม ฝน พายุ
4. ให้เด็กพักผ่อนนิ่งๆ สักครู่หลังออกกำลังกาย
5. ควรจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะวันละไม่น้อยกว่า 15-20 นาที
6. ในระยะแรกควรให้เด็กออกมาร่วมกิจกรรมทีละกลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 10 คนในระยะต่อไป เมื่อเด็กเข้าใจสัญญาณและกิจกรรม อาจเพิ่มจำนวนเด็กมากขึ้น
7. ใช้กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสัมพันธ์กับทักษะทางคณิตศาสตร์ เช่น เมื่อได้ยินสัญญาณ “หยุด” ครูสั่งให้เด็กจับกลุ่มจำนวน 3 คน เป็นต้น

ดังนั้นขณะดำเนินกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ครูควรเอาใจใส่ สนใจ สังเกต และศึกษาพฤติกรรมเด็กทุกคน เปิดโอกาสให้เด็กแสดงออกอย่างอิสระโดยไม่ชี้แนะมากเกินไปและนำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะมาบูรณาการกับกิจกรรมอื่นเพื่อกระตุ้นให้เด็กสนใจ กระตือรือร้นอยากรู้อยากลองสิ่งใหม่เมื่อเด็กเกิดทักษะความคล่องแคล่ว เชี่ยวชาญ เด็กจะเกิดความภาคภูมิใจ ตั้งใจ มุ่งมั่นที่จะทำกิจกรรมนั้นๆจนสำเร็จลุล่วง

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

คาริช (Calitz, 1988, pp. 17 อ้างถึงใน สุกศรี ศรีสุคนธ์, 2539, น. 31) ได้ศึกษาถึงศักยภาพในการแก้ปัญหาด้านการใช้ภาษาในการสื่อความหมายของเด็กปฐมวัย ระหว่างการเตรียมกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะในรูปแบบการสอนแบบไม่เป็นทางการของครู ในขณะที่เด็กสำรวจและเคลื่อนไหวไปในบริเวณต่างๆและค้นหาสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า ครูมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขข้อบกพร่อง เสนอแนะและปรับภาษาในการสื่อความหมายของเด็กให้ดีขึ้น

เม็ทซ์ (Metz, 1986 อ้างถึงใน อัมพวัน ศรีหรั่งไพโรจน์, 2550, น. 15) ได้ศึกษาถึงที่มีอิทธิพลต่อการเคลื่อนไหวในสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ธรรมชาติของเด็กปฐมวัย อายุ

2-4 ปี โรงเรียนอนุบาลในรัฐอริโซนา โดยใช้แถบบันทึกภาพบันทึกข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเคลื่อนไหวของเด็กปฐมวัย จำนวน 7 ด้านคือ ด้านอารมณ์ ลำดับขั้น พัฒนาการ การเป็นผู้นำ การแสดงเป็นตัวอย่าง การอธิบาย การแนะนำ และเสียงดนตรี ผลการวิจัยพบว่า เสียงดนตรีมีอิทธิพลต่อการเคลื่อนไหวของเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีธรรมชาติของการเคลื่อนไหว

ศุภสี ศรีสุคนธ์ (2539, น. 64-67) ได้ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ดนตรีไทย พบว่าเด็กปฐมวัยเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ดนตรีไทยมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแผนการจัดประสบการณ์ปกติในชั้นอนุบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศิริรัตน์ ชูชีพ (2544, น. 36-39 อ้างถึงใน เบญจมาศ หาญกล้า, 2548, น. 46) ได้ศึกษาพฤติกรรมชอบสังคมนของเด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปี ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์มีพฤติกรรมชอบสังคมนก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยหลังจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมชอบสังคมนสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์

ธนาภรณ์ ธนิตยธีรพันธ์ (2547, น. 66-70 อ้างถึงใน อัมพวัน ศรีหรั่งไพโรจน์, 2550, น. 16) ได้ศึกษาการพัฒนาสัมพันธภาพของเด็กปฐมวัยอายุ 3-4 ปี ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบเพลง พบว่ามีการพัฒนาสัมพันธภาพจำแนกรายด้าน ได้แก่ การพูด การแสดงท่าทาง การมีส่วนร่วมกับเพื่อน พบว่าคะแนนการพัฒนาสัมพันธภาพทั้ง 3 ด้านมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทำรำไทย

3.1 ความหมายและความสำคัญของรำไทย

รำไทย คือ ส่วนหนึ่งของนาฏศิลป์ไทยซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยพัฒนามาจากการเลียนแบบกิริยาท่าทางของคนและสัตว์ แล้วนำมาประดิษฐ์ดัดแปลงให้เป็นศิลปะที่ประณีตงดงาม สำหรับนาฏศิลป์ไทยมีเอกลักษณ์ และแสดงความเป็นไทยซึ่งมีประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และประเพณีที่เก่าแก่ งดงาม

ความหมายของรำไทย ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525, น. 329) อ้างถึงใน อัจฉราภรณ์ สุดจิตต์, 2540, น. 19) ให้ความหมายว่า รำไทย คือส่วนหนึ่งของนาฏศิลป์ไทยซึ่งนาฏศิลป์ไทย คือ ศิลปะในการละคร ที่ เป็นการแสดงท่าทาง โดยการรำรำ ซึ่งตามปกติจะใช้ดนตรีและการขับร้องประกอบอยู่ด้วย เช่น ระบำ รำฟ้อน เซิ้ง ละคร โขน

นาฏศิลป์ไทย (รัตนา มณีสิน, 2540, น. 1-5 อ้างถึงใน จินดา เครือหงส์, 2544, น. 11) มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ตัวละคร
2. ลีลาท่ารำ
3. บทร้อง
4. การขับร้อง
5. ดนตรี
6. การแต่งกาย

ขอบข่ายของนาฏศิลป์ไทยจำแนกเป็นประเภท ดังนี้

1. โขน
2. หนัง
3. หุ่น
4. ละครรำ
5. ละครร้อง ละครสังคีต ละครพูด
6. การละเล่นของหลวง การละเล่นเบิกโรง การละเล่นพื้นเมือง

รำ ได้แก่ การรำเดี่ยว รำหมู่ รำคู่ รำอาวูช ฯลฯ การรำเป็นศิลปะส่วนสำคัญของละครไทย แบ่งเป็น รำหน้าพาทย์และรำตีบท

นาฏศิลป์ มีความสำคัญหลายด้าน ดังนี้

1. ให้ความบันเทิง

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมท (2522, น. 11) กล่าวว่า นาฏศิลป์มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนไทยตั้งแต่ โบราณกาลมาทั้งนี้เพราะคนไทยเป็นชนชาติที่มีอารยธรรมที่เจริญ มั่นคงสืบทอดพัฒนาการ และส่งเสริมกันมาแต่อดีตกาล เพื่อความสนุกสนาน รื่นเริงเป็นเป้าประสงค์ที่สำคัญของชีวิต แสดงถึงชีวิตที่ดี มีความสมบูรณ์ ดังเห็นได้จากเทศกาลต่างๆตามประเพณีไทย เช่น วันขึ้นปีใหม่ งานบวช วันสำคัญทางศาสนา วันสำคัญของชาติ พิธีการต่างๆ นาฏศิลป์มักเข้ามามีบทบาทอยู่เสมอ ดังนั้นวิชานาฏศิลป์จึงจัดเป็นศาสตร์ที่สำคัญยิ่งของชาติสาขาหนึ่ง

2. แสดงภูมิหลังและความเป็นมาของชาตินั้นๆ

ทวีศักดิ์ เสนาณรงค์ (2533, น. คำนำ) กล่าวว่า นาฏศิลป์ เป็นภูมิปัญญาที่สำคัญของบรรพบุรุษ ซึ่งแสดงถึงความเจริญทางศิลปวัฒนธรรมในอดีตกาลและสืบทอดพัฒนาการมาจนถึงปัจจุบัน

เรณู โภคินานนท์ (2527, น. 2 อ้างถึงใน อัจฉราภรณ์ สุดจิตต์, 2540, น. 20) กล่าวว่า ในบรรดาศิลปะทั้งปวงที่แสดงออกซึ่งเอกลักษณ์ของชาติ และเป็นเครื่องหมายแสดงถึงประวัติศาสตร์ ความเป็นมาได้อย่างดีนั้น “นาฏศิลป์” นับว่าเป็นศิลปะที่เด่นที่สุด สามารถแสดงออกได้โดยตนเอง ทั้งในลักษณะที่เข้มแข็งและอ่อนโยน นาฏศิลป์จึงถือเป็นภาษาสากลเช่นเดียวกับดนตรี แต่ดีกว่าที่เห็นด้วยตา ทำความเข้าใจได้ทันทีทันใด มีความแนบเนียนกว่าภาษาทั่วไปตรงที่มีความละเอียด ละมุนละม่อมกว่า

3. ใช้สื่อสารและแสดงออกทางอารมณ์

อรวรรณ บรรจงศิลป์ และอาภรณ์ มนตรีศาสตร์ (2534, น. 455-458 อ้างถึงใน อัจฉราภรณ์ สุดจิตต์, 2540, น. 21) กล่าวว่า นาฏศิลป์ มีบทบาทเกี่ยวข้องกับมนุษย์เกือบทุกขั้นตอน อาจกล่าวได้ว่านาฏศิลป์เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ ส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม และเป็นสื่อในการระบายออกถึงความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ ดังนี้

3.1 ด้านการเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ ได้แก่ ประเพณี พิธีกรรม การละเล่น ตั้งแต่โบราณถึงปัจจุบัน ทุกชนชาติใช้ประโยชน์จากดนตรี ตั้งแต่ยามตื่นถึงยามนอน เช่น เพลงแห่ กล่อม เพลงเกี่ยวพาราตี เพลงโฆษณา เพลงใช้ในการบำบัดโรค

3.2 ด้านการเป็นมรดกทางวัฒนธรรม สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นชาติแสดงให้เห็นถึงการรวมตัวกันเป็นปึกแผ่น แสดงประวัติความเป็นมาของชาติ วัฒนธรรม ลักษณะนิสัยของมนุษย์ในแต่ละสังคม

3.3 ด้านการเป็นสื่อที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ ดนตรี-นาฏศิลป์ เป็นสื่อแสดงความรู้สึก นึกคิดและอารมณ์ เช่น การแสดงความรักของพ่อแม่ต่อลูกในเพลงแห่กล่อม ความรักชาติจากเพลงปลุกใจ ความทุกข์ ความเศร้าความจริงในสังคมจากเพลงเพื่อชีวิต แม้กระนั้นดนตรีก็ไม่มีจำกัดความที่แน่นอน สามารถตีความตามความเข้าใจของแต่ละคน นาฏศิลป์ ก็เป็นภาษาหนึ่งที่แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึก ของมนุษย์เช่นเดียวกัน

4. ใช้จัดประสบการณ์เสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย และเป็นหลักสูตรเสริมทักษะในระดับช่วงชั้น การศึกษา

เรณู โกศินานนท์ (2535, น. 6) กล่าวว่า การสอนรำของไทยนั้นมีลักษณะเฉพาะตัว และมีความเป็นไทยอย่างยิ่งแสดงถึงรสนิยมของคนไทยที่ไม่ซ้ำกับชาติอื่นอันเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติที่น่าภูมิใจในเรื่อง

1. ทำรำอ่อนช้อยงดงามและแสดงอารมณ์ตามลักษณะที่แท้จริงของคนไทยมีความหมายอย่างกว้างขวาง
2. จะต้องมีคนตรีประกอบที่มีการแทรกอารมณ์ หรือรำกับเพลงที่มีแต่ทำนองก็ได้ หรือมีเนื้อร้องและให้ทำไปตามเนื้อร้องนั้นๆ
3. คำร้องหรือ เนื้อร้องที่ใช้จะต้องเป็นคำประพันธ์ ส่วนบทจะเป็นกลอนแปด ซึ่งจะนำไปร้องกับเพลงชั้นเดียวหรือสองชั้น ได้ทุกเพลง คำร้องนี้ทำให้ผู้สอนหรือผู้รำกำหนดทำไปตามเนื้อร้อง
4. เครื่องแต่งกายละครไทย ซึ่งผิดแผกกับเครื่องแต่งกายละครของชาติอื่น มีแบบอย่างของตนโดยเฉพาะ ขนาดยืดหยุ่นได้ตามสมควร เพราะการสวมจะใช้กลิ้งด้วยด้ายแทนที่จะเย็บสำเร็จรูป การแต่งกายของละครไทยอาจจะคล้ายคลึงของเขมร ก็เพราะเขมรได้แบบอย่างจากไทยไป

กรมวิชาการ (2530, น. 16 อ้างถึงใน อัจฉราภรณ์ สุดจิตต์, 2540, น. 21) กล่าวว่า นาฏศิลป์มีความสำคัญเนื่องจากว่าเป็นแขนงวิชาที่ทำให้เด็กได้ แสดงออก มีความชื่นชมจากการเรียนทำให้รู้จักจังหวะ สร้างบุคลิกภาพ ท่าทาง ทรวดทรง ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ความพร้อมเพรียง ความสวยงาม การประสานงาน ตลอดจนการฝึกความอดทน ความขยันหมั่นเพียร

อาภรณ์ บุญสาทร (2534, น. 2 อ้างถึงใน อัจฉราภรณ์ สุดจิตต์, 2540, น. 21) กล่าวว่า การสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง นาฏศิลป์ จุดประสงค์ส่วน ใหญ่เน้นการสร้างลักษณะนิสัย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพของผู้เรียน การสอนต้องเน้นการปฏิบัติจริง จึงจะเสริมจินตนาการของผู้เรียนให้สามารถแสดงออก ให้ผู้อื่นเข้าใจด้วยท่าทาง

ธนิศ อยู่โพธิ์ (2531, น. 175 อ้างถึงใน อัจฉราภรณ์ สุดจิตต์, 2540, น. 23) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทฤษฎีนาฏศิลป์ไทยเบื้องต้นว่า การฝึกหัด ให้นักเรียนรำ ต้องเริ่มจากการเรียนรู้จังหวะ เมื่อนักเรียนรู้จักจังหวะกระทบแล้วก็ให้ทดลองปฏิบัติเอง ตามจังหวะการตบมือของครู แล้วจึงเริ่มฝึกหัดท่ารำและมีการทบทวนกันทุกวันจนนักเรียนรำได้คล่อง

อาภรณ์ และจาตุรงค์ มนตรีศาสตร์ (2525, น. 26 อ้างถึงใน อัจฉราภรณ์ สุดจิตต์, 2540, น. 23) กล่าวถึง ทฤษฎีการสอนนาฏศิลป์ไทยว่า ถ้าต้องการให้บรรลุความสำเร็จด้วยดี ต้องมีการฝึกฝนกันบ่อยๆ จนเกิดความชำนาญ และมีใจรักจริงๆ และผู้รับการฝึกควรมีทัศนคติที่ดีต่อ

การร้องรำทำเพลง มีความสนใจที่จะฝึก มีความอดทนและมีบุคลิกภาพเหมาะสมที่จะรับการฝึกและ ผู้ฝึกก็ควรมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่จะฝึกเป็นอย่างดี

คุษฎี บริพัตร (2522, น. 6) กล่าวถึง ทฤษฎี วิธีการสอนนาฏศิลป์เบื้องต้นว่าควร จะเริ่มจากการปูพื้นฐานให้เด็กเข้าใจจังหวะเร็ว-ช้า จากนั้นจึงใช้วิธีการสอนแบบช่วยๆให้เกิดความคิด สร้างสรรค์ โดยใช้คำสั่งให้นักเรียนคิดทำทางเองแล้วจึงบูรณาการเนื้อหาและทักษะทุกด้านเข้ากับ นาฏศิลป์ ทั้งท่วงท่า การเดิน การนั่ง การวิ่ง ต้องมีทักษะทุกด้านเข้ากับจังหวะอัตราความเร็ว เรื่องของการฝึกประสาทและกล้ามเนื้อ เมื่อพ้นระดับการปูพื้นฐานแล้ว จึงฝึกทักษะที่เป็นแบบแผน เช่น จีบ ตั้งวง กระจดกเท้า เป็นต้น เพื่อที่จะร่ำรำตามบทเพลงต่อไป

อมรา กล้าเจริญ (2535, น. 48 อ้างถึงใน อัจฉราภรณ์ สุดจิตต์, 2540, น. 23) กล่าว ว่า เมื่อพิจารณาเนื้อหาการสอนดนตรี-นาฏศิลป์ จะเน้นหนักทางด้านนาฏศิลป์ มากกว่าดนตรี ครู ควรสอนนักเรียนร้องเพลงให้ถูกจังหวะ เข้าใจท่วงทำนองที่จะใส่ลีลาอารมณ์ลงไป ในบทเพลงได้ ก่อนจะรำ การสอนเน้นรูปแบบการสาธิตนำ ให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม ผู้สอนอาจจะใช้วิธีการสอนแบบ อื่นเข้าผสมผสานในบางครั้ง เช่น การอภิปราย การใช้บทบาทสมมติ หรือการแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม โดยครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการสอนนาฏศิลป์ให้สัมฤทธิ์ผล ครูต้องมีความกระตือรือร้น เห็นใจนักเรียน มีความอดกลั้นและรู้จักอดทน เมื่อเห็นว่านักเรียนรับรู้ได้ช้า ในการสอนต้องคำนึง ถึงการลำดับเนื้อหาจากง่าย ๆ ไปสู่ทำที่ยากขึ้น และคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลเป็นหลัก

ประโยชน์ของรำไทย

กรมวิชาการ (2522, น. 9, อ้างถึงใน อัจฉราภรณ์ สุดจิตต์, 2540, น. 23) กล่าวถึง ประโยชน์ของการเรียนรำไทยว่า เป็นแขนงวิชาที่ทำให้เด็กได้แสดงออก มีความสนุกสนาน น่าชื่นชมทำให้เด็กรู้จักจังหวะ สร้างบุคลิกภาพ ท่าทาง ทรวดทรง ฝึกการเป็นผู้นำผู้ตาม ความพร้อมเพรียง ความสวยงาม การประสานงานของกล้ามเนื้อ ตลอดจนฝึกความอดทน ความขยันหมั่นเพียร และก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินในการเรียน ทำให้เห็นคุณค่า และความสำคัญของ นาฏศิลป์ไทยนำไปประยุกต์ใช้จัดกิจกรรมการแสดงในโอกาสต่างๆ

เรณู โกศินานนท์ (2535, น. 5-6) กล่าวว่า ความมุ่งหมายของการเรียนรำไทย คือ

1. เพื่อให้มีโอกาสดำแสดงออก
2. เป็นสันตนาการที่ดี แม้จะไม่แสดงเอง แต่ถ้าทราบหลักไว้บ้างก็จะทำให้การชมละครรำสนุกยิ่งขึ้น เกิดความเข้าใจ และวิพากษ์วิจารณ์ได้ถูกต้อง
3. เพื่อรักษาสมบัติประจำชาตินี้ต่อไปไม่ให้สูญหาย
4. ปลุกฝังนิสัยรักในศิลปะแขนงนี้

5. การศึกษาและวิเคราะห์ปรัชญาที่แทรกอยู่ในการแสดงส่งเสริมการพัฒนาความคิดและสติปัญญา

6. ทำให้สบายใจ

7. เสริมสร้างทักษะและเป็นอาชีพได้

8. ส่งเสริมบุคลิกภาพ

9. ฝึกการประสานงานด้านต่างๆ ทั้งร่างกาย ความคิด สังคม ฯลฯ ฝึกการทำงานร่วมกันคนหมู่มาก

10. การพื่อนรำเป็นการออกกำลังกายที่ได้บริหารทุกส่วนของร่างกาย

พิชัย ปรัชญาสุธรรม (2537, น. 202, อ้างถึงใน อัจฉราภรณ์ สุดจิตต์, 2540, น. 24) กล่าวถึง ประโยชน์ของกิจกรรมรำไทย ในแง่ของการบรรเลงดนตรี ว่าเป็นความสงบสุข การทำนองเสียงไพเราะ เรียบง่าย ลีลาไม่เร่งร้อน แต่สบายอารมณ์ เป็นหลักการทางธรรมชาติที่ทำให้คนเราเกิดความสุขใจได้อย่างรวดเร็ว ในการเรียนดนตรี สิ่งที่ต้องทำคู่ อยู่บ่อยๆ ก็คือการเคลื่อนไหวร่างกาย การแกว่งแขน การโยกตัว ตลอดจนการปฏิบัติท่าอย่างมีศิลปะประกอบดนตรี จะสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้เรียน การมีสมาธิ การรู้จักควบคุมอารมณ์ กำจัดความเครียด การทำให้จิตใจสบาย ฉะนั้นการปลูกฝังดนตรี ควรมีการปลูกฝังตั้งแต่ในวัยเด็ก

อมรา กล้าเจริญ (2534, น. 28 อ้างถึงใน อัจฉราภรณ์ สุดจิตต์, 2540, น. 24-25) กล่าวถึง คุณค่าและคุณประโยชน์ของการเรียน รำไทยในด้านต่างๆ ดังนี้

คุณค่าทางประสบการณ์ เช่น รู้จักเป็นผู้นำ ผู้ตาม เป็นต้น

คุณค่าทางการแสดงออก เช่น สร้างความมั่นใจในตนเอง เมื่อแสดงต่อหน้าหมู่มชน ได้ระบายอารมณ์กดดันภายใน

คุณค่าทางความสามารถ เช่น ฝึกความจำ ใช้ความคิด จินตนาการ

คุณค่าในการก่อให้เกิดความเข้าใจและเห็นคุณค่าทางศิลปะ เช่น ทำให้รู้จักวรรณคดีไทย การใช้ภาษา ประวัติศาสตร์ เอกถลักษณ์ประจำชาติ และการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมด้านนี้ไว้

คุณค่าในทางเพิ่มผลทางการศึกษา เช่น รู้จักการเรียนเป็นกลุ่ม มีทักษะที่ช่วยเสริมความเข้าใจในการศึกษาวิชาอื่นๆ

อรวรรณ บรรจงศิลป์ และอาภรณ์ มนตรีศาสตร์ (2534, น. 462-465 อ้างถึงใน อัจฉราภรณ์ สุดจิตต์, 2540, น. 25) กล่าวถึง ประโยชน์ ของ นาฏศิลป์ว่า จุดประสงค์ข้อหนึ่งของกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย คือ การพัฒนาร่างกาย อารมณ์และสังคม สติปัญญาและบุคลิกภาพได้ ดังนี้

- ด้านการพัฒนาร่างกาย เพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมส่วนต่างๆของร่างกาย เพิ่มความว่องไวในการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆให้สัมพันธ์กับดนตรี ฟีกการฟังจังหวะ โน้ต การตัดสินใจ จินตนาการเคลื่อนไหวร่างกายทุกส่วน ทั้งข้อต่อ และ ulyang

- ด้านการพัฒนาทางอารมณ์ นาฏศิลป์เป็นสื่อ หรือ ช่องทางช่วยให้เด็กแสดง อารมณ์ต่างๆ อย่างอิสระ และได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นด้วยการ ร้องเพลง เล่นดนตรี หรือ แสดงออกด้วยท่าทางต่างๆ ตามความถนัดและ ความสนใจของเขาการได้แสดงออกซึ่ง ความสามารถและเป็นที่ยอมรับ ของบุคคลอื่นเท่ากับ เด็กได้รับการตอบสนองทางอารมณ์ที่เขา พอใจเกิดความสุข ความพึงพอใจ เท่ากับสร้างเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กให้มีวุฒิภาวะสม ตามวัย

- ด้านการพัฒนาทางสังคม กิจกรรมรำไทยเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำงานกลุ่ม กับเพื่อนๆทั้งการร้องเพลง เล่นดนตรี และเต้นรำ นอกจากนั้นยังได้แสดงความสามารถ ได้รับการยอมรับจากผู้พบเห็น มีการปรับตัวและพัฒนาบุคลิกภาพ และสังคม มีเจตคติที่ดีต่อตนเองและ ผู้อื่น เข้าสังคมได้อย่างดี และมีความสุข

หากใช้รำไทยที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะจะมี ประโยชน์หลายประการได้แก่ ฟีกการประสานสัมพันธ์ระหว่างสายตา กล้ามเนื้อมัดเล็ก และ กล้ามเนื้อมัดใหญ่ ข้อต่อ ฟีกประสาทผ่านทางท่าทางต่างๆ เด็กจึงเกิดทักษะ และความมั่นใจใน ตนเอง จึงเหมาะที่จะนำรำไทยเหล่านี้มาใช้ในเด็กปฐมวัย เพื่อให้บรรลุศักยภาพในเด็กแต่ละคน

3.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการใช้รำไทยในเด็กปฐมวัย

อมรา กล้าเจริญ (2535, น. 48 อ้างถึงใน อัจฉราภรณ์ สุดจิตต์, 2540, น. 23) กล่าวว่า ก่อนจะรำครูควรสอนให้เด็กเข้าใจจังหวะและท่วงทำนองที่จะได้ลีลาอารมณ์ได้ การสอนควร เน้นรูปแบบการสาธิตนำ แล้วให้เด็กปฏิบัติตาม ร่วมกับการผสมผสานวิธีการสอนแบบอื่น เช่น การใช้บทบาทสมมติ หรือการแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม ครูต้องมีความกระตือรือร้น ออกทน ออกกลิ่น เห็นใจเมื่อเด็กเรียนรู้ได้ช้า โดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลเป็นหลัก และจัดลำดับเนื้อหาจาก ง่ายไปสู่ง่ายที่ท้าทายขึ้น

ชนิด อยู่โพธิ์ (2531, น. 175 อ้างถึงใน อัจฉราภรณ์ สุดจิตต์, 2540, น. 23) กล่าวว่า การฟีกให้เด็กรำต้องเริ่มจากการฟีกให้เด็กเรียนรู้จังหวะ เมื่อเด็กเรียนรู้จังหวะกระทบแล้วก็ให้ ทดลองปฏิบัติเองตามจังหวะการตบมือของครู แล้วจึงเริ่มฟีกหัดท่ารำและทบทวนจนคล่อง

คุณุณี บริพัตร (2522 , น. 6) กล่าวถึง ทฤษฎีวิธีการสอนดนตรี-นาฏศิลป์เบื้องต้นว่า ควรเริ่มจากการปูพื้นฐานให้เด็กเข้าใจจังหวะเร็ว-ช้า จากนั้นจึงใช้วิธีการสอนแบบยั่วๆให้เกิด ความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้คำสั่งให้เด็กคิดท่าทางเองแล้วจึงบูรณาการเนื้อหาและทักษะทุกด้านเข้า

กับ ดนตรี-นาฏศิลป์ ทั้งท่วงท่าการเดิน การนั่ง การวิ่ง ต้องมีทักษะทุกด้าน เข้ากับจังหวะ อัตราความเร็ว เรื่องของการฝึกประสาทและกล้ามเนื้อเมื่อพ้นระดับการปูพื้นฐานแล้ว จึงฝึกทักษะที่เป็นแบบแผน เช่น จีบ ตั้วง กระดกเท้า เป็นต้น

อัจฉราภรณ์ สุกจิตต์ (2540, น. 11-17) กล่าวถึง แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการด้าน การเคลื่อนไหวร่างกายของเด็กปฐมวัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกทำรำไทยที่เหมาะสม ดังนี้

พัฒนาการของเด็กปฐมวัยย่อมเป็นไปตามลำดับขั้นจากส่วนบน มาหาส่วนล่าง (Cephalocaudal sequence) เช่น หันศีรษะได้ก่อนจะ ยืน เดิน

เริ่มจากกล้ามเนื้อใหญ่ไปสู่กล้ามเนื้อเล็ก จากแกนกลางของลำตัวไปสู่อวัยวะส่วนข้างที่ไกลออกไป (Proximodistal sequence) เช่น เด็กจับของด้วยฝ่ามือก่อนหยิบของด้วยหัวแม่มือกับปลายนิ้ว

พัฒนาการของระบบประสาทและกล้ามเนื้อสัมพันธ์ การควบคุมร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว เช่น

- พฤติกรรมการเคลื่อนไหว คือความสามารถในการบังคับควบคุมส่วนต่างๆ ของร่างกายทั้งหมด
- พฤติกรรมการปรับตัว คือความสามารถในการประสานงานระหว่างระบบการเคลื่อนไหวกับระบบประสาทความรู้สึก
- พฤติกรรมทางด้านภาษา คือความวิธสื่อสารทุกชนิดรวมถึง หน้าตา ท่าทาง

3.3 หลักการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยในเด็กปฐมวัย

การนำกิจกรรมที่ใช้พัฒนาระบบสร้างสมดุลของร่างกายมาฝึกการเคลื่อนไหวของร่างกาย เช่น การหมุนรอบตัวเอง การเคลื่อนไหวในแนวราบ การเคลื่อนไหวในแนวตั้ง ผลดีของการพัฒนาระบบสร้างสมดุลของร่างกาย คือ เด็กจะรู้วิธีการควบคุมการทรงตัวของร่างกาย รู้ตำแหน่งแห่งที่ของร่างกาย บังคับทิศทางการเคลื่อนไหวได้ ระบบการกวาดสายตาดจะดีขึ้น เด็กจะมีสมาธิเพิ่มขึ้นในขณะที่ทำกิจกรรม (กรมวิชาการ, น. 2546 อ้างถึงใน เบญจมาศ หาญกล้า, 2548, น. 32-33)

ส่งผลต่อเนื่องด้านความสามารถในการเรียนรู้และการรับรู้ตำแหน่งหน้า-หลัง บน-ล่าง ซ้าย-ขวา เป็นต้น สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมดนตรีและการเคลื่อนไหวตามบริบทของสังคมและวัฒนธรรมไทย คือกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทย ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 2 ส่วน ดังนี้

1. ดนตรี (Music) ใช้ช่วยส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออก

ดนตรีถือเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของเด็กไม่ว่าเด็กจะทำอะไรมักจะได้ยินเสียงเพลงหรือดนตรีอยู่เสมอ ทั้งทางวิทยุและโทรทัศน์และเสียงร้องของเด็กเอง

แฮมมอนด์ (Hammond, 1967, pp. 289-290, อ้างถึงใน ศุภศรี ศรีสุคนธ์, 2539, น. 38) ได้แบ่งกิจกรรมทางดนตรีออกเป็น 5 ประการ คือ

1. การร้องเพลง
2. การฟังเพลง
3. กิจกรรมประกอบจังหวะ
4. การเล่นเครื่องดนตรี
5. การแต่งเพลง

ดนตรีจังหวะซ้ำมีผลในการผ่อนคลายอารมณ์ (Wolfe, 2001 อ้างถึงใน Laura Erlaner, 2003, pp. 103-112) ดังนี้

- ทำให้มีจังหวะชีวิต สอดคล้องประสานเป็นท่วงทำนอง

- สามารถเข้าถึงวัฒนธรรม ความคิด ความรู้สึกผ่านเสียงเพลง เช่น เพลงกล่อมเด็ก (Howard, 2000, อ้างถึงใน Laura Erlaner, 2003, pp. 103-112)

“Mozart Effect” ซึ่งเป็นดนตรีในยุคบาโรค เป็นทำนองช่วงจังหวะ 60 ครั้ง/นาที อาจสามารถช่วยลดการเต้นของหัวใจลงตามจังหวะดนตรี และยังช่วยให้จิตใจปลอดโปร่งมีสมาธิจดจ่อด้วย

นักวิจัย พบข้อสนับสนุนว่าการจำแนกระดับเสียงและทักษะการอ่านมีความสัมพันธ์กันอย่างมาก รวมทั้ง การเล่นเปียโนและความสามารถทางคณิตศาสตร์ มิติสัมพันธ์และตรรกะก็มีความสัมพันธ์กันอย่างมากด้วย (Sousa, 1995 อ้างถึงใน Laura Erlaner, 2003, pp. 103-112) ดังนั้นจะเห็นว่า “ดนตรีสามารถฝึกสมองให้มีรูปแบบความคิดระดับสูงได้”(Begley, 1996 อ้างถึงใน Laura Erlaner, 2003, pp. 103-112)

Wolf (2001 อ้างถึงใน Laura Erlaner, 2003, pp. 103-112) กล่าวว่า แม้ว่าจะมีการวิจัยทางการแพทย์เกี่ยวกับ Mozart Effect ก็ไม่ได้หมายความว่าเด็กที่ฟังเพลงแล้วจะอัจฉริยะเสมอไป

France Ranscher และคณะอ้างใน Howard (2000, อ้างถึงใน Laura Erlaner, 2003, pp. 103-112) กล่าวว่าเพลงของโมสาร์ท มีความเด่นใน 3 ด้าน คือ

1. ทุกคนจะชื่นชมผลงานของโมสาร์ท
2. ผลงานเกือบทุกชิ้นของโมสาร์ทจะเป็นผลงานชิ้นโบว์แดง

3. โมสาร์ทเริ่มประพันธ์เพลงตั้งแต่อายุ 4-5 ขวบ ซึ่งเป็นช่วงหน้าต่างของการเรียนรู้เริ่มแรกของการเรียนดนตรี

สมมติฐานการวิจัยที่ว่าผลงานของโมสาร์ทมีผลต่อสมองเนื่องจากความสามารถในการแต่งเพลงของเขาซึ่งได้ผลงานที่สมบูรณ์แบบ จึงน่าจะเหมาะกับสมองผู้อื่นด้วยเช่นกัน (Howard, 2000 อ้างถึงใน Laura Erlaner, 2003, pp. 103-112)

เพลง Twinkle ,Twinkle little star ที่โมสาร์ทแต่งตั้งแต่สมัยเด็ก ๆ อาจจะเหมาะที่จะพัฒนาเด็กช่วงวัยนี้ ด้วยดังนี้

- การเล่นดนตรียุคบาโรคจึงช่วยให้ผ่อนคลายและ ช่วยเสริมสร้างความคิด
- ควรให้ข้อมูลผู้ปกครองเกี่ยวกับประโยชน์ของการเรียนดนตรีและเล่นดนตรี

ในเด็กอายุ 3-10 ปี

อริยะ สุพรรณเกษย์ (2545, น. 33,41,73-80) กล่าวถึง ความสัมพันธ์ระหว่างคลื่นเสียงและสมาธิว่า คลื่นเสียงจากดนตรีสามารถช่วยกล่อมเกล่าให้จิตใจเกิดความละเอียดอ่อน, พัฒนาสุนทรียภาพทางอารมณ์, พัฒนาสมาธิ ทำให้จิตใจเกิดความเอื้อกันเป็นแนวทางที่ช่วยในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ทั้ง 3 ด้าน คือ เซอร์วิปัญญา(I.Q.) ความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) และ ความฉลาดทางจริยธรรมศีลธรรม (M.Q.)

ดนตรีที่เหมาะสมจะมีคลื่นเสียงที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของคลื่นสมองจากคลื่นสมองระดับเบต้าที่ทำให้มนุษย์มีความสับสนทางอารมณ์และขาดสมาธิ เป็นคลื่นสมองระดับอัลฟา, เทตราหรือ เดลต้าซึ่งเป็นสถานะที่มนุษย์มีสมาธิจดดีมาก

คลื่นสมองเป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าซึ่งผลิตมาจากกิจกรรมทางเคมีชีวภาพภายในเซลล์สมองของมนุษย์ซึ่งสามารถวัดด้วยอุปกรณ์ไฟฟ้า เรียก Electroencephalogram หรือ EEG ใช้วัดความถี่ มีหน่วยเป็นรอบต่อวินาที หรือ เฮิร์ต (Hz) ซึ่งสามารถวัดคลื่นสมองออกมาได้ 4 ระดับ ดังนี้

1. คลื่นเบต้า (Beta wave) คลื่นสมองระดับต้นมีความถี่ประมาณ 13-30 รอบต่อวินาที เกี่ยวพันกับกิจกรรมทางความคิดและอารมณ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรมและลำดับขั้นตอน (Linear-thinking mental activity) ซึ่งเป็นสถานะที่เราดำเนินในกิจกรรมปกติในชีวิตประจำวัน

2. คลื่นอัลฟา (Alpha wave) คลื่นสมองที่มีความถี่ 8-13 รอบต่อวินาที เกี่ยวพันกับสถานะความเงียบ ซึ่งอยู่กึ่งกลางระหว่างสภาวะนอนหลับหรือตื่นตัว ภาวะนี้จิตจะมีสมาธิจดจ่อร่างกายและจิตใจสงบ มีการผ่อนคลาย พักผ่อน ทำให้เกิดความจำระยะยาว

3. คลื่นเตตรา (Tetra wave) เป็นคลื่นสมองที่มีความถี่ 3.5-8 รอบต่อวินาที คลื่นนี้พบทั้งในสภาวะการหลับและการตื่น ซึ่งพบทั้งในขณะที่ฝัน หรือใช้ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ เกิดความสามารถในการแก้ปัญหา (insight) เพิ่มความจำระยะยาวและการระลึกรู้

4. คลื่นเดลต้า (Delta wave) เป็นคลื่นสมองที่มีความถี่ 0.5-3 รอบต่อวินาที คลื่นสมองนี้เกี่ยวข้องกับความคิดสูงสุดของการผ่อนคลาย พบได้ในเวลาหลับ ร่างกายจะมีเมตาโบลิซึมต่ำ, ความดันเลือด และอุณหภูมิของร่างกายลดลง ลดอัตราการเต้นของหัวใจ เป็นสภาวะที่มีการฟื้นฟูอย่างรวดเร็วจนเกิดการบำบัดทางร่างกาย

ดนตรีในกลุ่มที่พัฒนาคลื่นสมอง (Brain Wave Development Music) จะทำให้เกิดคลื่นในระดับอัลฟาที่มีแอมพลิจูดต่ำ เมื่อผ่านระบบประสาทสัมผัสจะกระตุ้นให้สมองเกิดการผูกโยงกับคลื่นสมองช่วยปรับลดความถี่ลงเกิดความสงบและสมาธิ

พีธากอรัส (Kaplan and Sadock, 2007, pp. 85,93) ได้ทำการทดลองในเด็กปฐมวัยโดยฝึกสอนดนตรีคลาสสิกแก่เด็กปฐมวัยเป็นเวลา 8 เดือนพบว่า มีผลต่อการพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นทางมิติสัมพันธ์และความแม่นยำอย่างมีนัยสำคัญ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะที่ใช้เสียงดนตรีไทยช่วยให้การเข้าร่วมกิจกรรมของเด็กดีขึ้นกว่าการไม่ใช้เสียงดนตรี (ศุภศิริ ศรีสุคนธ์, 2539, น. 1-2)

การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยที่เหมาะสมใช้กับเด็กปฐมวัย ควรใช้เพลงไทยที่สนุกสนาน มีจังหวะช้า-เร็ว เบา-ดัง สูง-ต่ำ ล้อตามแผนการจัดกิจกรรมของหม่อม คุณหญิง บริพัตร ณ อยุธยา ส่วนเพลงนั้นใช้เพลงไทยที่เหมาะสมกับเด็กอนุบาล 2 (คุณหญิง บริพัตร ณ อยุธยา, 2522, น. 12-13) ซึ่งเป็นดนตรีไทยประกอบกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะตามแผนการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาล 2 ของ ผศ. เสวี เย็นเปี่ยม (ศุภศิริ ศรีสุคนธ์, 2539, น. 50) ได้แก่ ค้างคาวกินกล้วย อัสวาลีลา แขนงมอญบางขุนพรหม ลาวเลียนคำย ต้นวระชษฐ์

วิธีการสอนใช้วิธีการฝึกทักษะดังข้างต้นซึ่งมีหลายอย่างคละเคล้ากันไป เนื้อหาสาระไม่ควรแยกเป็นรายวิชา ดังที่ปฏิบัติกันมาแต่ไหนแต่ไร (คุณหญิง บริพัตร ณ อยุธยา, 2546, น. 1)

2. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทย

คุณหญิง บริพัตร ณ อยุธยา (2546, น. 1-2) กล่าวว่า แผนการสอนสำหรับครูสอนดนตรีนาฏศิลป์ขั้นพื้นฐานแก่เด็กปฐมวัยมีคำเฉพาะและแนวการสอนที่ผิดแผกแตกต่างไปจากวิธีการที่ปฏิบัติกันทั่วไปโดยสิ้นเชิง อธิบายได้ดังนี้

1. วิธีการสอนดนตรี-นาฏศิลป์ในขั้นพื้นฐาน ใช้วิธีการฝึกทักษะหลายอย่างคละเคล้ากันไปทั้งวิชาขับร้อง เคะเครื่องดนตรีเข้าวง การร้องรำทำจังหวะเพื่อฝึกทักษะพื้นฐานการเคลื่อนไหว

2. การปูพื้นฐาน หมายถึงการฝึกทักษะเบื้องต้นมี 2 ทักษะ คือ การฝึกจังหวะ ซึ่งส่วนใหญ่เน้น ถึงความสามารถทำจังหวะโดยวิธีต่างๆมิใช่เพียงแต่ตบมือเท่านั้น และ การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน(เดิน วิ่ง กระโดด คลาน ฯลฯ) ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็ก

3. การเคลื่อนไหว แบ่งเป็นแง่พลศึกษา และ แ่งนาฏศิลป์ในระดับต้นซึ่งเราจะสอนกันคละเคล้ากันไป หมายถึง การฝึกความคล่องแคล่วในการใช้กล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสต่างๆเช่น หยุด และตั้งต้นตามคำสั่งหรือตามจังหวะดนตรีได้ทันท่วงที เท่ากับฝึกให้มีประสาทหรือการรับรู้เพิ่มขึ้น (Reflex ใหม่)

4. วิธีการใช้วัสดุอุปกรณ์ พอเป็นแนวทางให้เห็นว่าการเคลื่อนไหวอย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำต้องมีลักษณะหลายประการ เช่น มี จินตนาการ มีความนุ่มนวลอ่อนไหวรู้จักเปลี่ยนระดับ รู้จักจัดรูปทรงเป็นต้น

5. เพลงต่างๆ ไม่จำกัดตายตัวอาจเป็นเพลงที่เป็นที่รู้จักทดแทนได้

6. การแบ่งคาบ แผนการสอนแต่ละแผนอาจแบ่งได้หลายๆคาบขึ้นกับเนื้อหา และพื้นฐานผู้ใช้ จัดทำเป็นตารางแบ่งเป็นช่อง สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมของเด็ก และ ประเมินผล

7. แนวการสอน เน้นให้เด็กใช้ความคิดสร้างสรรค์โดยไม่มองข้ามความสำคัญ การร้องรำทำเพลงชนิดที่เป็นแบบดึกดำบรรพ์(ทั้งไทยและสากล)

8. เนื้อหา แผนการสอนถูกแบ่งไว้ 4 ตอน

8.1 ตอนที่ 1 เรื่องพื้นฐานทางดนตรีและนาฏศิลป์โดยทั่วๆ ไปเลือกเฉพาะที่เด่นชัด เข้าใจโดยไมยาก

8.2 ตอนที่ 2 เป็นชุดซึ่งเน้นกิจกรรมร้องเพลง มีกิจกรรมฝึกการเคลื่อนไหว และกิจกรรมการใช้เครื่องดนตรี คละเคล้าอยู่ด้วยตลอดเวลา เพลงนั้นไม่สำคัญเท่าเนื้อหาและวิธีการสอน

8.3 ตอนที่ 3 เป็นชุดแผนการสอนซึ่งเน้นกิจกรรมท่าทางและการเคลื่อนไหว ว่าด้วยการฝึกร่างกายให้เคลื่อนไหวอย่างมีประสิทธิภาพเช่น ให้รู้จักระดับ และทิศทาง ให้รู้จักจัดรูปทรงขณะอยู่กับที่และขณะเคลื่อนไหว ให้รู้จักเคลื่อนไหวพร้อมกับอุปกรณ์ ให้รู้จักการเคลื่อนไหวพื้นฐานต่างๆมีการเดิน วิ่ง กระโดด เป็นต้น

8.4 ตอนที่ 4 เรื่องเสียงดนตรี โดยเฉพาะฝึกให้เด็กได้รู้ระดับเสียงต่างๆ สูง-ต่ำ เบา-ดัง ยาว-สั้น จังหวะช้า-เร็ว เสียงเน้น และ การจัดรูปทรง และเคลื่อนไหวตามเสียงดนตรี

สำหรับ เด็กอายุ 4-5 ปี เด็กสามารถแต่งจังหวะเองได้ ร้องตามทำนองได้ ชอบร้องเพลง โดยเฉพาะที่มีท่าทางประกอบ ช่างสังเกตเสียงจังหวะดนตรีต่างๆ รอบตัวเอง

จำเพลงได้หลายเพลง ชอบเล่นเครื่องดนตรี ทำจังหวะ สนใจเครื่องดนตรี และสามารถช่วยเหลือเรื่องการเดินเทปและแผ่นเสียงได้

ด้านพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กเด็กสามารถร้อยเชือกผ่านรูขนาด 2 มม. ได้เลียนแบบใช้นิ้วหัวแม่มือและปลายนิ้วแต่ละนิ้ว

นอกจากกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยใช้ทำรำไทยแบบง่ายๆจะส่งเสริมพัฒนาการต่างๆในเด็กปฐมวัยแล้ว ยังสร้างความเพลิดเพลินระหว่างการจัดกิจกรรมส่งผลให้เด็กมีบุคลิกภาพที่ดี ร่าเริง แจ่มใส และมี ความสุข เมื่อคนเรามีความสุข ภายในสมองของคนเรามีสารเอนโดฟิน (Endorphine) ที่หลั่งออกมาทำให้คนเรามีความสุข ผ่อนคลาย แต่ถ้าผู้เรียนมีความเครียด ความเกร็ง คาดหวัง ตื่นเต้น แข่งขันเพื่อการเอาชนะ สมองจะหลั่งสารแอนดรีนาลีน (Adrenaline) ออกมา สารดังกล่าว จะมีผลเสียต่อร่างกาย เช่น ทำให้ปวดหัว ปวดท้องอย่างไม่มีสาเหตุ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2540, อ้างถึงใน อริยะ สุพรรณเกษย์, 2545, น. 33,41,73-80)

สรุป จากข้อมูลข้างต้นทำรำไทยที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 2 ซึ่งมีช่วงอายุ 4- 5 ปี จะต้องสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีและพัฒนาการพื้นฐาน ได้แก่

1. ทำเอียงศีรษะ
2. ทำยกไหล่
3. ทำยกตัว
4. ทำจรดเท้า
5. ทำประเท้า
6. ทำกระดกเท้า
7. ทำกระหุ่งเท้า
8. จีบ (จีบคว่ำ, จีบหงาย)
9. ทำพนมมือ
10. ทำไว้มือ
11. ทำม้วนจีบ
12. ทำคลายจีบ
13. ทำโบกมือ
14. ทำขอ
15. ตั่งวง (ตั่งวงหน้า, ตั่งวงกลาง, ตั่งวงบน)
16. ทำปฐุม
17. ทำกิริยาข้ม

18. ทำกิริยารัก
19. ทำกิริยาเสียใจ
20. ทำกิริยาร้องไห้
21. ทำนกด
22. ทำม้
23. ทำกวาง
24. ทำปลา
25. ทำฉัน
26. ทำเซอ
27. ทำพุด
28. ทำมา
29. ทำไป
30. ทำอาย
31. ทำรัก
32. ทำปฏิเสธ
33. ทำดีใจ
34. ทำนกดบิน
35. ทำปลาวายน้ำ
36. ทำโกรธ
37. ทำก้าวน้ำ
38. ทำก้าวข้าง
39. ทำมั่งกรเล่นน้ำ
40. ทำนางกล่อมตัว
41. ทำพระจันทร์ทรงกลด
42. ทำข้างสับคหญา
43. ทำช้านางนอน
44. ทำหนุมานผลาญยักษ์
45. ทำนกดยุงพื่อนหาง
46. ทำแขกเต้าเข้ารัง
47. ทำมัจฉาชมสาคร

48. ทำวงดินดง
49. ทำกัณฑ์ร้อน
50. ทำมีความสุข
51. พรหมสี่หน้า

จิบโดยใช้ปลายนิ้วชี้และปลายนิ้วโป้ง ยังกรีดนิ้วและจิบโดยแตะปลายนิ้วโป้ง กับ ข้อนิ้วชี้ข้อที่ 1 ไม่ได้ ยืนสลับเท้าได้แต่ กระทั่งเท้ายังไม่ได้ ตั้งวงได้แต่หักแขนไม่ได้โค้งชัดเจน และหักนิ้วมือไม่ได้ แสดงอาการเป็นภาษาท่าทำได้ตามการรับรู้พื้นฐานแบบเดียวกับที่ผู้สอนได้สอน อย่างสนุกสนาน แสดงท่าทางอิสระเมื่อบอกให้เลียนแบบสัตว์ต่างๆ เช่น ท่านก เด็กสามารถกางปีกตามผู้สอนได้และเมื่อสั่งให้แสดงท่านกบินอย่างอิสระเด็กสามารถบินไปรอบๆ โดยแสดงออกเองอย่างสนุกสนาน เข้าใจตามคำสั่งมีความรับรู้พื้นฐานเหมือนกันกับผู้สอนได้

3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยในเด็กปฐมวัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยโดยตรงยังไม่มีแต่ที่เกี่ยวข้องกันคือกิจกรรมดนตรี-นาฏศิลป์ของเด็กปฐมวัย และเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้องมีจำนวนน้อย นำมาประกอบได้ดังนี้

เบญจมาศ หาญกล้า (2548, น.1, 28) ศึกษาถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยใช้อุปกรณ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลอุทัยสวรรค์ กล่าวถึงกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะว่าเป็นกิจกรรมที่พัฒนาเด็กในด้านต่างๆ เช่น การเคลื่อนไหวร่างกาย การฟัง การปฏิบัติตามคำสั่ง การเป็นผู้นำผู้ตาม และการใช้จินตนาการ โดยให้เด็กมีโอกาสใช้ความคิดจินตนาการและถ่ายทอดออกมาอย่างอิสระด้วยท่าทางเคลื่อนไหว

อัจฉราภรณ์ สุดจิตต์ (2540, น. 47-50) ได้ศึกษาประโยชน์ของกิจกรรมดนตรี-นาฏศิลป์ในการทำให้ เกิดพัฒนาการทางร่างกายของเด็กปฐมวัยทั้งกล้ามเนื้อเล็กและใหญ่ อีกทั้งกิจกรรมนี้ยังมี ความ สอดคล้องกับวัฒนธรรม ประเพณีพื้นบ้านที่เด็กคุ้นเคยทำให้เด็กยอมรับและตอบสนองกิจกรรมได้ไว เกิดความสนใจ ตั้งใจปฏิบัติ เหมาะสำหรับเตรียมความพร้อมสู่การเขียนในระดับประถมศึกษา และการพัฒนาความสัมพันธ์ของอวัยวะทุกส่วนในการเคลื่อนไหว ตอบสนองความต้องการทางธรรมชาติ ความสนใจและความพอใจของเด็ก เกิดความซาบซึ้งและสุนทรียภาพในการเคลื่อนไหว และผ่อนคลายความตึงเครียด นอกจากนี้กิจกรรมนี้ยังเปิดโอกาสให้เด็กมีความกล้าแสดงออก ฝึกฝนบุคลิกภาพทรวดทรง มีจังหวะในการบังคับอวัยวะส่วนต่างๆให้เคลื่อนไหว

พัชรา พุ่มชาติ (2533, น. บทคัดย่อ) ทำการศึกษาอิทธิพลของเสียงดนตรีที่มีต่อพฤติกรรม ก้าวร้าว ของเด็กปฐมวัย เพื่อศึกษาผลของการใช้เสียงดนตรีในการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า เสียงดนตรีช่วยลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัย ทั้งการก้าวร้าว ทางการกระทำและคำพูด

ภัทธยา กฤษณะพันธุ์ (2540, น. 13-18) ได้ศึกษาประโยชน์ของกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมในการลด พฤติกรรม ก้าวร้าวของเด็กปฐมวัย ว่าลักษณะของคุณธรรมที่ควรปลูกฝังให้เด็กปฐมวัยนั้น

ได้กำหนดไว้มี 8 ประการดังนี้ คือ ความมีวินัย ความมีสติ ความกตัญญู ความเมตตา ความอดทน ความซื่อสัตย์ การประหยัด ความขยันและพึ่งตนเอง ให้มั่นคงและเชื่อว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว มีความต้านทานสิ่งชั่วร้ายที่ชักจูงไปในทางเสื่อม เพื่อลดความคับข้องใจที่ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวได้

รำไทยเป็นหนึ่งในนาฏศิลป์เป็นสื่อที่แสดงถึงความเป็นมา ศิลปวัฒนธรรมที่เก่าแก่ดั้งเดิมของชาติ ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนไทย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่ายทุกเพศทุกวัย มีประโยชน์อย่างมากในการพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคมและบุคลิกภาพของเด็กปฐมวัย หากมีการศึกษาให้ลึกกลงไป การใช้รำไทยนี้ เมื่อมีการฝึกซ้ำๆ ในเด็กปฐมวัย จนเกิดความเชี่ยวชาญ เด็กจะเกิดความมุ่งมั่นและความสงบ รู้เท่าทัน การเคลื่อนไหวของร่างกาย ข้อต่อต่างๆ ซึ่งพัฒนาช่วงความสนใจได้

เนื่องจากกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะที่ใช้รำไทย เป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้าง สติและช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัย เพราะเมื่อเด็กเคลื่อนไหวอย่างอิสระโดยมีรำไทยที่เหมาะสมกับพัฒนาการเป็นสื่อให้เด็กเกิดความสุขสนานเพลิดเพลิน และทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จะกระตุ้นความสนใจของเด็กปฐมวัย ทำให้เด็ก เกิดการเชื่อมโยงความสามารถในการมองเห็น และการฟัง การจับจังหวะร่วมกับการเคลื่อนไหวทั้งกล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่ไปพร้อมๆ กัน

ผู้ทำการวิจัยมีความคิดเห็นว่า หากเลือกเพลงไทยบรรเลงที่ น่าสนใจและสนุกสนานเพลิดเพลิน และใช้รำไทยที่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็กปฐมวัย จะสามารถพัฒนาช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัยจะทำให้เกิดความตั้งใจ มุ่งมั่น จดจ่อจนสามารถเพิ่มช่วงความสนใจในการทำกิจกรรมหนึ่งๆจนสำเร็จ สามารถช่วยแก้ปัญหา “สมาธิสั้นเทียม” ได้

ดังนั้น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะที่ใช้รำไทยมีประโยชน์ต่อพัฒนาการในเด็กปฐมวัย ยังไม่เคยมีผู้ทำวิจัยศึกษา ผลการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้รำไทยที่มีต่อช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องผลการจัดกิจกรรมรำไทยที่มีต่อสมาธิในเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลคุ้มพระศรีสงครามจังหวัดเลย เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (One-Group Pretest-Posttest Design)

ได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย
3. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร คือ เด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนอนุบาลคุ้มพระศรีสงคราม อ. เมือง จ. เลย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 25 คน เป็นนักเรียนชาย 11 คน นักเรียนหญิง 14 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1) คู่มือการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยใช้ท่ารำไทยเพื่อเพิ่มช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย

2) แบบสังเกตพฤติกรรมช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัย

มีการดำเนินการสร้างและการตรวจหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. คู่มือการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยสร้างคู่มือการจัดกิจกรรมโดยมีการดำเนินการสร้างดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะและหลักการเพิ่มช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย หลักเกณฑ์การเลือกเพลงไทยบรรเลงและท่ารำที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย การเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยแต่ละช่วงวัยซึ่งประกอบด้วย

- งานวิจัย
- คู่มือทดสอบพัฒนาการเด็กของเดนเวอร์ (Denver II, 2542) ฉบับภาษาไทย
- รายการตรวจพัฒนาการของเด็กอายุแรกเกิด ถึง 5 ปี ของโรงพยาบาล

ราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

1.2 กำหนดหลักการการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย

1.3 กำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยเพื่อเพิ่มช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัยโดยการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์จนได้หลักการและขั้นตอนจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 หลักการและขั้นตอนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย
เพื่อเพิ่มช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย

หลักการและขั้นตอนจัดกิจกรรม การเคลื่อนไหวและจังหวะ ในเด็กปฐมวัย	หลักการและขั้นตอนจัดกิจกรรม เพื่อเพิ่มช่วงความสนใจ ในเด็กปฐมวัย	หลักการและขั้นตอนจัดกิจกรรม เคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ ท่ารำไทยเพื่อเพิ่มช่วง ความสนใจในเด็กปฐมวัย
หลักการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว และจังหวะในเด็กปฐมวัย	หลักการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มช่วง ความสนใจในเด็กปฐมวัย	หลักการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและ จังหวะโดยใช้ท่ารำไทยเพื่อเพิ่ม ช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย
1 จัดกิจกรรมพื้นฐานให้เด็กได้ เคลื่อนไหวอย่างอิสระใน ช่วงแรกของกิจกรรมในแต่ละวัน	1 จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย และพัฒนาการของเด็กปฐมวัยมี ความหลากหลาย 2 จัดกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจ เด็กอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่ง่าย หรือยากซับซ้อนจนเกินวัยและ ไม่บังคับเด็ก	1 จัดกิจกรรมพื้นฐานให้เด็กได้ เคลื่อนไหวอย่างอิสระใน กิจกรรมแต่ละวัน 2 จัดกิจกรรมให้เด็กเคลื่อนไหว ตามสัญญาณ ข้อตกลง โดยบูรณา การทำท่ารำไทยตามเนื้อหาในแต่ละ วัน

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

หลักการและขั้นตอนจัดกิจกรรม การเคลื่อนไหวและจังหวะ ในเด็กปฐมวัย	หลักการและขั้นตอนจัดกิจกรรม เพื่อเพิ่มช่วงความสนใจ ในเด็กปฐมวัย	หลักการและขั้นตอนจัดกิจกรรม เคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ ทำรำไทยเพื่อเพิ่มช่วง ความสนใจในเด็กปฐมวัย
หลักการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว และจังหวะในเด็กปฐมวัย	หลักการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มช่วง ความสนใจในเด็กปฐมวัย	หลักการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะโดยใช้ทำรำไทยเพื่อเพิ่ม ช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย
2 จัดกิจกรรมให้เด็กเคลื่อนไหวและ จังหวะอย่างหลากหลาย เช่น ปฏิบัติตามคำสั่งและข้อตกลง ปฏิบัติตามเป็นผู้นำ-ผู้ตามทำ ท่าทางตามคำบรรยาย เล่น เลียนแบบ เคลื่อนไหวเชิง สร้างสรรค์	3 กิจกรรมมีการแบ่งย่อยๆ ทีละขั้น เพื่อดึงความสนใจเด็ก 4 ให้เด็กเกิดความภูมิใจใน ความสำเร็จและเกิดความพอใจ กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้กิจกรรม ต่อไป 5 ใช้สื่อที่หลากหลายเหมาะกับวัย และความสนใจของเด็กปฐมวัย	3 กิจกรรมแต่ละวันจะบูรณาการ ทำรำไทยเรียงลำดับจากง่ายไป ยาก สลับไปมาทั้งปฏิบัติตาม คำสั่งและข้อตกลง ปฏิบัติตน เป็นผู้นำ-ผู้ตาม เป็นต้น 4 สร้างสรรค์บรรยากาศการทำ กิจกรรมย่อยในแต่ละวันกระตุ้น ให้เกิดการพัฒนาการทำทางการ เคลื่อนไหวโดยสอดแทรกทำรำ ไทยจากท่าง่ายพื้นฐานไปทำยาก ซับซ้อนอย่างสนุกสนาน 5 ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายรวมถึงภาษา ถิ่น
3 มีการเคลื่อนไหวและจังหวะ ตามลำดับความยากง่าย จาก พื้นฐานไปยากและซับซ้อน ท่าทางการเคลื่อนไหวไม่ควรยาก เกินไปหรือซับซ้อนมาก	6 จัดกิจกรรมจากง่ายไปยากและ ซับซ้อนตามธรรมชาติของเด็กที่ แต่ละคนมีวุฒิภาวะ ความเข้าใจ ช้าและเร็วต่างกัน	6 กระตุ้นให้เด็กอยากทำกิจกรรม อย่างเป็นธรรมชาติมีความ ภาคภูมิใจเมื่อสามารถ เคลื่อนไหวท่าทางที่สอดแทรก ทำรำไทยโดยไม่บังคับเด็กทำ กิจกรรม
4 จัดกิจกรรมให้เด็กเคลื่อนไหว โดยใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ที่พัฒนา มากกว่ากล้ามเนื้อเล็กอย่าง เหมาะสม	7 แสดงความชื่นชมเด็กเมื่อสิ้นสุด กิจกรรมแต่ละกิจกรรมเพื่อให้ เด็กภูมิใจในความสำเร็จ	7 จัดสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ประกอบการเคลื่อนไหวและ จังหวะเพื่อยืดช่วงความสนใจเด็ก ได้แก่ พูรีบบิ้น ผ้าขนหนู แพนม อริน กลอง
5 จัดพื้นที่ให้กว้างเพียงพอในการ ทำกิจกรรม สงบ สะอาด และมี อากาศที่ถ่ายเท ส่งเสริมให้ครู ดูแลและกระตุ้นเด็กได้อย่าง ทั่วถึงทุกคน	8 จัดกิจกรรมในสถานที่ที่ไม่มี สิ่งรบกวนสมาธิและช่วยเสริมให้ เด็กสามารถจดจ่อกับกิจกรรมได้ โดยไม่สะดุด	
6 จัดดนตรีบรรเลงจังหวะระหว่ง 80-90 ครั้งต่อ นาทีกระตุ้นให้เด็ก เกิดความเพลิดเพลิน		

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

หลักการและขั้นตอนจัดกิจกรรม การเคลื่อนไหวและจังหวะ ในเด็กปฐมวัย	หลักการและขั้นตอนจัดกิจกรรม เพื่อเพิ่มช่วงความสนใจ ในเด็กปฐมวัย	หลักการและขั้นตอนจัดกิจกรรม เคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ ทำรำไทยเพื่อเพิ่มช่วง ความสนใจในเด็กปฐมวัย
ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
<p>1 จัดกิจกรรมพื้นฐานให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายต่างๆ บริเวณอย่างอิสระช่วงเริ่มต้นกิจกรรมทุกครั้ง</p> <p>2 กำหนดสัญญาณร่วมกัน เช่น เคาะจังหวะ 1 ครั้ง ให้เด็กเดิน เคาะจังหวะ 2 ครั้ง ให้เด็กหยุด เคาะตามจังหวะหมายถึงให้เด็กเคลื่อนไหวตามจังหวะอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3 จัดกิจกรรมให้เด็กเคลื่อนไหวอย่างหลากหลาย เช่น เป็นผู้นำ-ผู้ตาม ทำท่าตามคำบรรยาย เคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ ทำท่าทางตามคำคล้องจองหรือเพลง</p>	<p>1 จัดกิจกรรมกระตุ้นให้เด็กเกิดความเพลิดเพลินตามธรรมชาติที่ตนสนใจได้อย่างอิสระ</p> <p>2 จัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กเพลิดเพลินตามเนื้อหาและข้อตกลงในการทำกิจกรรม</p> <p>3 กิจกรรมมีความหลากหลายและต่อเนื่องตามเนื้อหาและข้อตกลงในการทำกิจกรรม</p> <p>4 จัดให้เด็กได้ผ่อนคลายและเพลิดเพลินในช่วงท้ายของกิจกรรม</p>	<p>1. จัดกิจกรรมให้เด็กเคลื่อนไหวทำพื้นฐานอย่างอิสระเพื่อเตรียมพื้นที่ และเตรียมความพร้อมของของร่างกายก่อนนำเข้าสู่เนื้อหากิจกรรม</p> <p>2. กำหนดสัญญาณร่วมกัน คือ เมื่อ เคาะจังหวะ 1 ครั้ง ให้เด็กหยุด การเคลื่อนไหวในท่าที่กำหนด เคาะจังหวะ 2 ครั้ง ให้เด็กเปลี่ยนท่าทางเคลื่อนไหวเคาตามจังหวะซ้ำๆ หมายถึงให้เด็กเคลื่อนไหวตามจังหวะอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3. จัดกิจกรรมโดยให้เด็กเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามเนื้อหาในแต่ละวัน เช่น ปฏิบัติตามคำสั่งและข้อตกลงปฏิบัติตนเป็นผู้นำ-ผู้ตามในช่วงวันที่ 1 กับ 2 ของแต่ละสัปดาห์ เปิดเพลงไทยบรรเลงเพื่อสร้างความเพลิดเพลินในการเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยบูรณาการทำรำไทยที่หลากหลายและเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เพื่อยึดช่วงความสนใจ</p>

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

หลักการและขั้นตอนจัดกิจกรรม การเคลื่อนไหวและจังหวะ ในเด็กปฐมวัย	หลักการและขั้นตอนจัดกิจกรรม เพื่อเพิ่มช่วงความสนใจ ในเด็กปฐมวัย	หลักการและขั้นตอนจัดกิจกรรม เคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ ทำรำไทยเพื่อเพิ่มช่วง ความสนใจในเด็กปฐมวัย
		4. จัดกิจกรรมให้เด็กเคลื่อนไหวและจังหวะโดยบูรณาการทำรำไทยที่ซับซ้อนขึ้นในวันที่ 3-5 ตามเนื้อหากิจกรรม เช่น ทำท่าทางตามคำบรรยาย เล่นเลียนแบบเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ ทำท่าทางตามคำคล้องจองหรือเสียงเพลงสลับกิจกรรมไปมาให้หลากหลายจัดกิจกรรมให้เด็กได้พัก ผ่อนคลาย

1.4 ศึกษาเพลงไทยบรรเลงที่เหมาะสมกับเด็กอนุบาล 2 อ่างใน สุภสี ศรีสุคนธ์ (2539, น. 51) ซึ่งเป็นดนตรีไทยประกอบกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะตามแผนการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาล 2 ของ ผศ. เสวี เย็นเปี่ยมได้แก่ ค้างคาวกินกล้วย อัสวาลีลา เขมมอญ บางขลุ่ยพรหม ลาวเลียนคำย ตันวรเชษฐ์

1.5 กำหนดลีลาทำรำไทยสำหรับเด็กปฐมวัยตามภาษาท่า นาฏยศัพท์ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแต่ละช่วงวัยโดยอ้างอิงจากการศึกษาค้นคว้าวิจัย ดังแสดงในหน้า 39

1.6 สร้างคู่มือการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยเพื่อเพิ่มช่วงความสนใจสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งมีองค์ประกอบคือ

- หลักการและเหตุผล
- จุดมุ่งหมาย
- หลักการจัดกิจกรรม
- ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
- การจัดสภาพแวดล้อม
- การประเมินผล

- บทบาทครู
- บทบาทเด็ก

และแผนการจัดประสบการณ์จำนวน 5 แผน คือ แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย ประกอบเพลงค้างคาวกินกล้วย เพลงอัสวลีลา เพลงแขกมอญบางขุนพรหม เพลงลาวเลียบค่าย และเพลงต้นรวงเชยู้ ทั้ง 5 แผน มีส่วนประกอบ ดังนี้

1. จุดประสงค์
2. ท่ารำไทย
3. ชื่อเพลง
4. สารการเรียนรู้
5. วิธีดำเนินกิจกรรม
6. สื่อวัสดุอุปกรณ์
7. การวัดและประเมินผล

1.7 นำคู่มือการจัดกิจกรรมและแผนการจัดกิจกรรมรำไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คนพิจารณาความเหมาะสมและของแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งความเหมาะสมของกลุ่มตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อ แผนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยในเด็กปฐมวัย คือ มีความเหมาะสมมาก ถึงมีความเหมาะสมมากที่สุด

1.8 ผู้วิจัยปรับแผนการจัดกิจกรรมรำไทยตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วส่งแผนการจัดกิจกรรมไปใช้ทดลองกับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน เป็นเวลา 10 วัน เพื่อตรวจสอบความบกพร่องเกี่ยวกับความสอดคล้องของเวลาทำการจัดกิจกรรมและความเข้าใจในการทำกิจกรรมแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปใช้ในการทดลอง

2. แบบสังเกตพฤติกรรมช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัย

แบบสังเกตพฤติกรรมช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยชุดนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ค้นคว้าจากตำรา เอกสาร งานวิจัยต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัย

2.2 นำพฤติกรรมช่วงความสนใจมาเขียนเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้โดยศึกษาจากแบบสังเกต ดังนี้

2.2.1 เอกสารการสอนชุดวิชาการประเมินและสร้างเสริมพฤติกรรมเด็กปฐมวัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน่วยที่ 1-15

2.2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมความตั้งใจในการรับรู้ของเด็กปฐมวัย ของ ปิยะนุช ประจักษ์จิตต์ (2525, อ้างถึงใน พัชรีย์ เจตน์เจริญรักษ์, 2537) ซึ่งดัดแปลงมาจาก Attention Activity Scale ของ The Boston Children's Hospital Parent and Teacher Questionnaires

2.2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมความสนใจในการเล่านิทานประกอบคนตรี ของเด็กปฐมวัย ของพิจารณา รัตนะ (2554)

2.3 ศึกษารายการพฤติกรรมช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยแล้วดำเนินการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยที่ประกอบด้วย พฤติกรรมกระตือรือร้น และมีความสุข พฤติกรรมการมีส่วนร่วม และพฤติกรรมการตั้งใจจดจ่อ

2.3.1 วิธีการบันทึกข้อมูล แบบสังเกตพฤติกรรมความสนใจในการรับรู้ ของเด็กปฐมวัย

1) จัดเรียงลำดับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการสังเกตโดยวิธีการสุ่ม ตัวอย่างอย่างง่าย

2) ผู้สังเกตจำนวน 3 คนซึ่งมีความเข้าใจตรงกันในเรื่องนิยามศัพท์ และความหมายของแต่ละรายการพฤติกรรมช่วงความสนใจในการรับรู้ทำการสังเกตและบันทึก พฤติกรรมช่วงความสนใจในการรับรู้ของเด็กปฐมวัย ในสภาพการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

3) บันทึกเป็นช่วงระยะเวลาที่เด็กแสดงพฤติกรรมช่วงความสนใจตาม รายการที่เกิดขึ้นในก่อนและหลังการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยใช้ทำรำไทยและบันทึก ช่วงระยะเวลาที่เด็กแสดงพฤติกรรมช่วงความสนใจระหว่างการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

2.4 ดำเนินการสร้างคู่มือแบบสังเกตช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัย ในการจัด กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยใช้ทำรำไทย มีองค์ประกอบคือ

- หลักการและเหตุผล
- จุดมุ่งหมาย
- ขอบข่ายการสังเกต
- หลักการสังเกต
- การจัดสภาพแวดล้อม
- วิธีการสังเกตพฤติกรรม
- บทบาทของผู้สังเกต
- บทบาทของเด็ก

2.5 นำคู่มือและแบบสังเกตไปตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการตรวจสอบผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า คู่มือแบบสังเกตช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยมีความเหมาะสมในระดับมาก ถึงมากที่สุดและรายการตรวจสอบในแบบสังเกตมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66 ถึง 1

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย แบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 สังเกตพฤติกรรมช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทย

3.2 ดำเนินการทดลอง ด้วยการชี้แผนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยกับเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างวันละ 20 นาที เป็นเวลา 5 สัปดาห์

3.3 สังเกตพฤติกรรมช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างผลการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยใช้ท่ารำไทยกับการเพิ่มช่วงความสนใจในเด็กอนุบาล 2 โรงเรียนอนุบาลพระศรีสงคราม อ. เมือง จ. เลย ซึ่งจำแนกก่อนและหลังทดลองมีขั้นตอนดังนี้

สถิติที่ใช้สำหรับเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์และตรวจสอบสมมติฐานของการวิจัยแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยเป็นรายบุคคล

ช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยก่อนจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยเป็นรายบุคคลจำนวน 25 คน มีค่าสูงสุด 17.63 นาที และค่าต่ำสุด 13.93 นาที

ช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย มีค่าสูงสุด 20.37 นาทีและค่าต่ำสุด 13.93 นาที ดังแสดงในตารางที่ 4.1 ดังนี้

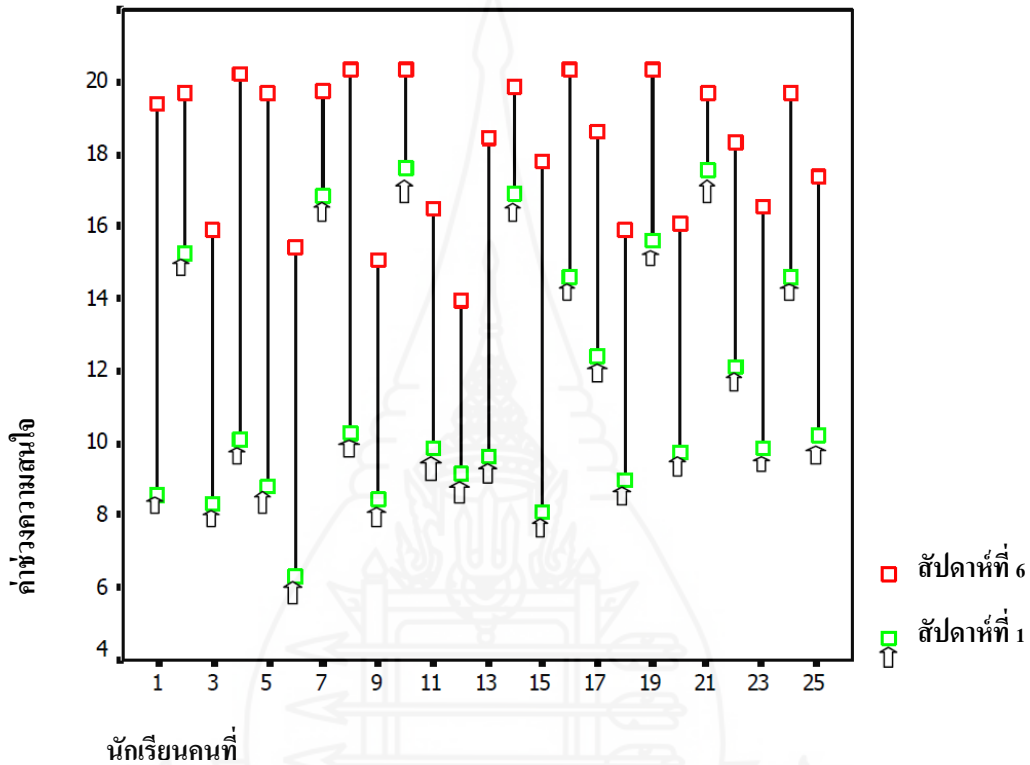
ตารางที่ 4.1 ค่าช่วงความสนใจ ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยเป็นรายบุคคล

คนที่	ค่าช่วงความสนใจ(นาที)	
	ก่อนการจัดกิจกรรม	หลังการจัดกิจกรรม
1	8.55	19.37
2	15.23	19.70
3	8.30	15.88
4	10.12	20.20
5	8.78	19.72

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

คนที่	ค่าช่วงความสนใจ(นาที)	
	ก่อนการจัดกิจกรรม	หลังการจัดกิจกรรม
6	6.28	15.42
7	16.82	19.73
8	10.27	20.35
9	8.43	15.05
10	17.63	20.37
11	9.85	16.48
12	9.13	13.93
13	9.65	18.43
14	16.93	19.87
15	8.10	17.80
16	14.57	20.35
17	12.38	18.63
18	8.95	15.92
19	15.61	20.35
20	9.75	16.07
21	17.53	19.72
22	12.12	18.30
23	9.88	16.57
24	14.60	19.72
25	10.23	17.38
\bar{X}	11.59	18.21
S.D.	3.45	2.00

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถแสดงเป็นกราฟเพื่อเปรียบเทียบค่าช่วงความสนใจที่เพิ่มขึ้นของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยแต่ละคนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนและช่วงความสนใจหลังจัดกิจกรรมมีค่าใกล้เคียงกันดังแสดงในภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 เปรียบเทียบช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยเป็นรายบุคคล

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมรำไทย

จุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สามารถตอบสมมติฐานได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยมีช่วงความสนใจเพิ่มขึ้น โดยผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทย ผลปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยช่วงความสนใจก่อนจัดกิจกรรม

เคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยมีค่า 11.59 นาที ค่าเฉลี่ยช่วงความสนใจหลังจัดกิจกรรม
 เคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยมีค่ามี 18.21 นาที เมื่อทดสอบค่าที่ พบว่าช่วงความสนใจ
 ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยใช้ท่ารำไทย เพิ่มขึ้นอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบค่าช่วงความสนใจเฉลี่ยของเด็กปฐมวัย
 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย

การทดลอง	จำนวนเด็กอนุบาล	ค่าเฉลี่ยช่วง	ส่วนเบี่ยงเบน	
	(คน)	ความสนใจ (นาที)	มาตรฐาน	t
	N	\bar{X}	S.D.	
ก่อนจัดกิจกรรม	25	11.59	3.45	12.87**
หลังจัดกิจกรรม	25	18.21	2.00	

**P < 0.01

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้นำเสนอเรื่องผลการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยที่มีต่อช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลคุ้มพระศรีสงคราม จังหวัดเลย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

การสรุปการวิจัยครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนอนุบาลคุ้มพระศรีสงคราม จังหวัดเลย

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 25 คน เป็นนักเรียนชาย 11 คน นักเรียนหญิง 14 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1) คู่มือการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยสำหรับเด็กปฐมวัย

2) แบบสังเกตพฤติกรรมช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัย

1.2.3 การรวบรวมข้อมูล

1) สังเกตพฤติกรรมช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย

2) ดำเนินการทดลอง ด้วยการใช้แผนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยกับเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างวันละ 20 นาที เป็นเวลา 5 สัปดาห์

3) สังเกตพฤติกรรมช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทย

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการทดสอบค่าที (t-test)

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังการจัดกิจกรรม เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยมีช่วงความสนใจสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทย โดยช่วงความสนใจหมายถึงระยะเวลาที่เด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์แสดงพฤติกรรมความสนใจ กระตือรือร้นอยากรู้ อยากลอง ตั้งใจ มุ่งมั่นทำกิจกรรมนั้น อย่างต่อเนื่องและวัดได้จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยมีค่าเท่ากับ 11.59 ± 3.45 นาที ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับการศึกษาของ บุญเยี่ยม จิตรดอน (2524, น. 92-93 อ้างถึงใน วิยะดา บัวเฟื่อน, 2531, น. 2-3) ที่พบว่า เด็กอายุ 4 ปี และอายุ 5 ปีมีค่าช่วงความสนใจประมาณ 12.3 นาที และ 13.6 นาที ตามลำดับ และจากการศึกษาของ บริบูรณ์ สุดแสง (2540, น.1) ที่กล่าวถึงการใช้สูตรในการคำนวณหาค่าช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยโดยใช้สูตร อายุ คูณด้วย 3 ดังนั้นค่าช่วงความสนใจของเด็กอายุ 4 ปี และ 5 ปีมีค่าประมาณ 12 นาที และ 15 นาที ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าค่าช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยนั้นค่อนข้างสั้นแต่จะเพิ่มขึ้นตามอายุ การจัดกิจกรรมควรมีลักษณะที่让孩子ได้มีส่วนร่วม สนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ ดึงดูดใจให้เด็กสามารถทำตามได้ง่าย หลังการจัดกิจกรรมและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยพบว่าเด็กทุกคนมีช่วงความสนใจที่เพิ่มขึ้น และมีค่าเฉลี่ยช่วงความสนใจเท่ากับ 18.21 ± 2.00 นาที ซึ่งใกล้เคียงกับผลการศึกษาของ มนตรี พัฒนจूरิพันธ์ (2547, น. 63) ที่พบว่าค่าเฉลี่ย

ช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยหลังจัดกิจกรรมเกมการศึกษาโดยวิธีการชี้แนะจากครูเท่ากับ 18.35 ±0.55 นาที

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยก่อนและหลังกิจกรรมพบว่า ค่าเฉลี่ยช่วงความสนใจหลังทำกิจกรรมมีค่าสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้านี้หลายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเพิ่มช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัยเช่นงานวิจัยของ เรืองยศ วิชัย (2540, น. 50-51) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบวัดช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัยที่เล่นตามมุม โดยมีครูชี้แนะกับเล่นด้วยตนเองพบว่าเด็กที่ได้รับการชี้แนะจากครูมีช่วงความสนใจที่ยาวนานกว่า

พัชรี เจตน์เจริญรักษ์ (2537, น. 4) ที่ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยระหว่างทำกิจกรรมในวงกลมที่ใช้เทคนิคเตรียมเด็กให้สงบสามารถดึงความสนใจของเด็กจากที่ไม่สนใจในกิจกรรมและมีสมาธิไม่ต่อเนื่อง มาสู่กิจกรรมที่ครูต้องการได้ดีกว่าการใช้วิธีปกติ

กนกพร พันธุ์เถระ (2538, น. 73 อ้างถึงใน ปิยรัตน์ กลอนดอน, 2547, น. 42) ศึกษาผลการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เล่นสมมติที่ส่งเสริมความสนใจในการอ่านและเขียนของเด็กปฐมวัย โดยกลุ่มทดลองที่เล่นในศูนย์สมมติที่มีการจัดสภาพแวดล้อมโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เรียนและวัสดุที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษามีพฤติกรรมความสนใจในการอ่านและการเขียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เล่นในศูนย์สมมติที่มีการจัดสภาพแวดล้อมตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อำพร ศรีทรัพย์ (2540, น. บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความสนใจในการอ่านและเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติมีความสนใจในการอ่านและการเขียนสูงกว่าเด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้นจะเห็นได้ว่ามีรูปแบบของกิจกรรมหลากหลายรูปแบบที่สามารถนำมาปรับใช้เพื่อเพิ่มช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นวัยที่มีช่วงความสนใจตามธรรมชาติที่ค่อนข้างสั้น ซึ่งจะช่วยเตรียมความพร้อมให้เด็กสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวได้ดียิ่งขึ้น

ผลการศึกษาในงานวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับสมมติฐานข้างต้นที่ว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยจะมีช่วงความสนใจสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรม ด้วยเหตุผล ดังนี้

1. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยช่วยส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกฝนการเคลื่อนไหวทั้งกล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่ ฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างการเคลื่อนไหวร่างกาย การใช้ตามอง และ การใช้หูฟังให้เกิดความสอดคล้องกันกับครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ

สอดคล้องกับเม็ทซ์ (Metz, 1986, อ้างถึงใน อัมพวัน ศรีหรั่งไพโรจน์, 2550, น. 15) ที่ได้ศึกษาสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเคลื่อนไหวในสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ธรรมชาติของเด็กปฐมวัย อายุ 2-4 ปี พบว่าเสียงดนตรีมีอิทธิพลต่อการเคลื่อนไหวของเด็กปฐมวัย นอกจากนี้

ศุภสี ศรีสุคนธ์ (2539, น. 64-67) กล่าวว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ดนตรีไทยมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแผนการจัดประสบการณ์ปกติ

ดังนั้นกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยเข้าไปช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินและสนุกสนานร่วมไปกับการที่เด็กปฐมวัยต้องใช้สติและสมาธิในการฟังที่ถึงเร้าอย่างมุ่งมั่นตั้งใจ การวิจัยนี้จึงช่วยพัฒนาช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้นได้

2. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยมีลีลาทำรำไทยที่น่าสนใจสำหรับเด็กปฐมวัย จากการศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่าการจัดประสบการณ์ด้านการเคลื่อนไหวและจังหวะ เน้นให้เด็กปฐมวัยเคลื่อนไหวอย่างอิสระให้สอดคล้องกับกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ ปฏิบัติตามคำสั่ง ตามข้อตกลง เป็นผู้นำและผู้ตาม (ศุภสี ศรีสุคนธ์, 2539, น. 1) สอดคล้องกับคำกล่าวของกรมวิชาการ (2530, อ้างถึงใน ศุภสี ศรีสุคนธ์, 2539, น. 3) ที่กล่าวว่า นาฏศิลป์มีความสำคัญเนื่องจากว่าเป็นแขนงวิชาที่ทำให้เด็กได้ แสดงออก มีความชื่นชมจากการเรียนทำให้รู้จักจังหวะ สร้างบุคลิกภาพ ท่าทาง ทรวดทรง ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ความพร้อมเพรียง ความสวยงาม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการสอดแทรกทำรำไทยซึ่งคนไทยคุ้นเคยและเป็นมรดกทางวัฒนธรรมไทยที่ควรสืบสานไว้ให้ลูกหลานในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสามารถช่วยพัฒนาช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัยได้

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะสำหรับครูในการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะว่า (เขาวพา เตชะคุปต์, 2525, น. 155 อ้างถึงใน ศุภสี ศรีสุคนธ์, 2539, น. 28)

- ครูควรให้โอกาสและเนื้อที่เด็กได้เคลื่อนไหว
- ครูควรสังเกตการเคลื่อนไหวและจังหวะของเด็กให้เด็กได้เคลื่อนไหวขณะที่ครูเล่นเครื่องดนตรี หรือตบมือตามจังหวะ
- ครูควรเล่นเพลงต่างๆแล้วให้ตัวเด็กเคลื่อนไหวโต้ตอบโดยให้จังหวะนั้นสม่ำเสมอและง่ายต่อการรับฟัง

3. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดย สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528, น. 57-58 อ้างถึงใน ศุภสี ศรีสุคนธ์, 2539, น. 26) กล่าวว่า เด็กอายุ 2-6 ขวบ ซึ่งอยู่ในวัยเด็กตอนต้น มีการพัฒนาทักษะ

การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor) มากขึ้นเด็กสามารถเดินได้อย่างมั่นคงเพราะมีการเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขาและเพิ่มทักษะอื่นๆ เช่น วิ่ง กระโดด ปีนป่าย ฯลฯ รวมทักษะที่ใช้มือ เช่น การขว้าง การรับ เด็กวัยนี้ควรได้รับการส่งเสริมด้านการเคลื่อนไหวแบบต่างๆอยู่เสมอ (Singer, 1976, pp. 238 อ้างถึงใน ศุภศิริ ศรีสุคนธ์, 2539, น. 26)

เด็กอายุ 4-5 ขวบ สามารถกระโดดสลับเท้า กระโดดข้ามสิ่งกีดขวางที่ไม่สูงนัก เดินต่อเท้า ถอยหลัง ขว้างโยนลูกบอลและรับลูกบอล รับลูกบอลกระดอนจากพื้น แสดงท่าทางการเคลื่อนไหวตามจังหวะได้ (ศุภศิริ ศรีสุคนธ์, 2539, น. 27)

ดังนั้น ท่ารำไทยที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยซึ่งมีการพัฒนาร่างกายจากส่วนบนลงล่างและกลางลำตัวออกไปด้านข้างคือพัฒนาจากกล้ามเนื้อใหญ่ไปกล้ามเนื้อเล็ก(เบญจมาศ หาญกล้า, 2548: 30) ตามที่ผู้วิจัยได้ศึกษามานั้นท่ารำไทยนั้นมีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเหมาะกับการนำมาใช้ในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กไทย

ด้านเพลงไทยบรรเลงที่ผู้วิจัยศึกษาและนำมาใช้ในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะนั้นมีประโยชน์ ดังนี้

1. ทำนองเพลงที่สนุกสนานเหมาะสมกับวัย

เสียงดนตรีเป็นเสียงที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้โดยตรงดนตรีสามารถพัฒนาเด็กได้ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อย่างไรก็ตามการที่ดนตรีจะมีอิทธิพลต่อพัฒนาการต่างๆ ของเด็กได้ดั่งนั้น กิจกรรมดนตรีจะต้องเหมาะสมกับวุฒิภาวะของเด็กด้วย จึงจะเกิดผลดี เด็กที่มีนิสัยเก็บตัวและถอยหนีดนตรีจะช่วยให้

- ให้โอกาสในการแสดงออกทำให้เป็นที่ยอมรับจากผู้อื่น
- ช่วยให้มีจิตใจคลายกังวล มีอารมณ์พอใจ
- ดนตรีเป็นสื่อในการแสดงความรู้สึกและอารมณ์ต่างๆ
- ดนตรีช่วยให้มีความอดทนและสมาธิ
- ดนตรีช่วยให้มีโอกาสได้แสดงออกตามความสามารถและความพอใจ
- ดนตรีทำให้มีโอกาสในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับผู้อื่น

จากข้อความข้างต้นสรุปว่า เสียงดนตรีมีอิทธิพลต่อมนุษย์ทั้งในด้านอารมณ์และความรู้สึกในทุกช่วงวัย ดนตรีจึงนับเป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งของเด็กปฐมวัยที่มีผลต่อพัฒนาการด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีชีวิตที่สงบสุขเพราะดนตรีไทยบรรเลงเป็นศิลปะศาสตร์อย่างหนึ่งที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้งที่เด็กจะต้องใช้สมอง ใช้สมาธิ และความอดทนในการรับรู้ (ศุภศิริ ศรีสุคนธ์, 2539, น. 35)

2. มุ่งเน้นให้เด็กเห็นคุณค่าและความสนใจในทำรำไทย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2522, น. 4 อ้างถึงใน สุภศรี ศรีสุคนธ์, 2539, น. 43) กล่าวว่าโรงเรียนที่มีระดับก่อนวัยเรียนและระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นแหล่งบริการทางการศึกษาประเภทเดียวที่รัฐจัดได้ครอบคลุมทั่วภูมิภาคจึงถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องสร้างโอกาสให้เด็กได้รับรู้คุณค่า ชื่นชมและธำรงรักษาศิลปวัฒนธรรมตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำซึ่งคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดขึ้นจากจุดมุ่งหมายในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ในเด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในช่วงอายุประมาณ 3-6 ปี ในวัยนี้มีวุฒิภาวะและความพร้อมในการที่จะรับรู้และซาบซึ้งกับเสียงดนตรีได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จาก เด็กที่มีอารมณ์หงุดหงิดเมื่อได้ฟังเพลงสักครู่เด็กจะค่อยๆ กลายความหงุดหงิดลงเพราะความไพเราะของเสียงดนตรี ลีลา ตลอดจนท่วงทำนอง จะช่วยกล่อมอารมณ์ของเด็กให้เกิดความเพลิดเพลินตามไปด้วย (สุภศรี ศรีสุคนธ์, 2539, น. 44)

ดังนั้นการนำดนตรีไทยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติไทยมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทย ให้เด็กได้เคลื่อนไหวตามจังหวะโดยใช้ดนตรีไทยล้วนๆ จะเป็นผลดีต่อการเพิ่มช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนอนุบาลกุมภพระศรีสงครามที่จัดให้เด็กได้แสดงความสามารถตามงานพิธีสำคัญต่างๆ ซึ่งกิจกรรมที่ใช้ทำรำไทยหลากหลายตามเทศกาลเหล่านี้จะช่วยกระตุ้นให้เด็กอยากทำกิจกรรมต่อเนื่องมากขึ้น และยังช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยรู้จักคุณค่าและภาคภูมิใจในดนตรีไทย รำไทย เพื่อธำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมของชาติด้วย

3. ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัยการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยใช้ทำรำไทย ตลอดระยะเวลา 5 สัปดาห์มี ดังนี้

- 3.1 เด็กที่ไม่สนใจกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยใช้ทำรำไทยมากนักและชอบวิ่งเล่นให้ความสนใจกิจกรรมมากขึ้น
- 3.2 เด็กสงบนิ่งมากขึ้น
- 3.3 เด็กมีความผ่อนคลายและเพลิดเพลินในการร่วมทำกิจกรรมมากขึ้น
- 3.4 เด็กมีช่วงความสนใจเพิ่มขึ้นเมื่อมีความเชี่ยวชาญและคล่องแคล่วในการปฏิบัติกิจกรรม นอกจากนี้ผู้วิจัยยังสังเกตว่า เด็กจะทำกิจกรรมอื่นๆ ได้อย่างตั้งใจและต่อเนื่องมากขึ้น

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

4.1.1 การเตรียมเด็กให้สงบก่อนการทำกิจกรรมมีความสำคัญมาก ครูควรสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายและเป็นมิตร นำเด็กเข้าสู่กิจกรรมอย่างน่าสนใจและสนุกสนาน

4.1.2 การจัดเตรียมสถานที่ควรเหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีครูคอยกำกับให้เด็กได้สังเกตทำซ้ำได้สะดวก

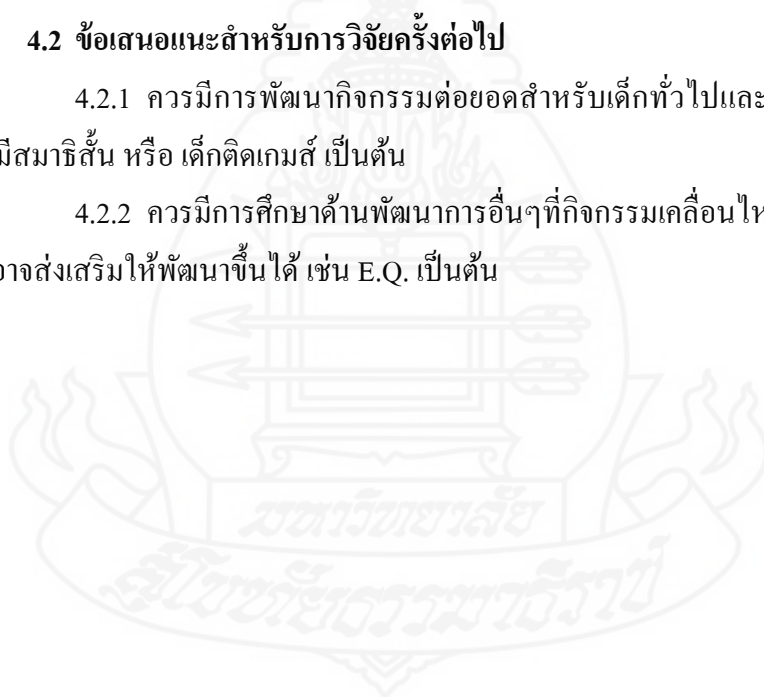
4.1.3 ครูควรจำทำซ้ำได้อย่างถูกต้องและยิ้มแย้มแจ่มใส กระตุ้นให้เด็กเกิดความเพลิดเพลินและกระตือรือร้น

4.1.4 ระยะเวลาที่ใช้ในกิจกรรมที่เหมาะสมกับช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัย จะไม่เกิน 20 นาที ครูจึงควรสังเกตเด็ก หากเด็กไม่สนุกสนานเพลิดเพลินและเดินออกจากกิจกรรมก็ควรให้กำลังใจและไม่ให้เด็กฝืนทำกิจกรรมต่อ

4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

4.2.1 ควรมีการพัฒนากิจกรรมต่อยอดสำหรับเด็กทั่วไปและเด็กพิเศษ ด้านอื่นๆ เช่น เด็กที่มีสมาธิสั้น หรือ เด็กติดเกมส์ เป็นต้น

4.2.2 ควรมีการศึกษาด้านพัฒนาการอื่นๆที่กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำซ้ำไทยอาจส่งเสริมให้พัฒนาขึ้นได้ เช่น E.Q. เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2552). *เคล็ดลับเลี้ยงลูกให้เรียนเก่ง*. สืบค้นจาก www.kriengsak.com.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2532). *สอนให้เป็นอัจฉริยะตามแนวনীโอฮิวแมนนิส*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- _____. (2533). *ผู้ช่วยจิตวิทยา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- เขตร ศรียาภัย (2522). *วิธีบริหารร่างกายเพื่อสุขภาพ*. กรุงเทพฯ: ไทยเกษม.
- คึกฤทธิ์ ปราโมช. (2522). *นาฏศิลป์และดนตรีในชีวิตประจำวัน*. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตตินันท์ เฉชะอุปต์. (2537). *พัฒนาการและการเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัย*. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางปฐมวัยศึกษา*. (หน่วยที่5). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- จินดา เกื้อหงส์. (2544). *การพัฒนาเครื่องมือวัดการปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย สาขาละครระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- ฉวีวรรณ จึงเจริญ. (2528). *การใช้สื่ออุปกรณ์ของเล่นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเด็กระดับก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- เฉก ชนะสิริ. (2528). *ทำอย่างไรจึงจะมีอายุยืนยาวและมีความสุข*. กรุงเทพฯ: สยามรัฐ.
- _____. (2535). *สมาธิกับคุณภาพชีวิต*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: แพลนพับลิชชิง.
- โคมศรี อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2520). *การรับรู้คำกริยาไทยของนักเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ชนิพรรณ จาคีเสถียร. (2557). *การสังเกตพฤติกรรมเด็กปฐมวัย*. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการประเมินและสร้างเสริมพฤติกรรมเด็กปฐมวัย*. (หน่วยที่ 7). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2540). *พลิน = สมาธิที่สนุก*. กรุงเทพฯ: วชิราวุธวิทยาลัย.
- คุณฉวี บริพัตร ณ อยุธยา. (2522). *วิธีสอนนาฏศิลป์เบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- ทวีศักดิ์ เสนาณรงค์. (2533). *นิทรรศการและการแสดงของสถานศึกษาในสังกัดกรมศิลปากร ปี 2533*. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- ชนิด อยู่โพธิ์. (2529). *นาฏศิลป์โขนละคร*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

- นัยพินิจ คชภักดี. (2534). *พัฒนาสมองลูกให้ล้ำเลิศ*. กรุงเทพฯ: แปลนพับลิชชิ่ง.
- นางภัททิยา กฤษณะพันธุ์. (2540) *ผลของการใช้กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมที่มีต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- นิตยา ประพฤติกิจ. (2539). *การพัฒนาเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นิภาภรณ์ พรหมเสน. (2530). *ดนตรี-นาฏศิลป์สำหรับเด็กปฐมวัย*. ใน *เอกสารประกอบการสอนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์สำหรับเด็กปฐมวัย*. พิษณุโลก: วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม.
- บริบูรณ์ สุดแสง. (2540). *การศึกษาวิธีการเตรียมเด็กให้สงบของครูผู้สอนระดับปฐมวัยศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- บุญเยี่ยม จิตรดอน. (2524). *การเล่นในร่มและเล่นกลางแจ้ง การเล่นและเครื่องเล่นเพื่อพัฒนาเด็ก*. *เอกสารทางวิชาการคณะทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องเล่นเด็ก*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจมาศ หาญกล้า. (2548). *ผลการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้อุปกรณ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ประสาธ อิศรปริดา. (2522). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กราฟฟิการ์ต.
- _____. (2524). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กราฟฟิการ์ต.
- ปิยรัตน์ กลอนดอน. (2547). *ผลการจัดกิจกรรมการอ่านหนังสือนิทานตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อความสนใจในการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านศรีสมบูรณ์ จังหวัดกำแพงเพชร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ปิยะนุช ประจักษ์จิต. (2525). *การทดลองเปรียบเทียบผลจากวิธีการที่แตกต่างในการใช้สิ่งเร้าต่อการตั้งใจในการรับรู้และการเรียนรู้เด็กก่อนวัยเข้าเรียน*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- พัชรา พุ่มชาติ. (2533). *อิทธิพลของเสียงดนตรีที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็ก*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.

- พัชรา พุ่มชาติ. (2557). การประเมินและการสร้างเสริมพฤติกรรมด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการประเมินและสร้างเสริมพฤติกรรมเด็กปฐมวัย*. (หน่วยที่ 11). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- พัชรี เจตน์เจริญรักษ์. (2537). ความสนใจในการรับรู้ของเด็กปฐมวัยจากการใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ (การเก็บเด็ก). (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- พัชรี ผลโยธิน. (2556). การเล่น ของเล่นและเกมสำหรับเด็กปฐมวัย. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนสื่อกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (หน่วยที่ 3). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- พิจารณา รัตนะ. (2554). ผลของการเล่นนิทานประกอบดนตรีที่มีต่อความสนใจในการฟังนิทานของเด็กปฐมวัยโรงเรียนจิตเมตต์ (ปฐมวัย). (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พิศ เกาเกาะ. (2527). *สมาธิเพื่อชีวิต*. กรุงเทพฯ: สุภา.
- โพธิพันธ์ พานิช. (2522). *บุคลิกภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียนนาฏศิลป์ไทย*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2526). *ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน.
- _____. (2535). *การเล่นของเด็ก*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน.
- มนตรี พัฒนจूरิพันธ์. (2547). ผลของการใช้เกมส์การศึกษาโดยวิธีการชี้แนะจากครูและวิธีเล่นด้วยตนเองต่อความมั่นใจและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2536). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน.
- รัตนา มณีสิน. (2540). *สุนทรียะทางนาฏศิลป์ไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์
- เรณู โกสินานนท์. (2522). *ดนตรีศึกษา*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2535). *คู่มือการรำไทยในเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

- เรณู นุ่มอาษา. (2533). *ผลของการฝึกสมาธิด้วย การเจริญสติภาวนาอำไพเทคนิค สำหรับเด็กปฐมวัย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- เรืองยศ วิชัย. (2540). *ความสนใจในการเล่นตามมุมของเด็กปฐมวัยโดยมีครูชี้แนะและเล่นตามลำพัง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- วรรณวิมล อภินิชฐ์. (2546). *ผลของการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเอง ของเด็กปฐมวัย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วัฒนา มัคคสมัน (2556). *สื่อการจัดประสบการณ์ด้านสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัย*. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนสื่อกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (หน่วยที่ 6). นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- วิทยา ศรีดามา. (2545). *การสัมภาษณ์ประวัติและตรวจร่างกาย*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ:
โครงการตำราจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์ ภาควิชาอายุรศาสตร์.
- วิยะดา บัวเฟื่อน. (2531). *การศึกษาความสนใจในการเล่นเกมส์การศึกษาของเด็กปฐมวัยโดยครูชี้แนะและเล่นด้วยตนเอง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- วิยะดา ลาสอน. (2551). *ความสนใจในการรับรู้การร่วมกิจกรรมของเด็กปฐมวัย*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
มหาสารคาม.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2550). *สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้สร้างสมองเด็กให้ฉลาดได้อย่างไร*.
กรุงเทพฯ: ไลยสือ.
- ศุภสี ศรีสุคนธ์. (2539). *การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยใช้ดนตรีไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพมหานคร.
- สมเด็จพระญาณสังวร วัดบวรนิเวศมหาวิหาร. (2521). *แสงส่องใจ*. กรุงเทพฯ: สงเคราะห์หญิงปากเกร็ด กรมประชาสงเคราะห์

- สมภพ เพ็ญจันทร์. (2534). *บทบาทในการอนุรักษ์และพัฒนาอนุศิลป์ที่บ้านของอาจารย์ภาควิชา อนุศิลป์ วิทยาลัยอนุศิลป์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี (2550). *ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อ พัฒนาสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย: การฝึกฝน กาย วาจา ใจ*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- สุกัญญา อินทร์นุรักษ์. (2553). *ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบกานเคลื่อนไหวที่มีต่อ ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย สถานรับเลี้ยงเด็กมาดไฮม์เคย์ แคร่ เนอสเซอรี กรุงเทพมหานคร*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุนีย์ พิพงษ์. (2542). *ความสัมพันธ์ระหว่างช่วงความสนใจในการเล่นตามมุมประสบการณ์กับ ความพร้อมทางด้านสติปัญญาของเด็กก่อนประถมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สุภญาณ (ไชย ณ พล). (2532). *สมาธิสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: สารมวลชน.
- อรพรรณ บุตรกัตัญญ. (2557). *นวัตกรรมการประเมินพฤติกรรมเด็กปฐมวัย*. ใน *เอกสารการสอน ชุติวิชาการประเมินและสร้างเสริมพฤติกรรมเด็กปฐมวัย*. (หน่วยที่ 14). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- _____. (2557). *นวัตกรรมการศึกษาปฐมวัยกับการสร้างเสริมพฤติกรรมเด็กปฐมวัย*. ใน *เอกสารการสอนชุติวิชาการประเมินและสร้างเสริมพฤติกรรมเด็กปฐมวัย*. (หน่วยที่ 15). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- อรรพรรณ บรรจงศิลป์ (2547). *หลักการสอนดนตรีและนาฏศิลป์*. ใน *เอกสารการสอนชุติวิชา การสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย*. (หน่วยที่ 8). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- อริยะ สุพรรณเกษย์. (2545). *การพัฒนา IQ EQ MQ และสมาธิด้วยพลังคลื่นเสียง*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณี หรดาล. (2556). *สื่อการจัดประสบการณ์ด้านร่างกายสำหรับเด็กปฐมวัย*. ใน *เอกสารการสอน ชุติวิชาการสอนสื่อกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (หน่วยที่ 4). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- อรุณี หรดาล. (2557). *การประเมินและการสร้างเสริมพฤติกรรมด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย*. ใน *เอกสารการสอนชุติวิชา การประเมินและสร้างเสริมพฤติกรรมเด็กปฐมวัย*. (หน่วยที่ 8). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.

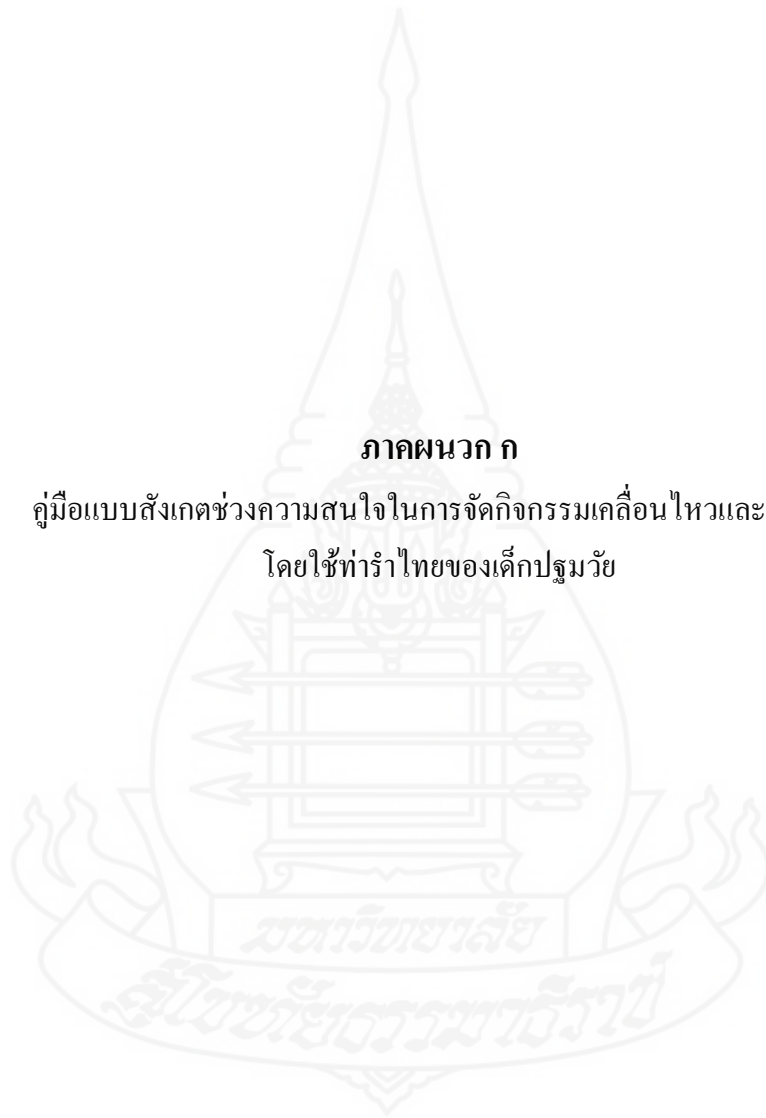
- อัจฉราภรณ์ สุดจิตต์. (2540). *การเปรียบเทียบพัฒนาการทางร่างกายของเด็กปฐมวัยที่ได้รับจัดกิจกรรมดนตรี-นาฏศิลป์กับกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- อัมพวัน ศรีหรั่งไพโรจน์. (2550). *ผลการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดเกษราราม จังหวัดนครปฐม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- อำพร ศรีหรั่ง. (2540). *ความสนใจในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- อุทัย ค้างใหญ่. (2549). *ผลของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติที่มีต่อพัฒนาการด้านการเขียนและความสนใจในการเขียนของเด็กปฐมวัย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2546). *สร้างสมาธิให้ลูกคุณ*. กรุงเทพฯ: ชันดีการพิมพ์.
- Benjamin James Sadock, M.D. and Virginia Alcott Sadock, M.D. (2007). *Kaplan and Sadock 's Synopsis of Psychiatry: Behavioral Sciences Clinical Psychiatry*. (10th ed.). Philadelphia: Aptara Inc.
- Laura Erlaner. (2003). *The Brain-Compatible Classroom: Using What We Know About Learning to Improve*. Virginia: Association for Supervision & Curriculum Development.
- Sandra F. Rief. (1993). *How to Reach and Teach ADD/ADHD Children: Practical Techniques, Strategies, and Interventions for Helping Children with Attention Problems and Hyperactivity*. New York: Center for Applied Research in Education.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คู่มือแบบสังเกตช่วงความสนใจในการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
โดยใช้ท่ารำไทยของเด็กปฐมวัย

คู่มือแบบสังเกตช่วงความสนใจในการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยใช้ท่ารำไทยของเด็กปฐมวัย

1. หลักการและเหตุผล

ช่วงความสนใจ หรือสมาธิ (อุมพร ตรังคสมบัติ ,2546, น. 2-3) คือความสามารถที่จะเพ่งความสนใจไปยังสิ่งกระตุ้นบางสิ่งและเลือกเพ่งว่าสิ่งกระตุ้นใดบ้างที่ควรให้ความสนใจ ซึ่งประกอบด้วย สมาธิแบบต่อเนื่อง (sustained attention) หมายถึง การคงความสนใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้เป็นระยะเวลาต่อเนื่อง

และสมาธิในการคัดเลือกละเอียด (selective attention) หมายถึง ความสามารถในการตัดสิ่งกระตุ้นที่ไม่สำคัญออกไป เพื่อที่จะให้ความสนใจต่อสิ่งกระตุ้นที่สำคัญหรือตรงประเด็น การฝึกให้เด็กสามารถเลือกละเอียดสิ่งกระตุ้นที่สำคัญและให้ความสนใจต่อสิ่งนั้น ได้นานพอ ย่อมส่งผลให้เขาสามารถตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นได้อย่างเหมาะสมและสามารถทำงานบรรลุเป้าหมายได้

การวัดช่วงความสนใจ (Fleming & Levie., 1978, pp. 18-19 อ้างถึงใน เรืองยศ วิชัย, 2540, น. 20) เป็นการวัดระยะเวลาทั้งหมดที่อินทรีย์มีพฤติกรรมสนใจต่อสิ่งเร้าอย่างต่อเนื่องหรือจะวัดระยะเวลาตั้งแต่อินทรีย์มีพฤติกรรมสนใจต่อสิ่งเร้าหรือกิจกรรมจนกระทั่งมีพฤติกรรมไม่สนใจสิ่งเร้าหรือพฤติกรรมนั้น (Kaplan et al, 1980, pp. 362 อ้างถึงใน Kay & Singh., 1974 อ้างถึงใน เรืองยศ วิชัย, 2540, น. 20)

การสังเกตพฤติกรรมช่วงความสนใจโดยวัดองค์ประกอบเหล่านี้ (Charles. ,1972 ,pp. 3-32)

ช่วงระยะที่เกิดความพอใจ คือ ระยะเวลาที่ครูจัดประสบการณ์หรือสิ่งเร้าเพื่อกระตุ้นประสาทสัมผัส ของนักเรียนให้เกิดความพอใจและมีพฤติกรรมตอบสนองที่เหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์

ช่วงระยะที่เกิดความมุ่งมั่น คือ ระยะเวลาที่เด็กเอาใจใส่หรือตั้งใจ โดยยอมรับ ร่วมมือปฏิบัติ

ช่วงระยะที่เกิดความสนใจกระทำกิจกรรมที่มุ่งมั่นซ้ำๆด้วยความสุขและความพอใจ

ดังนั้นการประเมินช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการค้นคว้าครั้งนี้ว่าจะช่วยให้เด็กปฐมวัยพัฒนาความสามารถในการเลือกเรียนรู้อย่างตรงประเด็นและเหมาะสมได้เป็นระยะเวลาต่อเนื่องจนสำเร็จต่อไปในอนาคตได้หรือไม่

2. จุดมุ่งหมาย

เพื่อสังเกตพฤติกรรมช่วงความสนใจในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยชายและหญิง ระดับชั้นอนุบาล 2 (อายุ 4-5 ปี) ระหว่างการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยในห้องเรียน

3. ขอบข่ายการสังเกต

พฤติกรรมช่วงความสนใจในการเรียนรู้กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะที่บันทึกลงในแบบสังเกตพฤติกรรมช่วงความสนใจในการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยลักษณะของพฤติกรรมหรือริยาท่าทางที่เด็กแสดงออกระหว่างการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ 3 ข้อ ดังนี้ คือ

3.1 กระตือรือร้นและมีความสุข ประกอบด้วยพฤติกรรม ดังนี้ คือ

3.1.1 เตรียมพร้อม หมายถึง การที่เด็กสงบพร้อมรับฟังข้อตกลงหรือสัญญาณเสียงโดยไม่สนใจอย่างอื่น

3.1.2 เข้าหา หมายถึง การที่เด็กฟังและขยับตัวเพื่อให้สามารถมองเห็นและได้ยินข้อตกลงหรือสัญญาณเสียงในการจัดกิจกรรม

3.1.3 เพลิดเพลิน หมายถึง อาการที่เด็กเคลื่อนไหวอย่างอิสระด้วยความสนุกสนานร่าเริงสัมพันธ์กับเนื้อหาของกิจกรรม

3.2 การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ประกอบด้วยพฤติกรรม ดังนี้ คือ

3.2.1 ปฏิบัติตามครูหรือผู้นำกิจกรรม หมายถึง การที่เด็กให้ความร่วมมือในการเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามที่ครูหรือผู้นำกิจกรรมบอกด้วยตนเอง

3.2.2 การตอบสนอง หมายถึง การเคลื่อนไหวอย่างอิสระโต้ตอบกับครูหรือผู้นำกิจกรรม

3.3 การตั้งใจจดจ่อกับกิจกรรม ประกอบด้วยพฤติกรรม ดังนี้ คือ

3.3.1 สนใจฟังโดยอยู่เป็นที่ หมายถึง การที่เด็กอยู่ในบริเวณที่ครูจัดให้เพื่อฟังเสียงครูเสียงเพลง หรือเสียงสัญญาณ

3.3.2 มีสมาธิจดจ่อ หรือ ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือสัญญาณอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การที่เด็กขยับตัวเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามจังหวะหรือผู้นำ ตามหัวข้อกิจกรรมหรือสัญญาณด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องจนจบ โดยไม่สนใจอย่างอื่น

4. หลักการสังเกตพฤติกรรม

ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ

4.1 การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ผู้ประเมินควรมีความเข้าใจในพัฒนาการและพฤติกรรมของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในโรงเรียนอนุบาลพระศรีสงครามเป็นอย่างดี มีความเที่ยงตรง มีความเป็นกลางไม่แทรกแซงการจัดกิจกรรมหรือกระตุ้นเด็กและมีแนวทางการประเมินที่สอดคล้องกันตามเกณฑ์การประเมิน

4.2 การใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นการสังเกตความสนใจของเด็กปฐมวัยในการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยใช้แบบสังเกตช่วงความสนใจในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะของเด็กปฐมวัย โดยการสังเกตช่วงความสนใจในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยใช้ทำรำไทยสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมช่วงความสนใจในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะของเด็กปฐมวัยวัดช่วงความสนใจก่อนและหลังการทดลอง โดยสังเกตพฤติกรรมก่อนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยใช้ทำรำไทยเข้าไปเป็นเวลา 1 สัปดาห์ จำนวน 5 วัน วันละ 5 คนโดยสัดส่วนผู้สังเกต 1 คน ต่อเด็ก 1-2 คน รวมสังเกตเด็ก 25 คน ใน 1 สัปดาห์ แล้วจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยเป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20 นาที เป็นเวลานาน 25 วัน หลังจากนั้น จึงสังเกตช่วงความสนใจในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมช่วงความสนใจในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะของเด็กปฐมวัยเป็นเวลา 1 สัปดาห์ จำนวน 5 วัน วันละ 5 คน สัดส่วนผู้สังเกตต่อเด็กเป็น 1:1-2 เช่นเดิม รวม 1 สัปดาห์ สังเกตเด็กเป็นจำนวน 25 คน

5. การจัดสภาพแวดล้อม

5.1 มีความพร้อมในการจัดเตรียมสถานที่อุปกรณ์ในการสังเกต คือ

5.1.1 ห้องสำหรับจัดกิจกรรมที่โล่ง สงบ และพอเหมาะ กับจำนวนนักเรียนและกิจกรรม

5.1.2 เครื่องจับเวลา

5.2 สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย สดใส กระตุ้นให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

6. วิธีการสังเกตพฤติกรรมช่วงความสนใจ

วิธีสังเกตพฤติกรรมช่วงความสนใจในการรับรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นการบันทึกข้อมูลลงในแบบสังเกตพฤติกรรมความสนใจของเด็กปฐมวัยโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. จัดเรียงลำดับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการสังเกตโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

2. ผู้สังเกตจำนวน 3 คนซึ่งมีความเข้าใจตรงกันในเรื่องนิยามศัพท์ และความหมายของแต่ละรายการพฤติกรรมช่วงความสนใจในการรับรู้ทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมช่วงความสนใจในการรับรู้ของเด็กปฐมวัย ในสภาพการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

3. บันทึกเป็นช่วงระยะเวลาที่เด็กแสดงพฤติกรรมช่วงความสนใจตามรายการที่เกิดขึ้นในก่อนและหลังการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยใช้ทำรำไทยและบันทึกช่วงระยะเวลาที่เด็กแสดงพฤติกรรมช่วงความสนใจระหว่างการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

7. บทบาทของผู้สังเกต

7.1 มีความเที่ยงตรงในการสังเกตและประเมินพฤติกรรมที่สอดคล้องตามเกณฑ์การประเมิน

7.2 มีความเข้าใจในพัฒนาการ ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลพระศรีสงคราม

7.3 ปฏิบัติตามหลักการประเมิน

7.4 ไม่แทรกแซงการจัดกิจกรรม หรือกระตุ้นให้เกิดสิ่งเร้าภายนอก

7.5 มีการปรึกษาและให้ความเห็นย้อนกลับในกลุ่มผู้ประเมินเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในเกณฑ์การประเมิน

8. บทบาทเด็ก

8.1 สนใจฟังและปฏิบัติตามกติกาที่ตกลงร่วมกัน

8.2 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เช่น เป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

8.3 เคลื่อนไหวอย่างอิสระด้วยความสุขสนุกสนานรื่นเริง

8.4 เคลื่อนไหวตามกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่องจนจบ

แบบสังเกตช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัย

ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมความสนใจในการรับรู้ของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง สังเกตช่วงระยะความสนใจในการรับรู้ขณะทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
ของเด็กปฐมวัย แล้วระบุช่วงเวลาที่ได้กระทำตามความเป็นจริง โดยบันทึกเวลาในช่องที่กำหนด

แบบสังเกตช่วงความสนใจในการจัดกิจกรรมรำไทยในเด็กปฐมวัย

โรงเรียนอนุบาลพระศรีสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดเลย

วันที่.....

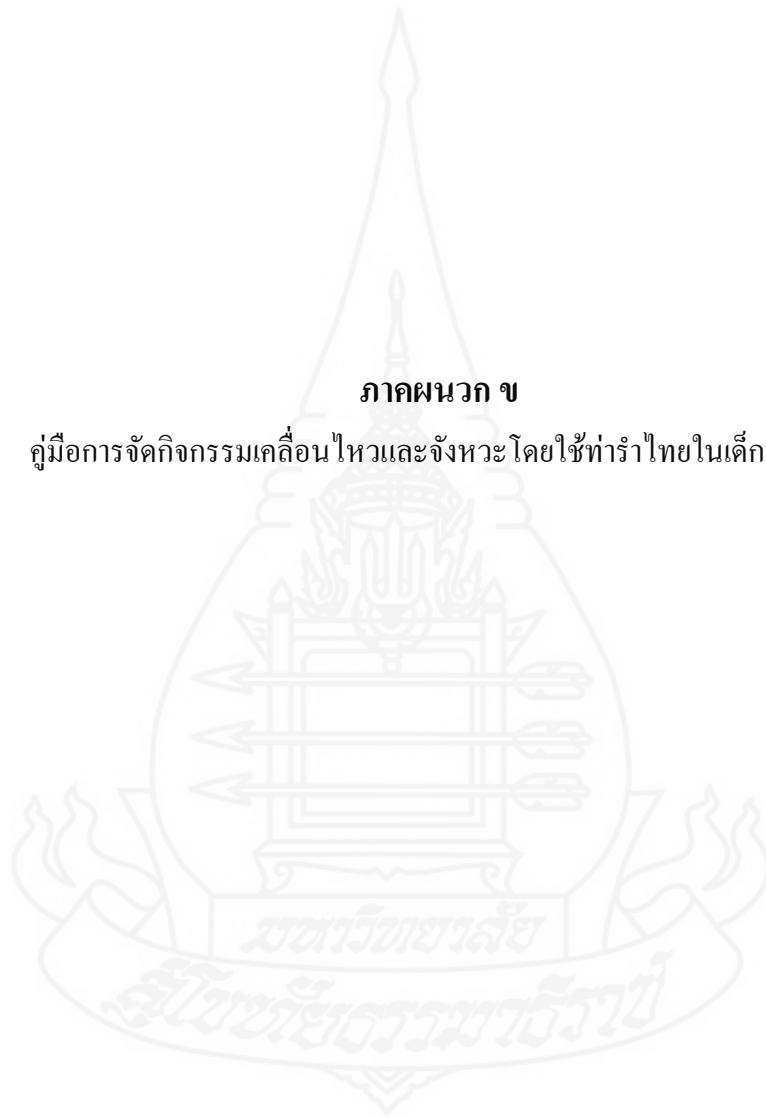
เวลา.....

ผู้สังเกต.....

ชื่อ	ช่วงความสนใจของพฤติกรรม(นาที)						
	กระตือรือร้นมีความสุข			มีส่วนร่วม		ตั้งใจจดจ่อ	
	เตรียมพร้อม	เข้าหา	เปลือ เปลือ	ปฏิบัติตาม ครู/ผู้นำ	ตอบสนอง	สนใจฟังโดย อยู่เป็นที่	มีสมาธิ จดจ่อ
เฉลี่ย							

ภาคผนวก ข

คู่มือการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยใช้ทำรำไทยในเด็กปฐมวัย

คู่มือการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย เพื่อเพิ่มช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย

หลักการและเหตุผล

ช่วงระยะความสนใจ หรือสมาธิ (อุมาพร ตรังคสมบัติ 2546: 2-3) คือความสามารถที่จะเพ่งความสนใจไปยังสิ่งกระตุ้นบางสิ่งและเลือกเห็นว่าสิ่งกระตุ้นใดบ้างที่ควรให้ความสนใจ ซึ่งประกอบด้วย สมาธิแบบต่อเนื่อง (sustained attention) หมายถึง การคงความสนใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้เป็นระยะเวลาต่อเนื่อง และสมาธิในการคัดเลือกสิ่งกระตุ้น (selective attention) หมายถึง ความสามารถในการตัดสิ่งกระตุ้นที่ไม่สำคัญออกไป เพื่อที่จะให้ความสนใจต่อสิ่งกระตุ้นที่สำคัญหรือตรงประเด็น

หากเราไม่ฝึกให้เด็กสามารถเลือกสิ่งกระตุ้นที่สำคัญและให้ความสนใจต่อสิ่งนั้นได้นานพอ ย่อมส่งผลให้เขาไม่สามารถตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นได้อย่างเหมาะสมและไม่สามารถทำงานเสร็จเป็นชิ้นเป็นอันได้

เสียงดนตรีมีอำนาจกระตุ้นให้ร่างกายเคลื่อนไหวเป็นจังหวะ (Alvin, 1996, pp. 99 อ้างถึงใน สุภศรี ศรีสุคนธ์, 2539, น. 2-3)

โกวิทย์ ชันศิริ (2519, น. 105 อ้างถึงใน สุภศรี ศรีสุคนธ์, 2539, 3) กล่าวว่า เสียงดนตรีทำให้เกิดความกล้าและทำให้ร่างกายเคลื่อนไหวเป็นจังหวะ

นอกจากนี้ดนตรีไทยนับเป็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่งซึ่งมีจังหวะใกล้เคียงกับดนตรีสากลเป็นสมบัติล้ำค่าของชาติ (เรณู โกสินานนท์, 2522, น. 107) แสดงให้เห็นอุปนิสัยใจคอของคนไทยว่ามีอารมณ์เบิกบาน ดนตรีไทยจึงเป็นศิลปะที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกคลั่งคลั่ง ดีใจ

แต่เนื่องจากการศึกษาปัจจุบันนี้อยู่ในโลกของโลกาภิวัตน์สถานศึกษาไทยหลายแห่งเน้นส่งเสริมเนื้อหาด้านวิชาการ ความรู้มากตั้งแต่ชั้นอนุบาล และส่งเสริมให้เด็กเล็กใช้เทคโนโลยีมากขึ้น เด็กในสมัยปัจจุบันนี้จึงคุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยีได้อย่างรวดเร็ว เรียนรู้ไว แค่กกดแป้นพิมพ์ หัวข้อเรื่องที่ต้องการค้นคว้า ความรู้และข้อมูลข่าวสารก็ปรากฏอยู่เบื้องหน้าเพียงแค่กระพริบตา หากผู้ปกครองไม่ให้การดูแลและให้คำแนะนำในการใช้เทคโนโลยีอย่างใกล้ชิด ก็อาจทำให้เด็กขาดความอดทนในการรอคอย หมกมุ่นกับความต้องการของตนเอง ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง หงุดหงิดใจร้อน ขาดความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำกิจกรรมการงานใดๆ ให้สำเร็จลุล่วงหรือเกิดอาการคล้ายเป็น “โรคสมาธิสั้นเทียม” ได้

ผู้วิจัยสังเกตว่าเด็กอนุบาลชอบร่วมงานแสดงในเทศกาลประเพณีต่างๆ เช่น เทศกาลบุญพระเวศ รำผีตาโขน เทศกาลดอกฝ้ายบาน แล้วจึงค้นคว้าท่ารำไทยที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยเพื่อนำมาบูรณาการในการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเพื่อให้ครอบคลุมประสบการณ์สำหรับเด็ก

อนุบาล 2 (สุกสี ศรีสุคนธ์., 2539, น. 1-2) ซึ่งเน้นให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายโดยเน้นการทบทวนเรื่องที่ได้รับรู้จากกิจกรรมอื่นและนำมาสัมพันธ์กับเนื้อหาตามจังหวะเพลงไทยบรรเลงที่มีจังหวะสนุกสนาน เบิกบาน โดยให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระสอดคล้องกับสาระสำคัญและวัตถุประสงค์ คือ การปฏิบัติตามคำสั่ง การปฏิบัติตามข้อตกลง การเป็นผู้นำผู้ตามและการทำท่าทางตามจินตนาการ โดยบูรณาการท่ารำไทยในกิจกรรม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กอนุบาล 2 โดยใช้ดนตรีไทยบรรเลงประเภทสนุกสนานเร้าใจเพื่อส่งเสริมการเพิ่มช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมให้เด็กเพิ่มช่วงความสนใจในการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
 หลักการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทยเพื่อเพิ่มช่วงความสนใจในเด็กปฐมวัย

1. จัดกิจกรรมพื้นฐานให้เด็กได้เคลื่อนไหวอย่างอิสระในกิจกรรมแต่ละวัน
2. จัดกิจกรรมให้เด็กเคลื่อนไหว ตามสัญญาณ ข้อตกลง โดยบูรณาการท่ารำไทยตามเนื้อหาในแต่ละวัน
3. กิจกรรมแต่ละวันจะบูรณาการท่ารำไทยเรียงลำดับจากง่ายไปยาก สลับไปมาทั้งปฏิบัติตามคำสั่งและข้อตกลง ปฏิบัติตนเป็นผู้นำ-ผู้ตาม เป็นต้น
4. สร้างสรรค์บรรยากาศการทำกิจกรรมย่อยในแต่ละวันกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาการทำท่าทางเคลื่อนไหวโดยสอดแทรกท่ารำไทยจากท่าง่ายพื้นฐานไปท่ายาก ซับซ้อนอย่างสนุกสนาน
5. ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายรวมถึงภาษาลิ้น
6. กระตุ้นให้เด็กอยากทำกิจกรรมอย่างเป็นธรรมชาติมีความภาคภูมิใจเมื่อสามารถเคลื่อนไหวท่าทางที่สอดแทรกท่ารำไทยโดยไม่บังคับเด็กทำกิจกรรม
7. จัดสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ประกอบการเคลื่อนไหวและจังหวะเพื่อยืดช่วงความสนใจเด็ก ได้แก่ เครื่องดนตรีสามเหลี่ยม แคมบอริณ โทณ รำมะนา กลองยาว ฆ้องวง พิณ หอคูดนตรี ตะโพน ฉิ่ง ฉาบ เป็นต้น
8. ท่ารำไทยควรเหมาะสมกับพัฒนาการทางร่างกายของเด็กที่พัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ไปเร็วกว่าพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กและประสาทสัมพันธ์ทั้งการเคลื่อนไหวและทำนองเพลง
9. ท่ารำไทยต้องเหมาะสมกับวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคมของเด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปีที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

10. กระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องทำให้เด็กเกิดความเข้าใจได้ชัดเจนและรวดเร็ว โดยให้เด็กได้รับรู้หลายๆทางเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจและ พยายามทำเนื้อหาให้เป็นรูปธรรม
11. เด็กปฐมวัยจะตอบสนองต่อดนตรีที่ง่ายและชัดเจน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. จัดกิจกรรมให้เด็กเคลื่อนไหวทำพื้นฐานอย่างอิสระเพื่อเตรียมพื้นที่ และเตรียมความพร้อมของร่างกายก่อนนำเข้าสู่นิทานกิจกรรม
2. กำหนดสัญญาณร่วมกัน เช่น
เมื่อเคาะจังหวะ 1 ครั้ง ให้เด็กหยุดการเคลื่อนไหวในท่าที่กำหนด
เคาะจังหวะ 2 ครั้ง ให้เด็กเปลี่ยนท่าทางเคลื่อนไหว
เคาะตามจังหวะซ้ำๆหมายถึงให้เด็กเคลื่อนไหวตามจังหวะอย่างต่อเนื่อง
3. จัดกิจกรรมโดยให้เด็ก
เคลื่อนไหวอย่างอิสระตามเนื้อหาในแต่ละวัน เช่น
ปฏิบัติตามคำสั่งและข้อตกลง
ปฏิบัติตามเป็นผู้นำ- ผู้ตาม
ในช่วงวันที่ 1 กับ 2 ของแต่ละสัปดาห์ เปิดเพลงไทยบรรเลงเพื่อสร้างความเพลิดเพลินในการเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลง โดยใช้ทำรำไทยพื้นฐานที่หลากหลายและเหมาะกับเด็กปฐมวัย เพื่อยืดช่วงความสนใจ
4. จัดกิจกรรมให้เด็กเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยที่ซับซ้อนขึ้นในวันที่ 3-5 ตามเนื้อหา กิจกรรม เช่น
เล่นเลียนแบบเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์
ทำท่าทางตามเสียงเพลง
สลับกิจกรรมไปมาให้หลากหลายแล้วเพิ่มความยากและซับซ้อนของทำรำไทยที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยขึ้น แล้วทบทวนทำพื้นฐาน สอดแทรกไปเพื่อให้เด็กมีความภาคภูมิใจและกำลังใจ
5. จัดให้เด็กได้พัก ผ่อนคลายก่อนหมดเวลา 20 นาที

การจัดสภาพแวดล้อม

1. มีการจัดเตรียมสถานที่และสื่อวัสดุการสอน คือ
ห้องสำหรับจัดกิจกรรมที่โล่ง สงบ และพอเหมาะกับจำนวนนักเรียนและกิจกรรม
เครื่องจับเวลา
อุปกรณ์ฉายวิดีโอทัศน์ และ โสตทัศนอุปกรณ์

2. สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย สดใส กระตุ้นให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

การประเมินผล

จัดกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทย เป็นเวลา 20 นาที จำนวน 25 แผน เป็นเวลา 5 สัปดาห์ การประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมเพื่อประเมินว่าบรรลุจุดมุ่งหมายของกิจกรรมหรือไม่ เครื่องมือในการประเมิน คือ แบบสังเกตพฤติกรรมช่วงความสนใจในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยของเด็กปฐมวัย

บทบาทครู

เพื่อให้แผนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ทำรำไทยสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมและสำเร็จลุล่วงด้วยดีครูจึงควรมีหน้าที่และบทบาทดังนี้

1. ครูควร ฝึกฝนท่าทางรำไทย และนาฏยศัพท์ขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย และท่าทางเคลื่อนไหวประกอบจังหวะทำนองเพลงไทยบรรเลงอย่างคล่องแคล่วและถูกต้อง
2. ก่อนเริ่มกิจกรรมครูควรเตรียมเด็กให้พร้อมและสงบ โดยใช้เพลงช้าและทำประกอบกิจกรรมที่ใช้จังหวะช้าและอ่อนโยน
3. เมื่อเริ่มกิจกรรมครูควรใช้เทคนิคการนำเข้าสู่กิจกรรมอย่างมีชีวิตชีวา ได้แก่ การกระตุ้นด้วยน้ำเสียงสูงต่ำน่าสนใจ การใช้เครื่องดนตรี การร้องเพลงเชิญชวน เป็นต้น เป็นการกระตุ้นให้เด็กเคลื่อนไหวโดยบูรณาการทำรำไทยตามจังหวะเพลงร่วมกับเด็กอย่างต่อเนื่องและมีชีวิตชีวา กระตุ้นให้เกิดความเพลิดเพลิน
4. เข้าใจพัฒนาการตามวัยของเด็ก ธรรมชาติของเด็กแต่ละคน กระตุ้นเด็กที่ไม่กล้าแสดงออกและชมเชยเด็ก เชิญชวนให้เด็กปรบมือให้กำลังใจตนเองและเพื่อนๆ
5. ครูควรจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ อย่างต่อเนื่องทุกวัน วันละ 20 นาที

บทบาทเด็ก

1. สนใจฟังและปฏิบัติตามกติกาที่ตกลงร่วมกัน
2. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เช่น เป็นผู้นำผู้ตามที่ดี
3. เคลื่อนไหวอย่างอิสระด้วยความสนุกสนานรื่นเริง
4. เคลื่อนไหวตามกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่องจนจบ

แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย

ประกอบเพลงค้ำคาวกนกกล้วย ชั้นอนุบาล 2

สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 6-10 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2558

จุดประสงค์

1. มีช่วงความสนใจเพิ่มขึ้น
2. เคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายได้
3. ฟังและปฏิบัติตามสัญญาณได้
4. ปฏิบัติตามคำสั่งและข้อตกลงได้
5. เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะได้
6. สนุกสนานเพลิดเพลิน

ท่ารำไทย

1. ท่าเอียงศีรษะ ท่ายกไหล่ ท่ายกตัว
2. ท่าตั้งวงบน ท่าตั้งวงกลาง ท่าตั้งวงล่าง
3. ท่าจรดเท้า ท่าประเท้า ท่ากระหุ่งเท้า ท่ากระดกเท้า
4. ท่าจีบหงาย ท่าจีบคว่ำ
5. ท่าม้วนจีบ ท่าคลายจีบ ท่าโบกมือ ท่าแทงมือ

เพลงค้ำคาวกนกกล้วย

สาระการเรียนรู้

วันที่ 1 – 5

1. สาระที่ควรเรียนรู้
 - การเคลื่อนไหวตามคำสั่งและข้อตกลง
 - การฟังและปฏิบัติตามสัญญาณ
 - การปฏิบัติตามคำสั่ง
 - การทำท่าทางประกอบเพลงหรือคำคล้องจอง
 - การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์
 - การทำท่าทางตามจินตนาการ
 - การเป็นผู้นำ ผู้ตาม
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - การฟังคำสั่ง 3 – 4 ขั้นตอนและสามารถปฏิบัติได้

การปฏิบัติตามข้อตกลง

เคลื่อนไหวตามจังหวะ

เคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์

เคลื่อนไหวตามจินตนาการตามคำบรรยายหรือเสียงเพลง

เคลื่อนไหวกับที่และเคลื่อนไหวเคลื่อนที่

เคลื่อนไหวพร้อมกัน

เคลื่อนไหวเล่นเลียนแบบ

วิธีดำเนินการกิจกรรม

วันที่ 1

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงค้างคาวกินกล้วยโดยบอกเด็กว่า “เราจะทำท่าทางตามเพลงที่ครูเปิด ขอให้เด็กๆ ลองทำท่าทางตามครุ่นนะคะ” ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทย (เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวดังวิดีโอที่แนบมาในภาคผนวก ข)

2. ครูเปิดเพลงค้างคาวกินกล้วย แล้วขอให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะเพลง ไปรอบๆ บริเวณ และครูเองก็เคลื่อนไหวอย่างอิสระไปพร้อมๆ กับเด็ก

3. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามเสียงสัญญาณการเคาะเครื่องดนตรีสามเหลี่ยม โดยร่วมกันกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินสัญญาณการเคาะต่อเนื่องทีละครั้ง ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวไปตามสัญญาณการเคาะ

4. เมื่อได้ยินเสียงเคาะจังหวะ 2 ครั้งต่อเนื่องกันให้เด็กๆ หยุดอยู่กับที่

5. เมื่อสัญญาณการเคาะจังหวะรัวๆ คือสัญญาณให้ “เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อนไหวโดยเพิ่มความเร็วในท่าต่างๆ

6. เชิญชวนให้เด็กเลือกบริเวณโดยอิสระเมื่อกางแขนแล้วไม่ชนกัน เปิดเพลงค้างคาวกินกล้วย และปรบมือพร้อมทั้งเคลื่อนไหวอย่างอิสระไปรอบๆ ห้อง ตามจังหวะของเสียงเพลง เมื่อเพลงหยุดขอให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่างๆ ดังนี้ คือ

- รวมกลุ่มเพื่อน 3 คน รวมกลุ่มเพื่อให้แขนซ้ายแตะกัน

- รวมกลุ่ม 4 คน นั่งเหยียดเท้าชนกันแล้วรวมกลุ่ม 2 คน นอนไหล่ชนกัน

- ขอให้เด็กๆ จัดกลุ่มยืนต่อกันเป็นขบวนรถไฟจำนวน 5 คน คนที่เป็นหัวขบวน ครูมอบแถบริบบิ้นความยาว 2 ฟุต ให้ 1 แถบ และมอบหมายให้เป็นผู้นำ

- เมื่อครูเปิดเพลงค้างคาวกินกล้วยให้ผู้นำเคลื่อนไหวด้วยท่าทางตามที่คิดขึ้นเองโดยจับที่ปลายริบบิ้นด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว แล้วให้เพื่อนๆ ในขบวนรถไฟ ทำท่าทางตามผู้นำ

- เมื่อเพลงหยุด ขอให้คนที่ 2 ที่อยู่ด้านหลังถัดจากผู้นำขึ้นมาเป็นผู้นำ
- ส่วนคนที่เป็ผู้นำให้เปลี่ยนไปเป็นตุ้รถไฟตุ้สุดท้าย
- เปลี่ยนผู้นำไปเรื่อยๆตามลำดับ

7. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักผอน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

8. สรุปลงให้กำลัใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆเคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทยตามเสียงเพลงดังวืดิทัศน์ในตามภาคผนวก ข

วันที่ 2

1. เชิญชวนให้เด็กๆเคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงค้ำควากินกล้วยโดยทักทายเด็กว่า “สวัสดิ์เด็กๆที่นารักทุกคนเรามาทบทวนท่าทางตามเพลงค้ำควากินกล้วยด้วยกันนะ ขอให้เด็กๆ ลองทำท่าทางตามครุณะคะ” ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทย (เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวดังวืดิทัศน์ในภาคผนวก ข)

2. ครูเปิดเพลงค้ำควากินกล้วย แล้วขอให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะเพลงไปรอบๆ บริเวณโดยสมมติว่าตนเองเป็นค้ำควา และครูเองก็เคลื่อนไหวอย่างอิสระไปพร้อมๆ กับเด็ก

3. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามจังหวะการเคาะเครื่องดนตรีสามเหลี่ยม (Triangle) โดยร่วมกันกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินสัญญาณการเคาะต่อเนื่องทีละครั้งเป็นเสียงระดับต่ำ(เคาะที่ด้านบน $\frac{1}{4}$ ของเครื่องดนตรีสามเหลี่ยม)ให้เด็กเคลื่อนไหวไปตามสัญญาณการเคาะ

4. เมื่อได้ยินเสียงเคาะจังหวะเป็นเสียงระดับสูง (เคาะที่ส่วนกลางของแท่งล่างของเครื่องดนตรีสามเหลี่ยม) คือสัญญาณให้เด็กๆ นั่งหยุดอยู่กับที่เหมือนแข็งเป็นหิน

5. เชิญชวนให้เด็กสลับกันมาเคาะเสียงสัญญาณในการเคลื่อนไหวทีละคนอย่างอิสระ

6. เชิญชวนให้เด็กเลือกบริเวณโดยอิสระแบ่งปันพื้นที่กับเพื่อน โดยแยกขาออกมารอบๆ แล้วไม่ชนกัน

7. เปิดเพลงค้ำควากินกล้วย และพร้อมทั้งขอให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่างๆ ดังนี้ คือ

- รวมกลุ่มเพื่อน 5 คนแล้วทำท่าทางเลียนแบบการเล่นของนักฟุตบอล
- เมื่อเพลงหยุดขอให้เด็ก รวมกลุ่ม 4 คนเพื่อทำท่าทางเลียนแบบการเล่นของ

วอลเลย์บอลตามจังหวะเพลงต่อ

- รวมกลุ่ม 3 คนเพื่อทำท่าทางเลียนแบบการเล่นของนักบิงปอง รวมกลุ่ม 2 คน เพื่อทำท่าทางเลียนแบบนักกีฬาว่ายน้ำ

8. ขอให้เด็กๆแบ่งกลุ่ม 5 คนเรียงแถวกันขบวนแห่บุญพระเวศ क्रमอบริบิ้นสีต่างๆ มีสีแดง ขาว น้ำเงินชมพู เหลือง สีละ 5 อันให้เด็ก แต่ละคน มอบหมายให้เด็กที่ถือริบิ้นสีขาว เป็น

ผู้นำ เมื่อครูเปิดเพลงค้ำคาวกิงกล้วยให้ผู้นำเคลื่อนไหวด้วยท่าทางตามที่คิดขึ้นเองโดยจับที่ปลาย ธิบปีนสองฝั่ง แล้วให้เพื่อนๆ ทำท่าทางตามผู้นำ เมื่อเพลงหยุด ขอให้คนที่ยืนต่อไปด้านหลังคนที่ 2 ขึ้นมาเป็นผู้นำอยู่ท้ายขบวน

9. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักผ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

10. สรุปลงให้กำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทย ตามเสียงเพลงดังวีดิตทัศน์ในตามภาคผนวก ข

วันที่ 3

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงค้ำคาวกิงกล้วยโดยยิ้ม ทักทายและบอกเด็กว่า “สวัสดีเด็กๆ จำท่าทางประกอบเพลงค้ำคาวกิงกล้วยได้หรือเปล่าคะ เรามาลองทำท่าทางที่ครูสอนไปด้วยกันนะคะ” ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลง โดยใช้ท่ารำไทย(เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวดังวีดิตทัศน์ในภาคผนวก ข)

2. ครูเปิดเพลงค้ำคาวกิงกล้วย แล้วขอให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ เพลง ไปรอบๆ บริเวณโดยจินตนาการว่าตนเองเป็นเรือยาวลอยอยู่ในน้ำ และครูเองก็เคลื่อนไหว อย่างอิสระไปพร้อมๆ กับเด็ก

3. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามเสียงสัญญาณการเคาะเครื่องดนตรีสามเหลี่ยม โดย ร่วมกันกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินสัญญาณเคาะระดับเสียงต่ำสลับสูง (เคาะที่ ด้านบน ¼ ของเครื่องดนตรีสามเหลี่ยมสลับ ส่วนกลางของแท่งล่างของเครื่องดนตรีสามเหลี่ยม) ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวไปตามจังหวะการเคาะอย่างต่อเนื่อง

4. เมื่อได้ยินเสียงเคาะสัญญาณรัวๆ คือสัญญาณให้ “เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อนไหว โดยเพิ่มความเร็วในท่าต่างๆ

5. เมื่อได้ยินสัญญาณเสียงเคาะเสียงต่ำ 2 ครั้ง (เคาะที่ด้านบน ¼ ของเครื่องดนตรี สามเหลี่ยม) คือสัญญาณให้เด็กหยุดนิ่งอยู่กับที่เหมือนทหารองครักษ์เฝ้าหน้าวัง

6. เชิญชวนให้เด็กเลือกบริเวณโดยอิสระ โดยแบ่งปันกับเพื่อนเมื่อก้าวเท้า 2 ก้าวรอบตัว เป็นวงกลมแล้วไม่ชนกับเพื่อน

7. เปิดเพลงค้ำคาวกิงกล้วย และปรบมือพร้อมทั้งเคลื่อนไหวอย่างอิสระไปรอบๆ ห้อง ตามจังหวะของเสียงเพลง เมื่อเพลงหยุดขอให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่างๆ ดังนี้ คือ

- รวมกลุ่มเพื่อน กลุ่มละ 6 คนรวมกันทำท่าเลียนแบบดวงอาทิตย์ในทำขึ้น
- รวมกลุ่ม 3 คนทำท่าเลียนแบบดวงจันทร์ในทำนั่ง
- รวมกลุ่ม 5 คนทำท่าเลียนแบบดวงดาวในทำนอน
- รวมกลุ่ม 2 ทำท่าเลียนแบบลมพัดในทำเขย่งเท้า

8. ขอให้เด็กจัดกลุ่มๆ ละ 5 คน เรียงกันเป็นขบวนหน้านางนพมาศ คุรุมอบริบบิ้นความยาว 2 ฟุต ให้เด็กคนสุดท้ายของขบวน โดยมอบหมายให้เป็นผู้นำ เมื่อครูเปิดเพลงค้ำคาวกิงกด้วยให้ผู้นำเคลื่อนไหวโดยมีริบบิ้นผูกกับลำตัวแล้วเคลื่อนไหวส่วนล่างของลำตัวอย่างอิสระแล้วให้เพื่อนๆ ในกลุ่ม ทำท่าทางตามผู้นำ เมื่อเพลงหยุด ขอให้คนยืนด้านหลังท้ายขบวน ขึ้นมาเป็นผู้นำ ส่วนคนที่ผู้นำแล้ว ให้เปลี่ยนไปอยู่หัวขบวน และเปลี่ยนผู้นำไปเรื่อยๆ

9. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักผ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

10. สรุปลีก้ากำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทย ตามเสียงเพลงดัง วิชาทัศนในตามภาคผนวก ข

วันที่ 4

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงค้ำคาวกิงกด้วยโดย ทักทายเด็กว่า “สวัสดิ์เด็กๆ ที่มีพลังทุกคนมีใครที่ทำท่าทางประกอบเพลงค้ำคาวกิงกด้วยได้บ้าง เราจะทำท่าทางตามเพลงที่ครูเปิด ขอให้เด็กๆ ดูเพื่อนและลองทำท่าทางตามเพื่อนไปพร้อมๆ กับครู นะคะ”ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทย(เพลงและท่าทางการ เคลื่อนไหวดังวิชาทัศนในภาคผนวก ข)

2. ครูเปิดเพลงค้ำคาวกิงกด้วย แล้วขอให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระโดยสมมติว่า ตนเองเป็นต้นไม้แล้วเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงไปรอบๆ บริเวณ และครูเองก็เคลื่อนไหวอย่าง อิสระไปพร้อมๆ กับเด็ก

3. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามจังหวะเครื่องเคาะสามเหลี่ยม โดยร่วมกันกำหนด สัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินสัญญาณการเคาะเสียงสูง (เคาะที่ส่วนกลางของแท่งล่างของ เครื่องดนตรีสามเหลี่ยม) ดัง 1 ครั้ง ขอให้นักเรียนหยุดอยู่กับที่เหมือนจอตกรอไฟแดง

4. เมื่อได้ยินเสียงเคาะสัญญาณเสียงสูง (เคาะที่ส่วนกลางของแท่งล่างของเครื่องดนตรี สามเหลี่ยม) ดังต่อเนื่องกันคือสัญญาณให้ “ เคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องตามจังหวะ” ให้เด็ก เคลื่อนไหวต่อเนื่องตามจังหวะในท่าต่างๆ

5. เมื่อได้ยินเสียงเคาะสัญญาณเป็นเสียงกังวาน (เคาะที่ส่วนกลางท่อนบนของเครื่องดนตรี สามเหลี่ยมให้เครื่องดนตรีสามเหลี่ยมหมุนรอบเชือกที่ห้อยไว้เร็วๆ) ต่อเนื่อง คือสัญญาณให้ “เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อนไหวโดยเพิ่มความเร็วในท่าต่างๆ

6. เชิญชวนให้เด็กเลือกบริเวณ โดยอิสระ โดยแบ่งปันพื้นที่กันเมื่อยื่นมือแตะมือกันกับ เพื่อนรอบๆ แล้วไม่ชนกัน

7. เปิดเพลงค้ำคาวกิงกด้วย ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวตามจังหวะโดยปฏิบัติตามคำสั่ง ต่างๆ ดังนี้ คือ

- รวมกลุ่มเพื่อน 8 คน รวมกลุ่มเพื่อนั่งขยับคอ
- รวมกลุ่มเพื่อน 5 คน เพื่อนอนขยับไหล่
- รวมกลุ่มเพื่อน 3 คนเพื่อนอนหลังชนกันยืดและย่อเข้าสลับไปมา

8. ขอให้เด็กๆจัดกลุ่มกันเป็นขบวนแห่รถบุปผชาติงานดอกไม้ 5 คน ครูมอบริบบิ้นให้เด็กคนที่อยู่ด้านหลังลำดับที่ 2 ของขบวน มอบหมายให้เป็นผู้นำ เมื่อครูเปิดเพลงคังคาวกิงกล้วยให้ผู้นำเคลื่อนไหวส่วนบนของลำตัวด้วยท่าทางตามที่คิดขึ้นเองอย่างอิสระ แล้วให้เพื่อนๆ ในกลุ่มทำตามท่าทางตามผู้นำ เมื่อเพลงหยุด ขอให้คนที่ยืนต่อจากผู้นำขึ้นมาเป็นผู้นำ และเปลี่ยนผู้นำไปเรื่อยๆ ไม่ซ้ำเดิม

9. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักผ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

10. สรุปลงให้กำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆเคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทยตามเสียงเพลงดังวีดิทัศน์ในตามภาคผนวก ข

วันที่ 5

1. เชิญชวนให้เด็กๆเคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงคังคาวกิงกล้วยโดยเชิญชวนเด็กว่า “สวัสดีเด็กๆที่น่ารักทุกคนจำได้หรือไม่ วันนี้เราจะทำอะไรกันก่อนดีเอ๋ย เราจะทำตามท่าทางประกอบเพลงคังคาวกิงกล้วยไปพร้อมๆ กันนะคะ” ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทย (เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวดังวีดิทัศน์ในภาคผนวก ข)

2. ครูเปิดเพลงคังคาวกิงกล้วย แล้วขอให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะเพลง ไปรอบๆ บริเวณ โดยสมมติว่าตนเองเคลื่อนไหวเหมือนหนอนแก้ว และครูเองก็เคลื่อนไหวอย่างอิสระไปพร้อมๆ กับเด็ก

3. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามจังหวะเสียงเครื่องเคาะจังหวะสามเหลี่ยม โดยร่วมกันกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อเคาะสัญญาณเสียงทึบ (ถ้าเครื่องดนตรีสามเหลี่ยมแน่นและเคาะที่ส่วนกลางแท่งบนของเครื่องดนตรีสามเหลี่ยม) คือสัญญาณให้เด็กเคลื่อนไหวไปตามสัญญาณการเคาะอย่างต่อเนื่องในท่าต่างๆ

4. เมื่อเคาะสัญญาณเสียงโปร่ง (คล้ายมือที่กำเครื่องดนตรีสามเหลี่ยมลง) 1 ครั้ง คือสัญญาณให้ เด็กๆ หยุดนิ่งเหมือนรูปปั้น

5. เมื่อเคาะสัญญาณเสียงโปร่ง (คล้ายมือที่กำเครื่องดนตรีสามเหลี่ยมลง) ต่อเนื่องเร็วๆ คือสัญญาณให้ “เคลื่อนไหวโดยเพิ่มความเร็วตามจังหวะ” ให้เด็ก เคลื่อนไหวต่อเนื่องตามจังหวะเร็วๆ ในท่าต่างๆ

6. เชิญชวนให้เด็กเลือกบริเวณ โดยอิสระด้วยการแบ่งปันพื้นที่กันเมื่อนั่งยืดเท้าไปรอบๆ แล้วไม่ชนกัน

7. เปิดเพลงค้ำคาวกีนกล้วย และปรบมือพร้อมทั้งเคลื่อนไหวอย่างอิสระไปรอบๆ ห้องตามจังหวะของเสียงเพลง เมื่อเพลงหยุดขอให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่างๆ ดังนี้ คือ

- รวมกลุ่มเพื่อน 4 คน รวมกลุ่มเพื่อให้ทำท่านั่ง
- รวมกลุ่ม 5 คนเพื่อทำท่านอนหลับ
- รวมกลุ่ม 6 คนเพื่อทำท่ากระโดด
- รวมกลุ่ม 7 คนเพื่อทำท่าเตะกระสอบ
- รวมกลุ่ม 8 คนเพื่อทำท่าขยกรถ

8. ขอให้เด็กๆ จัดกลุ่มรวมกัน 5 คนเป็นขบวนแห่กลองยาว ครอบรอบริบบิ้นยาว 2 ฟุตให้กลุ่มละ 5 แถบ มีสีแดง ขาว น้ำเงิน เขียว เหลือง มอบหมายให้เด็กที่ได้สีน้ำเงินเป็นผู้นำ ให้ผู้นำเคลื่อนไหวอย่างอิสระประกอบริบบิ้นโดยให้วางริบบิ้นบนพื้น แล้วให้เพื่อนๆ ในกลุ่ม ทำท่าทางตามผู้นำ เมื่อเพลงหยุด ขอให้เด็กคนต่อหลังผู้นำมาเป็นผู้นำแล้วเปลี่ยนผู้นำไปเรื่อยๆ ไม่ซ้ำเดิม

9. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักผ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

10. สรุปให้กำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทยตามเสียงเพลงดัง วิชาทัศนศิลป์ในตามภาคผนวก ข

5. สื่อวัสดุอุปกรณ์

เครื่องเคาะจังหวะสามเหลี่ยม (Triangle)

ริบบิ้นหลากสี ยาว 2 ฟุต

วิชาทัศนศิลป์ท่าทางการเคลื่อนไหวบูรณาการท่ารำไทยประกอบจังหวะเพลงไทยบรรเลง “เพลงค้ำคาวกีนกล้วย”

6. การประเมิน

1. สังเกตช่วงความสนใจของเด็ก
2. สังเกตการเคลื่อนไหวร่างกาย
3. สังเกตการปฏิบัติตามคำสั่ง

แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย

ประกอบเพลงอัสวลิลา ชั้นอนุบาล 2

สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 13-17 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2558

1. จุดประสงค์

1. มีช่วงความสนใจเพิ่มขึ้น
2. เคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายได้
3. ฟังและปฏิบัติตามสัญญาณได้
4. ปฏิบัติตามคำสั่งและข้อตกลงได้
5. เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะได้
6. สนุกสนานเพลิดเพลิน

2. ท่ารำไทย

1. ท่าม้า ท่าเอียงศีรษะท่าปลาว่ายน้ำ
2. ท่าปลา ท่าก้าวหน้า ท่านกยูงพ้อนหาง
3. ท่ามัจฉาชมสาคร ท่าแขกเต้าเข้ารัง
4. ท่ากวาง ท่ายกตัว ท่ากวางเดินดง ท่าก้าวข้าง
5. ท่าข้างสับคหญา ท่ายกตัว ท่านกบิน ท่านก ท่าก้าวหน้า

3. เพลงอัสวลิลา

4. สารการเรียนรู้

วันที่ 6 – 10

1. สารที่ควรเรียนรู้
 - การเคลื่อนไหวตามคำสั่งและข้อตกลง
 - การฟังและปฏิบัติตามสัญญาณ
 - การปฏิบัติตามคำสั่ง
 - การทำท่าทางประกอบเพลงหรือคำคล้องจอง
 - การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์
 - การทำท่าทางตามจินตนาการ
 - การเป็นผู้นำ ผู้ตาม
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - การฟังคำสั่ง 3 – 4 ขั้นตอนและสามารถปฏิบัติได้

การปฏิบัติตามข้อตกลง

เคลื่อนไหวตามจังหวะ

เคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์

เคลื่อนไหวตามจินตนาการตามคำบรรยายหรือเสียงเพลง

เคลื่อนไหวกับที่และเคลื่อนไหวเคลื่อนที่

เคลื่อนไหวพร้อมกัน

เคลื่อนไหวเล่นเลียนแบบ

5. วิธีดำเนินการกิจกรรม

วันที่ 6

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงอัสวาลีลาโดยบอกเด็กว่า “สัปดาห์ที่ 2 นี้เราจะเริ่มท่าทางใหม่กัน มาทำท่าทางตามเพลงที่ครูเปิด ขอให้เด็กๆ มาสนุกกับท่าทางเลียนแบบสัตว์ต่างๆตามครุณะคะ” ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลง โดยใช้ท่ารำไทย (เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวดังวิดิทัศน์ในภาคผนวก)

2. ครูเปิดเพลงอัสวาลีลา แล้วขอให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะเพลง ไปรอบบริเวณ โดยสมมติว่าตนเองเป็นม้า และครูเองก็เคลื่อนไหวอย่างอิสระไปพร้อมๆ กับเด็ก

3. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามเสียงเครื่องเคาะจังหวะโทน (สุซาดา วราหพันธ์, 2548) โดยร่วมกันกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อเคาะสัญญาณเสียงปิ๊ะ (เคาะตรงกลางด้านในของโทนโดยให้นิ้วชี้-นิ้วก้อยเหยียดชิดกันแล้วยกมือขึ้นทันทีเพื่อให้เสียงกังวาน) เป็นจังหวะต่อเนื่อง ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวไปตามสัญญาณการเคาะในท่าต่างๆ

4. เสียงเคาะสัญญาณเสียงโทน (เคาะที่ริมชิดขอบของหน้าหน้าโทนด้วยปลายนิ้วชี้มือขวาแล้วยกนิ้วขึ้นทันทีเพื่อให้เสียงกังวาน) 1 ครั้ง เป็นสัญญาณให้เด็ก หยุดอยู่กับที่เหมือนม้ากำลังนอนหลับ

5. เสียงเคาะสัญญาณเสียงปิ๊ะเร็วๆ คือสัญญาณให้ “เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อนไหวโดยเพิ่มความเร็วในท่าต่างๆ

6. เชิญชวนให้เด็กเลือกบริเวณโดยอิสระ โดยแบ่งปันพื้นที่โดยยืนมือไปรอบๆ ครูกล่าวว่า “เด็กๆ ที่น่ารักทุกคนมีพลังมากเมื่ออยู่ใกล้กันเกินไปจะปล่อยพลังใส่กัน ขอให้ยืนมือออกไปรอบๆ เพื่อกำหนดขอบเขตพลังของตนเอง”

7. เปิดเพลงอัสวาลีลา และเคาะจังหวะพร้อมทั้งเคลื่อนไหวอย่างอิสระไปรอบๆ ห้อง ตามจังหวะของเสียงเพลง เมื่อเพลงหยุดขอให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่างๆ ดังนี้ คือ

- รวมกลุ่มเพื่อน 5 คนเพื่อทำท่าเลียนแบบม้า

- รวมกลุ่ม 4 คนเพื่อทำท่าเลียนแบบนก
- รวมกลุ่ม 3 คนเพื่อทำท่าเลียนแบบปลา
- รวมกลุ่มกัน 2 คนเพื่อทำท่าเลียนแบบกวาง

8. ขอให้เด็กๆจัดกลุ่มขึ้นต่อกันเป็นนักกีฬาเรือยาว จำนวน 5 คน คนที่เป็นหัวขบวน ครูมอบเชือกฟางความยาว 2 ฟุต ให้ 1 อัน และมอบหมายให้เด็กที่ยืนด้านหลังของแถวถัดไปลำดับที่ 3 เป็นผู้นำ เมื่อครูเปิดเพลงอัสวลิลาให้ผู้นำเคลื่อนไหวด้วยท่าทางเลียนแบบสัตว์ต่างๆโดยเคลื่อนไหวแนวราบกับพื้นประกอบบริบับัน แล้วให้เพื่อนๆ ในเรือยาวแต่ละลำ ทำท่าทางตามผู้นำ เมื่อเพลงหยุด ขอให้เด็กคนต่อไป ขึ้นมาเป็นผู้นำ ส่วนคนที่เป็นผู้นำให้เปลี่ยนไปเป็นคนสุดท้าย และเปลี่ยนผู้นำไปเรื่อยๆ

9. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักผ่อน พุดคุยสนทนาดังการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

10. สรุปลีก้าลึงใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆเคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทยตามเสียงเพลงดั่งวิถีทัศน์ตามภาคผนวก ข

วันที่ 7

1. เชิญชวนให้เด็กๆเคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงอัสวลิลาโดยบอกเด็กว่า “สวัสดิ์เด็กๆ ที่น่ารักทุกคน มีใครจำท่าทางการเคลื่อนไหวเมื่อวานได้บ้าง ขอให้เด็กๆ มาสนุกกับการท่าทางต่างๆร่วมกับครูนะคะ”ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทย (เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวดั่งวิถีทัศน์ในภาคผนวก ข)

2. ครูเปิดเพลงอัสวลิลา แล้วขอให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะเพลง ไปรอบๆ บริเวณ โดยเชิญชวนให้เด็กเคลื่อนไหวและร้องเสียงซ้างตามจินตนาการ แล้วให้เด็กสมมติตนเองเป็นสัตว์ชนิดต่างๆ และร้องเสียงสัตว์อย่างอิสระ

3. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามเสียงเครื่องเคาะจังหวะโทน โดยร่วมกันกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินสัญญาณการเคาะ โทนดั่ง โทนต่อเนื่องทีละครั้ง ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวไปตามสัญญาณการเคาะ

4. เมื่อ ได้ยินเสียงเคาะจังหวะเสียงโทนรัวๆ ต่อเนื่องเร็วๆ ให้เด็กเคลื่อนไหวโดยเพิ่มความเร็ว

5. เมื่อสัญญาณการเคาะจังหวะเสียงละ (เคาะตรงกลางด้านในของโทน โดยให้นิ้วชี้-นิ้วก้อยเหยียดชิดกันแล้ววางมือค้างไว้จะได้เสียงทึบ) คือสัญญาณให้เด็กหยุดการเคลื่อนไหวเหมือนกระต่ายกำลังซ่อนแอบ

6. เชิญชวนให้เด็กเลือกบริเวณโดยอิสระโดยแบ่งปันพื้นที่โดยกระโดดไปรอบๆ ครูกล่าวว่า “เด็กๆ ที่น่ารักทุกคนสมมติว่าเด็กๆ เป็นกระต่ายสร้างบ้านอยู่นะคะให้กระโดดไปรอบๆ สร้างบริเวณบ้านของตนเองโดยไม่ชนกัน”

7. เปิดเพลงอัสวลิลา และเกาะจังหวะพร้อมทั้งเคลื่อนไหวอย่างอิสระไปรอบๆ ห้อง ตามจังหวะของเสียงเพลง เมื่อเพลงหยุดขอให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่างๆ ดังนี้ คือ

- รวมกลุ่มเพื่อน 2 คนเพื่อทำท่าเลียนแบบวงช้างโดยให้แขนแตะกัน
- รวมกลุ่มเพื่อน 3 คนเพื่อทำท่าเลียนแบบม้าวิ่งโดยให้ไหล่ชนกัน
- รวมกลุ่มเพื่อน 4 คนเพื่อทำท่าเลียนแบบปลาว่ายน้ำโดยให้เท้าชนกัน

8. ขอให้เด็กๆ จัดกลุ่มเรียงเป็นขบวนหน้าคขบวนละ 5 คน ครูมอบเชือกฟางความยาว 2 ฟุตให้เด็กคนที่ยืนด้านหลังแถวลำดับที่ 4 และมอบหมายให้เด็กคนนี้เป็นผู้นำเด็กคนที่อยู่หัวแถวลำดับที่ 2 และ 3 เดินไปต่อท้ายขบวน เมื่อครูเปิดเพลงอัสวลิลาให้ผู้นำเคลื่อนไหวในท่านั่งประกอบเชือกฟางอย่างอิสระ แล้วให้เพื่อนๆ ทำท่าทางตามผู้นำ เมื่อเพลงหยุด ขอให้คนที่อยู่ด้านหลังแถวถัดไป ขึ้นมาเป็นผู้นำ ส่วนคนที่เป็ผู้นำให้เปลี่ยนไปเป็นคนสุดท้าย และเปลี่ยนผู้นำไปเรื่อยๆ

9. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักผ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

10. สรุปลงให้กำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทยตามเสียงเพลงดังวิดิต์สน์ในตามภาคผนวก ข

วันที่ 8

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงอัสวลิลาโดยบอกเด็กว่า “สวัสดิ์เด็กๆ ที่น่ารักทุกคน เราจะทำท่าทางตามเพลงที่ครูเปิด จำท่าทางการเคลื่อนไหวได้ไหมเอ่ย ลองทำท่าทางตามครูนะคะ” ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทย (เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวดังวิดิต์สน์ในภาคผนวก ข)

2. ครูเปิดเพลงอัสวลิลา แล้วขอให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะเพลง ไปรอบๆ บริเวณ และครูเองก็เคลื่อนไหวอย่างอิสระไปพร้อมๆ กับเด็ก

3. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามเสียงเครื่องเคาะจังหวะโทน โดยกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินเสียงปิ๊ะ - โท่น สลับกันไปเรื่อยๆ ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวไปตามสัญญาณเสียงต่อเนื่อง

4. เมื่อได้ยินเสียง ปิ๊ะ-ละ 1 ครั้งให้เด็กๆ หยุดอยู่กับที่เหมือนผีเสื้อเกาะดอกไม้

5. เมื่อได้ยินสัญญาณการเคาะจังหวะปิ๊ะ - โท่น เร็วๆ คือสัญญาณให้ “เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อนไหวโดยเพิ่มความเร็วในท่าต่างๆ

6. เชิญชวนให้เด็กเลือกบริเวณโดยอิสระโดยแบ่งปันพื้นที่โดยกระโดดไปรอบๆ ครูกล่าวว่า “เด็กๆ ที่น่ารักทุกคนสมมติว่าเด็กๆ เป็นดอกไม้บานอยู่นะคะ ระวังอย่าให้กลีบดอกไม้ชนกันจะทำให้กลีบชำรุด ค่อยๆ ขยับแบ่งปันพื้นที่กันนะคะ” เปิดเพลงอัสวตีลา และเคาะจังหวะพร้อมทั้งเคลื่อนไหวโดยปฏิบัติตามคำสั่งต่างๆ ดังนี้

- รวมกลุ่มเพื่อน 5 คนเพื่อทำท่าเลียนแบบผีเสื้ออย่างอิสระโดยให้มือแตะกัน
- รวมกลุ่ม 4 คนเพื่อทำท่าเลียนแบบผีเสื้อโดยให้ขาชนกัน
- รวมกลุ่ม 3 คนเพื่อทำท่าเลียนแบบตักแตนโดยให้เข้าชนกัน

7. ขอให้เด็กๆ จัดกลุ่มๆ ละ จำนวน 5 คนยืนเรียงกัน โดยครูบอกว่า “เด็กๆ วันนี้เราจะเล่นแมงมุมเอ๋ยกันนะคะ โดยครูมอบเชือกฟางขนาด 2 ฟุตติดปลายหลอดยาว 1 ฟุตมอบหมายให้เด็กที่เป็นแมงมุมเป็นผู้นำ เมื่อครูเปิดเพลงอัสวตีลาให้ผู้นำเคลื่อนไหวด้วยท่าทางตามที่คิดขึ้นเองโดยไม่ให้ปลายริบบิ้นแตะพื้นอย่างอิสระ แล้วให้เพื่อนๆ ในแถว ทำท่าทางตามผู้นำ เมื่อเพลงหยุด ขอให้คนที่อยู่ถัดไป ขึ้นมาเป็นผู้นำ ส่วนคนที่เป็ผู้นำให้เปลี่ยนไปเป็นคนสุดท้าย และเปลี่ยนผู้นำไปเรื่อยๆ

8. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักผ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

9. สรุปให้กำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทยตามเสียงเพลงดังวิทยุทัศน์ในตามภาคผนวก

วันที่ 9

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงอัสวตีลาโดยบอกเด็กว่า “สวัสดิ์เด็กๆ ที่น่ารักทุกคน วันนี้เราจะทำอะไรกันก่อนน้อย ใครรู้บ้างยกมือขึ้น เมื่อครูเปิดเพลงเรามาทำท่าทางไปพร้อมกันนะคะ” ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทย (เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวดังวิทยุทัศน์ในภาคผนวก ข)

2. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามเสียงเคาะจังหวะเครื่องเคาะจังหวะโทน โดยกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินสัญญาณการเคาะเสียงละ ต่อเนื่อง ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวไปตามสัญญาณการเคาะ

3. เมื่อได้ยินเสียงเคาะจังหวะเสียง ละ - ป๊ะ - โท่นให้เด็กๆ หยุดอยู่กับที่เหมือนแมลงปอเกาะอยู่บนยอดหญ้า

4. เมื่อได้ยินสัญญาณการเคาะจังหวะเสียงละ ละ - ป๊ะ - โท่นเร็วๆ คือสัญญาณให้ “เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อนไหวโดยเพิ่มความเร็วในท่าต่างๆ

5. เชิญชวนให้เด็กเลือกบริเวณโดยอิสระโดยกระจายกันแบ่งปันพื้นที่ไปรอบห้อง ครูกล่าวว่า “เด็กๆ ที่น่ารักทุกคนสมมติว่าเด็กๆ เป็นช้างตัวใหญ่ ให้เด็กๆ กางมือไปรอบๆ เท่าขนาดของช้างเลยนะ ระวังอย่าให้ตัวชนกันค่อยๆ ขยับแบ่งปันพื้นที่กันนะคะ”

6. เปิดเพลงอัสวลิลา เคาะจังหวะพร้อมทั้งเคลื่อนไหวย่างอิสระไปรอบๆ ห้อง ตามจังหวะของเสียงเพลงโดยให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่างๆ ดังนี้ คือ

- รวมกลุ่มเพื่อน 3 คนเพื่อทำท่าเลียนแบบนกกระยาง โดยให้ฝ่ามือแตะกัน
- รวมกลุ่ม 2 คนทำท่าเลียนแบบเป็ดให้ข้อศอกชนกัน
- รวมกลุ่ม 4 คนเพื่อทำท่าเลียนแบบนกนางนวลให้ฝ่าเท้าแตะกัน

7. ขอให้เด็กๆ จัดกลุ่มๆ ละ จำนวน 5 คนยืนเรียงแถวกันเป็นไม้หอมอนรถไฟ โดยคร่อมบเชือกฟางความยาว 2 ฟุต และมอบหมายให้เด็กที่ถือเชือกฟางเป็นผู้นำ เมื่อครูเปิดเพลงอัสวลิลาให้ผู้นำเคลื่อนไหวด้วยท่าทางตามที่คิดขึ้นเองอย่างอิสระประกอบเชือกฟางที่ผูกเป็นวง แล้วให้เพื่อนๆ ในแถว ทำท่าทางตามผู้นำ เมื่อเพลงหยุด ขอให้คนที่อยู่ด้านหลังถัดไปจากผู้นำ ขึ้นมาเป็นผู้นำ ส่วนคนที่เป็ผู้นำให้เปลี่ยนไปเป็นคนสุดท้ายด้านหลังแถว และเปลี่ยนผู้นำไปเรื่อยๆ

8. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักผ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

9. สรุปให้กำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทยตามเสียงเพลงดังวิถีทัศนัในตามภาคผนวก ข

วันที่ 10

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงอัสวลิลาโดยบอกเด็กว่า “สวัสดิ์เด็กๆ ที่น่ารักทุกคน วันนี้เราจะมาเคลื่อนไหวตามเพลงที่ครูเปิด มีใครจำท่าทางได้บ้างคะ พร้อมแล้วลองมาทำท่าทางร่วมกับครูนะคะ”ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทย (เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวดังวิถีทัศนัในภาคผนวก)

2. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามเสียงเคาะจังหวะเครื่องเคาะโทน โดยกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินสัญญาณการเคาะเสียง ป๊ะ - โท้น - โท้นต่อเนื่อง ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวไปตามสัญญาณการเคาะ

3. เมื่อได้ยินเสียงเคาะป๊ะ - โท้น - ป๊ะ 1 ครั้งให้เด็กๆ หยุดอยู่กับที่เหมือนนกเกาะกิ่งไม้

4. เมื่อได้สัญญาณการเคาะจังหวะ ป๊ะ - โท้น - ป๊ะ - โท้น - ป๊ะ - โท้น - โท้น ต่อเนื่องคือสัญญาณว่า “เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อนไหวโดยเพิ่มความเร็วในท่าต่างๆ

5. เชิญชวนให้เด็กเลือกบริเวณโดยอิสระโดยกระจายกันแบ่งปันพื้นที่ไปรอบห้อง ครูกล่าว ว่า “เด็กๆ ที่น่ารักทุกคนสมมติว่าเด็กๆ เป็นนก และกางปีกไปรอบๆ ระวังอย่าให้ชนกันค่อยๆ ขยับแบ่งปันพื้นที่กันนะคะ”

7. เปิดเพลงอัสวลิลา และเคาะจังหวะพร้อมทั้งเคลื่อนไหวย่างอิสระไปรอบๆ ห้อง ตามจังหวะของเสียงเพลง เมื่อเพลงหยุดขอให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่างๆ ดังนี้ คือ

- รวมกลุ่มเพื่อน 2 คนรวมกลุ่มเพื่อทำท่านกกระยางจับปลาในท่านั่งหันหน้าเข้าหากัน

- รวมกลุ่ม 6 คนทำทำบิณเรียงแถวหน้ากระดาน
- รวมกลุ่ม 3 คนเพื่อทำทำไก่ขันเรียงกันเป็นวงกลม

8. ขอให้เด็กๆจัดกลุ่มๆละ จำนวน 5 คนยืนเรียงแถวกันเป็นลูกเปิดเดินตามพ่อแม่เปิด โดยคร่อมบเชือกฟางยาว 2 ฟุต ตีคปลายหลอดยาว 1 ฟุต และมอบหมายให้เด็กที่เป็นพ่อหรือแม่เปิดเป็นผู้นำ เมื่อครูเปิดเพลงอัสวาลิตาให้ผู้นำเคลื่อนไหวในด้วยท่าทางเลียนแบบสัตว์ต่างๆ โดยใช้เชือกฟางตีคปลายหลอดตามที่คิดขึ้นเองอย่างอิสระ แล้วให้เพื่อนๆ ในแถว ทำท่าทางตามผู้นำ เมื่อเพลงหยุดขอให้คนที่อยู่ด้านหลังถัดจากผู้นำ ขึ้นมาเป็นผู้นำ ส่วนคนที่เป็ผู้นำให้เปลี่ยนไปเป็นลูกเปิดด้านหลังสุดของแถว และเปลี่ยนผู้นำไปเรื่อยๆ

9. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักอ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

10. สรุปลงให้กำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆเคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทยตามเสียงเพลงดัง วิชาทัศนในตามภาคผนวก ข

7. สื่อวัสดุอุปกรณ์

โทน

เชือกฟางหลากสียาว 2 ฟุต

หลอดยาว 1 ฟุต

วิชาทัศนทำทางเคลื่อนไหวบูรณาการทำรำไทยประกอบจังหวะ เพลงไทยบรรเลง

“เพลงอัสวาลิตา”

8. การประเมิน

1. สังเกตช่วงความสนใจของเด็ก
2. สังเกตการเคลื่อนไหวร่างกาย
3. สังเกตการปฏิบัติตามคำสั่ง

แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย
ประกอบเพลงแขกมอญบางขุนพรหม ชั้นอนุบาล 2
สัปดาห์ที่ 3 วันที่ 20-24 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2558

1. จุดประสงค์

1. มีช่วงความสนใจเพิ่มขึ้น
2. เคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายได้
3. ฟังและปฏิบัติตามสัญญาณได้
4. ปฏิบัติตามคำสั่งและข้อตกลงได้
5. เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะได้
6. สนุกสนานเพลิดเพลิน

2. ท่ารำไทย

1. ท่ายืน ท่าพุด ท่าเอียงศีรษะ
2. ท่าเทพพนม ท่ายกตัว
3. ท่าอาย ท่าก้าวหน้า
4. ท่าเสร์้า ท่าปฏิเสธ ท่าโกรธ ท่าก้าวหน้า
5. ท่าดีใจ ท่ากระหู่่ง ท่ามีความสุข ท่ารัก

3. เพลงแขกมอญบางขุนพรหม

4. สารการเรียนรู้

วันที่ 11 – 15

1. สารที่ควรเรียนรู้
 - การเคลื่อนไหวตามคำสั่งและข้อตกลง
 - การฟังและปฏิบัติตามสัญญาณ
 - การปฏิบัติตามคำสั่ง
 - การทำท่าทางประกอบเพลงหรือคำคล้องจอง
 - การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์
 - การทำท่าทางตามจินตนาการ
 - การเป็นผู้นำ ผู้ตาม
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - การฟังคำสั่ง 3 – 4 ขั้นตอนและสามารถปฏิบัติได้

การปฏิบัติตามข้อตกลง

เคลื่อนไหวตามจังหวะ

เคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์

เคลื่อนไหวตามจินตนาการตามคำบรรยายหรือเสียงเพลง

เคลื่อนไหวกับที่และเคลื่อนไหวเคลื่อนที่

เคลื่อนไหวพร้อมกัน

เคลื่อนไหวเล่นเลียนแบบ

6. วิธีดำเนินการกิจกรรม

วันที่ 11

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงแขกมอญบางขุนพรหม โดยบอกเด็กว่า “เด็กๆคะ สัปดาห์นี้เราจะมาเคลื่อนไหวตามเพลงที่ครูเปิด ด้วยท่าทางใหม่ ลองมาทำท่าทางพร้อมกับครูนะคะ” ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทย (เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวดังวิดีโอที่แนบมา)

2. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวเครื่องเคาะจังหวะแถมบอริน โดยกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินสัญญาณการเคาะ (เคาะที่ตรงกลางแถมบอรินด้วยกำปั้นเบาๆ) ต่อเนื่องทีละครั้ง ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวไปตามสัญญาณการเคาะ

3. เมื่อได้ยินเสียงคา (ปลายนิ้วเคาะที่กลางแถมบอริน) เคาะจังหวะ 2 ครั้งต่อเนื่องกันให้เด็กๆ หยุดอยู่กับที่เหมือนท่อนไม้

4. เมื่อสัญญาณการเคาะจังหวะเสียงคา (ปลายนิ้วเคาะที่กลางแถมบอริน) รัวๆ คือสัญญาณให้ “เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อนไหวโดยเพิ่มความเร็วในท่าต่างๆ

5. เชิญชวนให้เด็กเลือกบริเวณโดยอิสระโดยกระจายกันแบ่งปันพื้นที่ไปรอบห้อง ครูกล่าว ว่า “เด็กๆ ที่น่ารักทุกคนขอให้ยื่นมือออกไปแตะมือเพื่อนรอบๆ ทิศ และแบ่งปันพื้นที่ไม่ให้ชนกันนะคะ”

6. ครูเปิดเพลงแขกมอญบางขุนพรหมพรหม และเคาะจังหวะพร้อมทั้งเคลื่อนไหวโดยขอให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่างๆ ดังนี้ คือ

- รวมกลุ่มเพื่อน 3 รวมกลุ่มเพื่อ ก้มตัวให้ปลายเท้าชนกัน
- รวมกลุ่ม 4 คนเพื่อ ย่อเข้าจับมือกันเป็นวงกลม
- รวมกลุ่มเพื่อน 5 คนเพื่อยกขาโดยให้หลังชนกัน

7. ขอให้เด็กๆ จัดกลุ่มๆ ละ จำนวน 5 คนเป็นขบวนแห่กลองยาว โดยครูมอบผ้าพันคอยาว 1 เมตร ให้เด็กๆ กลุ่มละ 1 อัน ครูมอบหมายให้เด็กที่อยู่หัวขบวนเป็นผู้นำเคลื่อนไหวด้วยท่าทาง

แสดงอย่างอิสระโดยไม่ให้ปลายผ้าตกพื้น แล้วให้เพื่อนๆ ในแถว ทำท่าทางตามผู้นำเมื่อเปิดเพลง แยกมอญบางขุนพรหม เมื่อเพลงหยุด ขอให้คนที่อยู่ถัดไป เป็นผู้นำ และเปลี่ยนผู้นำไปเรื่อยๆ จนครบ

8. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักผ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

9. สรุปลงให้กำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทย ตามเสียงเพลงดังวาทิตส์นั้ตามภาคผนวก

วันที่ 12

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงแยกมอญบางขุนพรหม โดยบอกเด็กว่า “เด็กๆคะ วันนี้เราจะมาเคลื่อนไหวตามเพลงที่ครูเปิด เราจะทำท่าอะไรกันน้ำ ลอง มาทำท่าทางพร้อมกับครูนะคะ” ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทย (เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวดังวาทิตส์นั้ในภาคผนวก)

2. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามเสียงเครื่องเคาะจังหวะแถมบอริน (เคาะตรงกลางแถมบอรินด้วยฝ่ามือส่วนล่างที่ติดกับข้อมือ) โดยกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินการเคาะสัญญาณต่อเนื่องทีละครั้ง ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวไปตามสัญญาณการเคาะ

3. เมื่อ ได้ยินเสียงยู (ปลายนิ้วเคาะที่ส่วนกลางระหว่างจุดศูนย์กลางของแถมบอรินกับริมขอบ) เคาะจังหวะ 2 ครั้งต่อเนื่องกันให้เด็กๆ หยุดอยู่กับที่เหมือนเสาบ้าน

4. เมื่อสัญญาณการเคาะจังหวะเสียงยู (ปลายนิ้วเคาะที่ส่วนกลางระหว่างจุดศูนย์กลางของแถมบอรินกับริมขอบ) รัวๆ คือสัญญาณให้ “เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อนไหวโดยเพิ่มความเร็วในท่าต่างๆ

5. ครูเปิดเพลงแยกมอญบางขุนพรหมให้เด็กจับมือกันเป็นวงกลม และเคลื่อนไหวอย่างอิสระ เมื่อครูปิดเพลง ให้เด็กปฏิบัติดังนี้

- รวมกลุ่ม 5 คนเพื่อ เดินวนซ้ายเป็นวงให้ข้อศอกโดยแตะกัน
- รวมกลุ่ม 4 คน เพื่อให้ กระโดดโดยแขนแตะกัน
- รวมกลุ่มกัน 6 คนเพื่อให้ยกขาโดยให้ไหล่แตะกัน

6. ครูเชิญชวนให้เด็กหันหน้าเข้าหากันเป็นคู่ๆ เรียงกันเป็นเสาไฟฟ้าสองฝั่งถนน มอบผ้าพันคอที่ผูกปลายไว้เป็นวงให้เด็กคู่ละ 1 อัน โดยมอบหมายให้คู่ที่อยู่ด้านหลังสุดของแถวเป็นผู้นำ ทำท่าทางโดยให้เด็กแต่ละคนจับปลายผ้าคนละข้างและเคลื่อนไหวอย่างอิสระ แล้วให้เพื่อนๆ ในแถว ทำท่าทางตามผู้นำเมื่อเปิดเพลงแยกมอญบางขุนพรหม เมื่อปิดเพลง ขอให้เด็กหยุดแล้วให้คู่ที่อยู่ด้านหลังของแถวคู่ที่ 2 เป็นผู้นำท่าทางอย่างอิสระกับผ้าพันคอ และคู่ที่นำไปแล้วให้เปลี่ยนไปอยู่หน้าสุดของแถวเปลี่ยนผู้นำเป็นคู่ถัดไป จนครบ

7. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักผ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

8. สรุปให้กำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทย ตามเสียงเพลงคังวี้ดิทส์นั้ในตามภาคผนวก ข

วันที่ 13

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงแขกมอญบางขุนพรหม โดยบอกเด็กว่า “เด็กๆ ที่น่ารักทุกคน ใครรู้บ้างเอ่ยว่าเราจะทำอะไรกัน มาทำท่าทางพร้อมกับครูกัน นะคะ” ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทย (เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวคังวี้ดิทส์นั้ในภาคผนวก)

2. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามเสียงเครื่องเคาะจังหวะแถมบอริน (เคาะที่ตรงกลาง แถมบอรินด้วยดอกไม้ไฟที่มีดรวมกัน) โดยกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินการเคาะสัญญาณต่อเนื่องทีละครั้ง ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวไปตามสัญญาณการเคาะ

3. เมื่อได้ยินเสียงทา (เคาะนิ้วที่ขอบหนังของแถมบอริน) เคาะจังหวะ 2 ครั้งต่อเนื่องกันให้เด็กๆ หยุดอยู่กับที่โดนมนต์สะกดให้ตัวแข็ง

4. เมื่อสัญญาณการเคาะจังหวะเสียงทา (เคาะนิ้วที่ขอบหนังของแถมบอริน) รัวๆ คือ สัญญาณให้ “เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อนไหวโดยเพิ่ม ความเร็วในท่าต่างๆ

5. ครูเปิดเพลงแขกมอญบางขุนพรหมให้เด็กเคลื่อนไหวไปรอบๆ บริเวณอย่างอิสระโดยไม่ชนกัน โดยครูกล่าวว่า “ขอให้เด็กๆ ที่น่ารักทุกคนเคลื่อนไหวไปรอบๆ ห้องโดยไม่มีส่วนไหนของร่างกายเด็กๆ ชนกับเพื่อนๆ เลยนะคะ”

6. เปิดเพลงแขกมอญบางขุนพรหม และเคาะจังหวะพร้อมทั้งเคลื่อนไหวอย่างอิสระไปรอบๆ ห้อง ตามจังหวะของเสียงเพลง เมื่อเพลงหยุดขอให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่างๆ ดังนี้ คือ

- รวมกลุ่มเพื่อน 7 คนเพื่อให้ยึดตัวให้สูงที่สุดโดยให้มือขวาแตะกัน
- รวมกลุ่ม 5 คนเพื่อให้กลานตัวให้ต่ำที่สุดโดยให้ท้องติดพื้น
- รวมกลุ่ม 2 คนเพื่อให้ยึดตัวให้ต่ำที่สุดโดยให้หลังชนกัน

7. ขอให้เด็กๆ จัดกลุ่มๆ ละ จำนวน 5 คน เรียงกันเป็นรถพ่วง โดยครูมอบผ้าพันคอ ยาว 1 เมตร สมมติว่าเป็นพวงมาลัยรถ ครูมอบหมายให้เด็กที่ตัวเล็กที่สุดในกลุ่มเป็นผู้นำท่าทางขับรถอย่างอิสระ แล้วให้เพื่อนๆ ในแถว ทำท่าทางตามผู้นำเมื่อเปิดเพลงแขกมอญบางขุนพรหม เมื่อเพลงหยุดขอให้คนที่อยู่ถัดไป เป็นผู้นำ และคนที่นำย้ายไปอยู่ที่รถพ่วงขบวนสุดท้าย เปลี่ยนผู้นำไปจนครบ

8. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักผ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

9. สรุปให้กำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทย ตามเสียงเพลงดังวิถีทัศน์ในตามภาคผนวก ข

วันที่ 14

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงแขกมอญบางขุนพรหม โดยบอกเด็กว่า “เด็กๆ คะ เมื่อครูเปิดเพลงลงมามาทำท่าทางเมื่อวานพร้อมๆ กันกับครูนะคะ” ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทย (เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวดังวิถีทัศน์ในภาคผนวก)

2. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามเสียงเครื่องเคาะจังหวะแถมบอริน (เคาะที่ตรงกลางแถมบอรินด้วยไม้ตีระนาด) โดยกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินการเคาะสัญญาณต่อเนื่องทีละครั้ง ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวไปตามสัญญาณการเคาะ

3. เมื่อได้ยินเสียงฆา (เคาะที่ริมขอบหนังของแถมบอรินด้วยฝ่ามือด้านบนติดกับข้อนิ้วมือ) เคาะจังหวะ 2 ครั้งต่อเนื่องกันให้เด็กๆ หยุดอยู่กับที่เหมือนตึกคอนกรีต

4. เมื่อสัญญาณการเคาะจังหวะเสียงฆา (เคาะที่ริมขอบหนังของแถมบอรินด้วยฝ่ามือด้านบนติดกับข้อนิ้วมือ) รัวๆ คือสัญญาณให้ “เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อนไหวโดยเพิ่มความเร็วในท่าต่างๆ

5. ครูเปิดเพลงแขกมอญบางขุนพรหมให้เด็กเคลื่อนไหวไปรอบๆ อย่างอิสระโดยไม่ชนกัน โดยครูกล่าวว่า “สมมติว่าเด็กๆ ทุกคนเป็นระฆังใหญ่ ถ้าชนเพื่อนจะเกิดเสียงดังมากให้อยู่ให้ห่างกันนะคะ”

6. เปิดเพลงแขกมอญบางขุนพรหม และเคาะแถมบอรินให้จังหวะพร้อมทั้งเคลื่อนไหว โดยขอให้นักเรียนปฏิบัติตามลำดับคำสั่ง ดังนี้ คือ

- รวมกลุ่มเพื่อน 5 คน เพื่อให้ขยับสะโพกให้ชนกัน
- รวมกลุ่ม 6 คนเพื่อให้ขยับไหล่ให้ชนกัน
- รวมกลุ่ม 3 คนเพื่อให้ขยับศอกชนกัน

7. ขอให้เด็กๆ จัดกลุ่มๆ ละ จำนวน 5 คน เรียงกันเป็นลูกขี้ในไม้ ครอบผ้าพันคอบยาว 1 เมตร ให้เด็กคนที่ตัวใหญ่ที่สุดในแถวและมอบหมายให้เป็นผู้นำท่าทางอย่างอิสระโดยให้ผ้าพันคอบอยู่บนบ่า แล้วให้เพื่อนๆ ในแถว ทำท่าทางตามผู้นำเมื่อเปิดเพลงแขกมอญบางขุนพรหม เมื่อเพลงหยุดขอให้คนที่อยู่ถัดไป เป็นผู้นำ และคนที่นำย้ายไปอยู่ที่สุดท้าย เปลี่ยนผู้นำไปจนครบ

8. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักผ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

9. สรุปให้กำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทย ตามเสียงเพลงดังวิถีทัศน์ในตามภาคผนวก ข

วันที่ 15

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงแขกมอญบางขุนพรหม โดยบอกเด็กว่า “เด็กๆ ที่น่ารักทุกคน มาเคลื่อนไหวร่างกายกัน เมื่อครูเปิดเพลงทำท่าทางพร้อมกับครูกันนะคะ” ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทย(เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวดังวีดิทัศน์ในภาคผนวก)

2. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามเสียงเครื่องเคาะ (เคาะตรงกลางแถมบอรินด้วยไม้ตีกลอง) จังหวะแถมบอริน โดยกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินการเคาะสัญญาณต่อเนื่องทีละครั้ง ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวไปตามสัญญาณการเคาะ

3. เมื่อได้ยินเสียงทิด (เคาะที่แผ่นเหล็กของแถมบอรินที่เรียกว่า “Ring” ให้ชนกันด้วยนิ้วเดียว)เคาะจังหวะ 2 ครั้งต่อเนื่องกันให้เด็กๆ หยุดอยู่กับที่เหมือนตะลิ่งที่เจอไดโนเสาร์

4. เมื่อสัญญาณการเคาะเสียงทิด(เคาะที่แผ่นเหล็กของแถมบอรินที่เรียกว่า “Ring” ให้ชนกันด้วยนิ้วเดียว) จังหวะเร็วๆ คือสัญญาณให้ “เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อนไหวโดยเพิ่มความเร็วในท่าต่างๆ

5. ครูเปิดเพลงแขกมอญบางขุนพรหมให้เด็กเคลื่อนไหวไปรอบๆอย่างอิสระโดยไม่ชนกัน โดยครูกล่าวว่า “สมมติว่าเด็กๆ ทุกคนเป็นลูกข้างลอมหมุนตัวไปรอบๆ ถ้าชนกันจะล้ม ขอให้เคลื่อนไหวโดยแบ่งพื้นที่กับเพื่อนโดยไม่ชนกันนะคะ”

6. เปิดเพลงแขกมอญบางขุนพรหม และเคาะจังหวะพร้อมทั้งเคลื่อนไหวโดยขอให้ นักเรียนปฏิบัติตามลำดับคำสั่งดังนี้ คือ

- รวมกลุ่มเพื่อน 5 คน รวมกลุ่มเพื่อให้ทำท่าก้าวเดินให้ดันแขนชนกัน
- รวมกลุ่ม 3 คนเพื่อให้ทำนั่งม้าหมุนโดยให้ข้อพับแขนแตะกัน
- รวมกลุ่ม 2 คนเพื่อให้ทำท่าไม้กระดกโดยให้หลังชนกัน

7. ครูเชิญชวนให้เด็กรวมกลุ่มๆ ละ 5 คนกันล้อมวงเป็นรูปสระน้ำ คุลมอบผ้าพันคอยาว 1 เมตรให้เด็กทุกกลุ่ม คนละ 1 ผืน มีสีแดง ขาว น้ำเงิน เขียว เหลือง คุลมอบหมายให้เด็กที่ถือผ้าสีแดง เป็นผู้นำท่าทางตามจินตนาการ ในน้ำอย่างอิสระโดยให้จับที่ตรงกลางของผ้าพันคอ แล้วให้เพื่อนๆ ในกลุ่ม ทำท่าทางตามผู้นำเมื่อเปิดเพลงแขกมอญบางขุนพรหม เมื่อเพลงหยุดขอให้คนที่อยู่ถัดไปทางซ้าย เป็นผู้นำ เปลี่ยนผู้นำไปทางซ้ายเรื่อยๆ จนครบ

8. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักผ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

9. สรุปให้กำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทยตามเสียงเพลงดังวีดิทัศน์ตามภาคผนวก ข

7. สื่อวัสดุอุปกรณ์

แทมบอริน

ผ้าพันคอ กว้าง 1 ฟุต ยาว 1 เมตร

วีดิทัศน์การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะโดยบูรณาการทำรำไทยประกอบเพลงไทยบรรเลง
“แขกมอญบางขุนพรหม”

8. การประเมิน

1. สังเกตช่วงความสนใจของเด็ก
2. สังเกตการเคลื่อนไหวร่างกาย
3. สังเกตการปฏิบัติตามคำสั่ง

แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย

ประกอบเพลงลาวเลียนค่าย ชั้นอนุบาล 2

สัปดาห์ที่ 4 วันที่ 27-29 ก.ค. และ 3-4 ส.ค. พ.ศ. 2558

1. จุดประสงค์

1. มีช่วงความสนใจเพิ่มขึ้น
2. เคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายได้
3. ฟังและปฏิบัติตามสัญญาณได้
4. ปฏิบัติตามคำสั่งและข้อตกลงได้
5. เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะได้
6. สนุกสนานเพลิดเพลิน

2. ท่ารำไทย

1. ท่าเรือ ท่าฉัน
2. ท่ากริยา “ไป” ท่ากริยา “มา” ท่ากระหวัดเกล้า
3. ท่าก้มหน้าท่าก้มหลัง ท่าก้าวข้าง
4. ท่ามั่งกรเล่นน้ำ ท่านางกล่อมตัว
5. ท่าพระจันทร์ทรงกลด ท่าก้าวข้าง

3. เพลงลาวเลียนค่าย

4. สารการเรียนรู้

วันที่ 16 – 20

1. สารที่ควรเรียนรู้
 - การเคลื่อนไหวตามคำสั่งและข้อตกลง
 - การฟังและปฏิบัติตามสัญญาณ
 - การปฏิบัติตามคำสั่ง
 - การทำท่าทางประกอบเพลงหรือคำคล้องจอง
 - การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์
 - การทำท่าทางตามจินตนาการ
 - การเป็นผู้นำ ผู้ตาม
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - การฟังคำสั่ง 3-4 ขั้นตอนและสามารถปฏิบัติได้

การปฏิบัติตามข้อตกลง
 เคลื่อนไหวตามจังหวะ
 เคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์
 เคลื่อนไหวตามจินตนาการตามคำบรรยายหรือเสียงเพลง
 เคลื่อนไหวกับที่และเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
 เคลื่อนไหวพร้อมกัน
 เคลื่อนไหวเล่นเลียนแบบ

6. วิธีดำเนินการกิจกรรม

วันที่ 16

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงลาวเลียบค่ายโดยบอกเด็กว่า “เด็กๆทุกคนสัปดาห์ที่ 3 เราจะมီးอะไรใหม่ๆบ้าง ลองสังเกตและท่าทางไปพร้อมกับครูกันนะคะ” ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทย (เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวดังวิธีทัศน์ในภาคผนวก)

2. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามเสียงเครื่องเคาะจังหวะรำมะนา โดยกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินเสียงดัง(การตีหน้าหนังของรำมะนาด้วยมือขวาแล้วยกมือขึ้นทันทีเพื่อให้เสียงดังกังวาน)เป็นจังหวะ ต่อเนื่อง ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวไปตามจังหวะสัญญาณ

3. เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณดังเร็ว ๆ คือสัญญาณให้ “ เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อนไหวโดยเพิ่มความเร็วในท่าต่างๆ

4. เมื่อได้ยินเสียงจ๊ะ (การตีหน้าหนังของรำมะนาด้วยมือขวาโดยให้นิ้วแยกออกจากกันแล้วให้ฝ่ามือแนบไว้บนหน้าหนังเพื่อหยุดเสียง) คือสัญญาณให้เด็กๆ หยุดอยู่กับที่เหมือนน้ำนิ่งในขัน

5. ครูเปิดเพลงลาวเลียบค่ายให้เด็กเคลื่อนไหวไปรอบๆ อย่างอิสระโดยไม่ชนกัน โดยครูกล่าวว่า “สมมติว่าเด็กๆทุกคนกำลังสร้างบ้าน โดยกำหนดบริเวณของตนเองและแบ่งพื้นที่กับเพื่อนโดยไม่ชนกันนะคะ”

6. เปิดเพลงลาวเลียบค่าย และให้สัญญาณมือเป็นจังหวะพร้อมทั้งเคลื่อนไหวอย่างอิสระไปรอบๆห้อง ตามจังหวะของเสียงเพลง เมื่อเพลงหยุดขอให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่างๆ ดังนี้ คือ

- รวมกลุ่มเพื่อน 7 คน รวมกลุ่มเพื่อทำท่าประตุโดยให้ดันแขนชนกัน
- รวมกลุ่ม 4 คนเพื่อให้ทำท่าหน้าต่างให้เข้าชนกัน
- รวมกลุ่ม 2 คนเพื่อให้ทำท่าหลังคาโดยให้หลังชนกัน

7. ขอให้เด็กจัดกลุ่มเรียงแถวนั่งเก้าอี้ในรถตู้ จำนวนกลุ่มละ 5 คน โดยคร่อมบฝ่าขนหนู ขนาดกว้าง 1 ฟุต ยาว 2 ฟุต ให้เด็กกลุ่มละสี่คน คร่อมบหมายให้เด็กที่ถือธงเป็นผู้นำเคลื่อนไหวนำทำ นิ่งโดยใช้ผ้าอย่างอิสระ แล้วให้เพื่อนๆ ในกลุ่ม ทำท่าทางตามผู้นำเมื่อเปิดเพลงลาวเลียบคาย เมื่อปิด เพลงหยุดให้คนที่อยู่ถัดไป เป็นผู้นำ เปลี่ยนผู้นำไปเรื่อยๆ จนครบ

8. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักผ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวกที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

9. สรุปให้กำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทย ตามเสียงเพลงดัง วิถีทัศน์ในตามภาคผนวก ข

วันที่ 17

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงลาวเลียบคายโดยบอกเด็ก ว่า “เด็กๆ ที่น่ารักทุกคน เตรียมพร้อมสำหรับกิจกรรมสนุกๆ แล้วหรือยังคะ เมื่อพร้อมแล้วลองมาทำ ท่าทางพร้อมกับครูนะคะ” ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวกตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทย (เพลงและ ท่าทางการเคลื่อนไหวกดังวิถีทัศน์ในภาคผนวก)

2. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามเสียงร่ามะนา โดยกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ ยินสัญญาณเสียงจะต่อเนื่อง ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวกไปตามเสียงสัญญาณ

3. เมื่อ ได้ยินเสียงสัญญาณดัง 2 ครั้งให้เด็กๆ หยุดอยู่กับที่เหมือนรูปสลักเทวดานางฟ้าที่ บานประตูด

4. เมื่อได้ยินสัญญาณเสียงคลึง (การตีหน้าหนังของร่ามะนาด้วยมือขวา 2 ครั้งถี่ๆ แล้วยก มือขึ้นทันทีเพื่อให้เสียงดังกังวาน) ต่อเนื่อง คือสัญญาณให้ “เคลื่อนไหวกอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อน ไวกโดยเพิ่ม ความเร็วในท่าต่างๆ

5. เชิญชวนให้เด็กเลือกบริเวณ โดยอิสระ โดยกระจายกันแบ่งปันพื้นที่ไปรอบห้อง ครูกล่าว ว่า “เด็กๆ ที่น่ารักทุกคนตอนนี้เราจะสร้างบริเวณเพื่อชกโยแมงมุมกัน ขอให้แบ่งปันพื้นที่ไม่ให้ชน กันนะคะ”

6. เปิดเพลงลาวเลียบคาย และปรบมือพร้อมทั้งเคลื่อนไหวกอย่างอิสระไปรอบๆ ห้อง ตาม จังหวะของเสียงเพลง เมื่อเพลงหยุดขอให้นักเรียนปฏิบัติตามลำดับคำสั่งต่างๆ ดังนี้ คือ

- รวมกลุ่มเพื่อน 7 คน รวมกลุ่มเพื่อให้เด็กก้มตัวให้ปลายเท้าชนกัน
- รวมกลุ่มเพื่อน 6 คนเพื่อให้ย่อเข้าจับมือกัน
- รวมกลุ่ม 5 คนเพื่อให้ยกขาไปข้างหลังโดยให้ไหล่แตะกัน

7. ขอให้เด็กๆ จัดกลุ่มๆ ละ จำนวน 5 คน โดยล้อมวงเป็นพวงมาลัย คร่อมบฝ่าขนหนูกว้าง 1 ฟุต ยาว 2 ฟุต ให้เด็กถือ กลุ่มละ 1 ผืน คร่อมบหมายให้เด็กที่ถือผ้าเป็นผู้นำเคลื่อนไหวกไปกับ พื้นประกอบฝ่าขนหนูอย่างอิสระ แล้วให้เพื่อนๆ ในวง ทำท่าทางตามผู้นำเมื่อเปิดเพลงลาวเลียบคาย

เมื่อเพลงหยุด ขอให้คนที่อยู่ถัดไปด้านข้างทางขวามือของเด็ก เป็นผู้นำ และเปลี่ยนผู้นำถัดไปด้าน
ขวามือของเด็กไปเรื่อยๆ จนครบ

8. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักอ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

9. สรุปให้กำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทย
ตามเสียงเพลงดังวิดีโอทัศนในตามภาคผนวก ข

วันที่ 18

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงลาวเลียบค้ายโดยบอกเด็ก
ว่า “เด็กๆคะ มาเคลื่อนไหวตามเพลงที่ครูเปิด จำทำกันได้ไหมเอ๋ย มาทำท่าทางพร้อมกับครูกันนะ
คะ” ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทยตาม เพลงและท่าทางการ
เคลื่อนไหวดังวิดีโอทัศนในภาคผนวก ข

2. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามเสียงเครื่องเคาะสัญญาณรำมะนา โดยกำหนดสัญญาณ
ร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินสัญญาณเสียงจ๊ะ-ดิงต่อเนื่อง ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวไปตามสัญญาณ
การเคาะ

3. เมื่อได้ยินสัญญาณเสียงตึง 1 ครั้ง คือสัญญาณให้เด็กหยุดอยู่กับที่เหมือนเสาหลักเมือง

4. เมื่อยินเสียงสัญญาณจ๊ะ-ดิงเร็วๆ คือสัญญาณให้ “เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อนไหว
โดยเพิ่มความเร็วในท่าต่างๆ

5. เชิญชวนให้เด็กเลือกบริเวณ โดยอิสระโดยกระจายกันแบ่งปันพื้นที่ไปรอบห้อง ครูกล่าว
ว่า “เด็กๆ ที่น่ารักทุกคนขอให้ลองสร้างที่นอนดู และแบ่งปันพื้นที่ไม่ให้เตียงเบียดกันนะคะ”

6. เปิดเพลงลาวเลียบค้าย และปรบมือพร้อมทั้งเคลื่อนไหวอย่างอิสระไปรอบๆ ห้อง ตาม
จังหวะของเสียงเพลง และขอปฏิบัติตามลำดับคำสั่งต่างๆ ดังนี้ คือ

- รวมกลุ่มเพื่อน 3 คน เพื่อทำท่าทางเลียนแบบดวงอาทิตย์
- รวมกลุ่ม 4 คนเพื่อทำท่าทางเลียนแบบกระบองไม้
- รวมกลุ่ม 6 คนเพื่อทำท่าเลียนแบบโต๊ะ

7. ขอให้เด็กๆ จัดกลุ่มๆ ละ จำนวน 5 คน โดยล้อมวงกันเป็นรูปหัวใจ ครูมอบผ้าขนหนู
ขนาดกว้าง 1 ฟุต ยาว 2 ฟุต 5 สีคือสีขาว สีแดง สีน้ำเงิน สีเขียว และสีเหลือง ให้เด็กแต่ละกลุ่มคน
ละ 1 ผืน ครูมอบหมายให้เด็กที่ถือผ้าขนหนูสีน้ำเงินเป็นผู้นำโดยให้วางธงกับพื้นสมมติให้เป็นเตียง
นอนและเคลื่อนไหวบนเตียงนอนอย่างอิสระ แล้วให้เพื่อนๆ ในวง ทำท่าทางตามผู้นำ เมื่อเพลงหยุด
ขอให้คนที่อยู่ถัดไปด้านข้างทางขวามือ เป็นผู้นำ และเปลี่ยนผู้นำไปเรื่อยๆ จนครบ

8. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักอ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

9. สรุปให้กำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทย ตามเสียงเพลงดังวีดิตส์นั้ในตามภาคผนวก ข

วันที่ 19

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงลาวเลียบค้ายโดยบอกเด็กว่าวีดิตส์นั้ในภาคผนวก) “เด็กๆ ทุกคนคะ มาเคลื่อนไหวตามเพลงกันเถอะ ใครจำทำได้ไหมคะ มาทำท่าทางพร้อมกับครูกันนะ” ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทยตามเพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวดังวีดิตส์นั้ตามภาคผนวก ข

2. ครูเปิดเพลงลาวเลียบค้าย แล้วขอให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะเพลงไปรอบๆ บริเวณ และครูเองก็เคลื่อนไหวอย่างอิสระไปพร้อมๆ กับเด็ก

3. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามการเคาะสัญญาณของแทมบอรินหรือริค โดยกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณจะ -ติง -ติง ต่อเนื่อง ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวไปตามจังหวะสัญญาณ

4. เมื่อได้ยินเสียง จะ -ติง -จะ ให้เด็กหยุดอยู่กับที่เหมือนโคนมนต์สะกด

5. เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณ จะ -ติง -จะ -ติง -จะ -ติง -ติง ต่อเนื่องคือสัญญาณให้ “เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อนไหวโดยเพิ่มความเร็วในท่าต่างๆ

6. เชิญชวนให้เด็กเลือกบริเวณโดยอิสระโดยกระจายกันแบ่งปันพื้นที่ไปรอบห้อง ครูกล่าว ว่า “เด็กๆ ที่น่ารักวันนี้เรามาตั้งกระโจมกัน ขอให้ทุกคนแบ่งปันพื้นที่ให้เพื่อนด้วยนะคะ”

7. เปิดเพลงลาวเลียบค้าย และปรบมือพร้อมทั้งเคลื่อนไหวอย่างอิสระไปรอบๆ ห้อง ตามจังหวะของเสียงเพลง เมื่อเพลงหยุดขอให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่างๆ ดังนี้ คือ

- รวมกลุ่มเพื่อน 5 คน รวมกลุ่มเพื่อให้ยกแขนซ้าย
- รวมกลุ่ม 3 คน เพื่อให้นั่งเหยียดขาหลังชนกัน
- รวมกลุ่ม 7 คน รวมกลุ่มเพื่อให้นอนข้อศอกชนกัน

8. ขอให้เด็กๆ จัดกลุ่มจำนวน 5 คนล้อมรอบกองไฟ มอบผ้าขนหนูกว้าง 1 ฟุต ยาว 2 ฟุต ให้กลุ่มละ 1 อัน และมอบหมายให้คนที่ถือผ้าขนหนูเป็นผู้นำ เมื่อครูเปิดเพลงให้ผู้นำเคลื่อนไหวโดยสมมติท่าทางเลียนแบบเปลวไฟอย่างอิสระ แล้วให้เพื่อนๆ รอบกองไฟ ทำท่าทางตามผู้นำ เมื่อเพลงหยุด ขอให้คนที่อยู่ถัดไปด้านซ้ายมือ เป็นผู้นำ และเปลี่ยนผู้นำไปเรื่อยๆ จนครบ

9. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักผ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

10. สรุปให้กำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทย ตามเสียงเพลงดังวีดิตส์นั้ในตามภาคผนวก ข

วันที่ 20

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงลาวเลียบค้าย โดยบอกเด็กๆ ว่า “เด็กๆคะ มาเคลื่อนไหวตามเพลงกันเถอะ จำท่าทางได้ไหมคะ มาทำท่าทางพร้อมกับครูกันนะ” ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทย (เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวดังตามวิดีโอที่แนบมาในภาคผนวก)

2. ครูเปิดเพลงลาวเลียบค้าย แล้วขอให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะเพลงไปรอบๆ บริเวณ และครูเองก็เคลื่อนไหวอย่างอิสระไปพร้อมๆ กับเด็ก

3. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามเสียงเครื่องเคาะสัญญาณรำมะนา โดยกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินสัญญาณเสียง ตกลง - ตึง ต่อเนื่อง ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวไปตามจังหวะสัญญาณ

4. เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณ ตึง - จ๊ะ 1 ครั้ง ให้เด็กๆ หยุดนิ่งอยู่กับที่เหมือนต้นไม้ใหญ่

5. เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณตกลง - ตึง - จ๊ะ ต่อเนื่อง คือสัญญาณให้ “เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อนไหวโดยเพิ่มความเร็วในท่าต่างๆ

6. เชิญชวนให้เด็กเลือกบริเวณโดยอิสระโดยกระจายกันแบ่งปันพื้นที่ไปรอบห้อง ครูกล่าว “เด็กๆ ที่น่ารักวันนี้เรามาเป็นกั๊กกันลมกันเวลาหุมนะวังชนเพื่อนๆ ขอให้ทุกคนแบ่งปันพื้นที่ให้เพื่อนด้วยนะคะ”

7. เปิดเพลงลาวเลียบค้าย และปรบมือพร้อมทั้งเคลื่อนไหวอย่างอิสระไปรอบๆ ห้อง ตามจังหวะของเสียงเพลง เมื่อเพลงหยุดขอให้นักเรียนแยกกันเพื่อรวมกลุ่ม 5 คนแล้วปฏิบัติตามลำดับคำสั่งต่างๆ ดังนี้ คือ

- ท่าทางเลียนแบบรูปหัวใจ
- ท่าท่าทางเลียนแบบดาว
- ท่าท่าทางเลียนแบบกลอง

8. ขอให้เด็กๆ จัดกลุ่มจำนวน 5 คนยืนเรียงกันเป็นชั้นบันได ครูมอบผ้าขนหนูกว้าง 1 ฟุต ยาว 2 ฟุต ให้เด็ก 1 ผืน และมอบหมายให้เป็นผู้นำ เมื่อครูเปิดเพลงให้ผู้นำเคลื่อนไหวโดยสมมติให้ผ้าขนหนูเป็นพู่กัน วาดรูปในอากาศอย่างอิสระ แล้วให้เพื่อนๆ ทำท่าทางตามผู้นำ เมื่อเพลงหยุดขอให้คนที่อยู่ถัดไปด้านข้างซ้ายของผู้นำเป็นผู้นำท่าทางคนต่อไป และเปลี่ยนผู้นำไปเรื่อยๆ ตามลำดับ

9. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักอ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

10. สรุปลงใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทยตามเสียงเพลงดังวิดีโอที่แนบมาในภาคผนวก ข

7. สื่อวัสดุอุปกรณ์

ผ้าขนหนูขนาดกว้าง 1 ฟุต ยาว 2 ฟุต สีแดง ขาว น้ำเงิน เขียว เหลือง

วีดิทัศน์ทำทางการเคลื่อนไหวตามจังหวะโดยบูรณาการทำรำไทยประกอบเพลงไทย

บรรเลง “เพลงลาวเลียนคำย”

8. การประเมิน

1. สังเกตช่วงความสนใจของเด็ก
2. สังเกตการเคลื่อนไหวร่างกาย
3. สังเกตการปฏิบัติตามคำสั่ง

แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ท่ารำไทย

ประกอบเพลงต้นวรเชษฐ์ ชั้นอนุบาล 2

สัปดาห์ที่ 5 วันที่ 5-7 และ 10-11 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2558

1. จุดประสงค์

1. มีช่วงความสนใจเพิ่มขึ้น
2. เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายได้
3. ฟังและปฏิบัติตามสัญญาณได้
4. ปฏิบัติตามคำสั่งและข้อตกลงได้
5. เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะได้
6. สนุกสนานเพลิดเพลิน

2. ท่ารำไทย

1. ท่าปฐม ท่ายกไหล่ ท่าขอ ท่ายกตัว
2. ท่าไว้มือ ท่าก้าวหน้า
3. ท่าชันงนอน ท่าก้าวข้าง ท่าหมุนمانผลาญยักษ์
4. ท่ากวาง ท่ากระทู้
5. ท่านกบิน ท่าพรหมสี่หน้า

3. เพลงต้นวรเชษฐ์

4. สารการเรียนรู้

วันที่ 21 – 25

1. สารที่ควรเรียนรู้
 - การเคลื่อนไหวตามคำสั่งและข้อตกลง
 - การฟังและปฏิบัติตามสัญญาณ
 - การปฏิบัติตามคำสั่ง
 - การทำท่าทางประกอบเพลงหรือคำคล้องจอง
 - การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์
 - การทำท่าทางตามจินตนาการ
 - การเป็นผู้นำ ผู้ตาม
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - การฟังคำสั่ง 3 – 4 ขั้นตอนและสามารถปฏิบัติได้

การปฏิบัติตามข้อตกลง
 เคลื่อนไหวตามจังหวะ
 เคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์
 เคลื่อนไหวตามจินตนาการตามคำบรรยายหรือเสียงเพลง
 เคลื่อนไหวกับที่และเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
 เคลื่อนไหวพร้อมกัน
 เคลื่อนไหวเล่นเลียนแบบ

5. วิธีดำเนินการกิจกรรม

วันที่ 21

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงต้นวรเชษฐ์ โดยบอกเด็กว่า “สัปดาห์นี้เราจะมีเพลงและท่าทางที่แตกต่าง เพิ่มขึ้นมาจากเดิม เด็กๆ มาลองทำท่าทางตามครุณะคะ” ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลง โดยใช้ท่ารำไทย (เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหว ดังวิธีทัศน์ในภาคผนวก ข)

2. ครูเปิดเพลงต้นวรเชษฐ์ แล้วขอให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะเพลงไปรอบๆ บริเวณ และครูเองก็เคลื่อนไหวอย่างอิสระไปพร้อมๆ กับเด็ก

3. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามเสียงเครื่องเคาะสัญญาณกลองยาว โดยกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินสัญญาณเสียงป้อม (กำมือขวาเคาะบนกลางหนังแล้วยกมือออกทันทีให้เกิดเสียงกังวาน) ต่อเนื่อง แปลว่าให้เด็กเคลื่อนไหวอย่างอิสระต่อเนื่องไปตามเสียงสัญญาณ

4. เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณปี่ (แบมือขวานิ้วชี้-ก้อย เขี่ยคตรง เคาะบนหนังระหว่างวางมือไว้เพื่อปิดเสียง) 3 ครั้งต่อเนื่องกันให้เด็กๆ หยุดอยู่กับที่เหมือนยืนเคารพธงชาติ

5. เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณเป่าระร่ำๆ (แบมือขวานิ้วชี้-ก้อย เขี่ยคตรง เคาะบนหนังระหว่างขอบวงกลมสีดำตรงกลางกับขอบกลองแล้วยกมือออกทันทีให้เกิดเสียงกังวาน) คือสัญญาณให้ “เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อนไหวโดยเพิ่มความเร็วในท่าต่างๆ

6. เชิญชวนให้เด็กเลือกบริเวณ โดยอิสระ โดยให้เด็กจินตนาการว่าเป็นใบพัดเมื่อหมุนแล้วไม่ชนกัน

7. เปิดเพลงต้นวรเชษฐ์ และเคาะจังหวะพร้อมทั้งเคลื่อนไหวอย่างอิสระไปรอบๆ ห้องตามจังหวะของเสียงเพลง เมื่อเพลงหยุดขอให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่างๆ ดังนี้ คือ

- รวมกลุ่มเพื่อน 5 คน เพื่อให้ท่าทางเลียนแบบบทบาทสมมติว่าเป็นทหาร
- รวมกลุ่ม 7 คน เพื่อท่าทางเลียนแบบบทบาทสมมติว่าเป็นครู
- รวมกลุ่ม 6 คน เพื่อท่าทางเลียนแบบบทบาทสมมติว่าเป็น ชาวนา

9. ขอให้เด็กๆ จัดกลุ่มขึ้นเรียงแถวกันเป็นทางม้าลายจำนวนแถวละ 5 คน ครูมอบฟุ สีแดง 5 อัน สีขาว 10 อัน สีน้ำเงิน 10 อัน ให้ฟุสีแดงกลุ่มละ 1 อัน และมอบหมายให้คนที่ถือฟุสีแดงเป็นผู้นำ เมื่อครูเปิดเพลงต้นวรเชษฐให้ผู้นำเคลื่อนไหวดำด้วยท่าทางตามที่คิดขึ้นเองอย่างอิสระประกอบฟุแล้วให้เพื่อนๆ ในทางม้าลาย ทำท่าทางตามผู้นำ เมื่อเพลงหยุด ขอให้คนที่ 2 ด้านหลังผู้นำขึ้นมาเป็นผู้นำ ส่วนคนที่เป็ผู้นำให้เปลี่ยนไปเป็นคนสุดท้าย และเปลี่ยนผู้นำไปเรื่อยๆ

10. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักผ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

11. สรุปลงให้กำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทย ตามเสียงเพลงดั่งวิถีทัศนัตามภาคผนวก ข

วันที่ 22

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงต้นวรเชษฐโดยบอกเด็กว่า “เด็กๆ ที่น่ารักทุกคน เรามายึดส่วนต่างๆ ของร่างกายให้พร้อมสำหรับกิจกรรมสนุกๆ กันเถอะ แล้วลองมาทำท่าทางพร้อมกับครูนะคะ” ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทย (เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวดั่งวิถีทัศนัตามภาคผนวก)

2. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามเสียงเครื่องเคาะสัญญาณกลองยาว โดยกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินสัญญาณเบ๊อะเป็นจังหวะต่อเนื่อง ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวไปตามเสียงสัญญาณ

3. เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณเสียงต๊ับ (ใช้มือข้างซ้ายให้นิ้วชี้-ก้อยเหยียดตรงเคาะบนหนังบริเวณ 1/3 จากริมขอบหนังแล้ววางมือไว้เป็นการปิดเสียง) 2 ครั้งให้เด็กๆ หยุดอยู่กับที่

4. เมื่อได้ยินเสียงปอมสลับต๊ับ คือสัญญาณให้ “เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็ก เคลื่อนไหวโดยเพิ่ม ความเร็วในท่าต่างๆ

5. เชิญชวนให้เด็กเลือกบริเวณโดยอิสระโดยกระจายกันแบ่งปันพื้นที่ไปรอบห้อง ครูกล่าว ว่า “เด็กๆ ที่น่ารักทุกคน ขอให้สมมติว่าตนเองเป็นกล่องของขวัญแล้วแบ่งพื้นที่กันเมื่อเปิดกล่องของขวัญให้ระวังชนกันนะคะ”

6. เปิดเพลงต้นวรเชษฐ และเคาะจังหวะพร้อมทั้งเคลื่อนไหวอย่างอิสระไปรอบๆ ห้องตามจังหวะของเสียงเพลงและขอให้นักเรียนปฏิบัติตามลำดับคำสั่งต่างๆ ดังนี้ คือ

- รวมกลุ่มเพื่อน 3 คน รวมกลุ่มเพื่อให้ทำท่าเลียนแบบเสาบ้านโดยให้เท่าชนกัน
- รวมกลุ่ม 4 คนเพื่อทำท่าบันได โดยให้มือแตะกัน
- รวมกลุ่ม 2 คน เพื่อทำท่าเลียนแบบคู่เสื้อผ้าโดยให้แขนชนกัน

7. ขอให้เด็กๆ จัดกลุ่มๆ ละ จำนวน 5 คน โดยเรียงกันเป็นวีร์วงชาติ ครูมอบฟุให้เด็กกลุ่มละ 1 อันเรียงเป็นสีแดง สีขาว สีน้ำเงิน สีขาว สีแดง ครูมอบหมายให้เด็กที่ถือฟุเป็นผู้นำ

เคลื่อนไหวด้วยท่าทางที่คิดขึ้นเองอย่างอิสระ แล้วให้เพื่อนๆ ในแถว ทำท่าทางตามผู้นำเมื่อเปิดเพลงต้นวเรชฐ์ เมื่อเพลงหยุด ขอให้คนที่อยู่ถัดไปทางด้านขวาของผู้นำ เป็นผู้นำคนต่อไป และเปลี่ยนผู้นำไปเรื่อยๆจนครบ

8. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักอ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวก่อนที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

9. สรุปลงให้กำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆเคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทยตามเสียงเพลงดังวิถีทัศนในตามภาคผนวก ข

วันที่ 23

1. เชิญชวนให้เด็กๆเคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงต้นวเรชฐ์โดยบอกเด็กว่า “เด็กๆที่น่ารักทุกคน ยืดตัวเตรียมพร้อมสำหรับกิจกรรมสนุกๆกันเถอะค่ะ มาทำท่าทางพร้อมกับครูนะค่ะ”ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทย(เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวดังวิถีทัศนในภาคผนวก ข)

2. ครูขอให้เด็กๆเคลื่อนไหวตามเสียงกลองยาว โดยกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินเสียงปี่ ต่อเนื่อง ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวไปตามเสียงสัญญาณ

3. เมื่อได้ยินเสียงปี่ 1 ครั้งให้เด็กๆ หยุดอยู่กับที่เหมือนปลาจำศีล

4. เมื่อได้ยินสัญญาณเสียงปี่สลับดับ ต่อเนื่อง คือสัญญาณให้ “เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อนไหวโดยเพิ่ม ความเร็วในท่าต่างๆ

5. เชิญชวนให้เด็กเลือกบริเวณ โดยอิสระโดยกระจายกันแบ่งปันพื้นที่ไปรอบห้อง ครูกล่าวว่า “เด็กๆที่น่ารักทุกคนสมมติว่าเราเป็นชงกัน ขอให้แบ่งปันพื้นที่ทางชงกันนะค่ะ”

6. เปิดเพลงต้นวเรชฐ์ และเคาะจังหวะพร้อมทั้งเคลื่อนไหวอย่างอิสระไปรอบๆ ห้องตามจังหวะของเสียงเพลง เมื่อเพลงหยุดขอให้นักเรียนปฏิบัติตามลำดับคำสั่งต่างๆ ดังนี้ คือ

- รวมกลุ่มเพื่อน 8 คน รวมกลุ่มเพื่อทำท่าท่าเศร้าเสียใจโดยให้เข้าซ้ายและขวา
- รวมกลุ่ม 5 คนเพื่อทำท่ายิ้มโดยมือซ้ายและขวา
- รวมกลุ่ม 4 คนเพื่อทำท่าอาย

7. ขอให้เด็กๆ จัดกลุ่มๆ ละ จำนวน 5 คน โดยล้อมวงเป็นดวงจันทร์เต็มดวง ครูมอบฟุ่สีขาว 5 อัน สีแดง 10 อัน สีน้ำเงิน 10 อันให้เด็กๆ โดยมอบฟุ่สีขาวให้ กลุ่มละ 1 อัน ครูมอบหมายให้เด็กที่ได้ฟุ่สีขาวเป็นผู้นำเคลื่อนไหวด้วยท่าทางที่คิดขึ้นเองอย่างอิสระโดยไม่ใช้มือถือฟุ่ แล้วให้เพื่อนๆ ในวง ทำท่าทางตามผู้นำเมื่อเปิดเพลงลาวเลียบคาย เมื่อเพลงหยุด ขอให้คนที่อยู่ด้านข้างถัดจากผู้นำไปทางซ้ายมือ เป็นผู้นำ และเปลี่ยนผู้นำไปเรื่อยๆจนครบ

8. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักอ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวก่อนที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

9. สรุปให้กำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทย ตามเสียงเพลงดังวิถีทัศนในตามภาคผนวก ข

วันที่ 24

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงต้นวรเชษฐ์โดยบอกเด็กว่า “เด็กๆที่นารักทุกคนจำท่าทางการเคลื่อนไหวที่เราทำในสัปดาห์นี้ได้ไหม ลองทำท่าทางกันดูนะคะ” ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทย(เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวดังวิถีทัศนในภาคผนวก ข)

2. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามเสียงกลองยาว โดยกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินสัญญาณคู่เป็นจังหวะ ต่อเนื่อง ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวไปตามจังหวะด้วยท่าทางต่างๆ

3. เมื่อได้ยินสัญญาณเบาะสลับคู่รั้วๆ คือสัญญาณให้ “เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อนไหวโดยเพิ่มความเร็วในท่าต่างๆ

4. เมื่อได้ยินสัญญาณปอม 3 ครั้ง คือสัญญาณให้เด็กๆ หยุดอยู่กับที่เหมือนทหารยืนสวด

5. ครูเปิดเพลงต้นวรเชษฐ์ให้เด็กเคลื่อนไหวไปรอบๆ อย่างอิสระโดยไม่ชนกัน โดยครูกล่าวว่า “สมมติว่าเด็กๆ ทุกคนกางเต็นท์ โดยกำหนดบริเวณของตนเองและแบ่งพื้นที่กับเพื่อนกันนะคะ”

6. เปิดเพลงต้นวรเชษฐ์ และเคาะจังหวะพร้อมทั้งเคลื่อนไหวอย่างอิสระไปรอบๆ ห้องตามจังหวะของเสียงเพลง และขอให้นักเรียนแยกกันแล้วรวมกลุ่มครั้งละ 5 คนเพื่อปฏิบัติตามลำดับคำสั่งต่างๆ ดังนี้ คือ

- ทำท่าประตุโดยให้ต้นแขนชนกัน
- ทำท่าหน้าต่างให้เข้าชนกัน
- ทำท่าหลังคาโดยให้หลังชนกัน

7. ขอให้เด็กๆ จัดกลุ่มๆ ละ จำนวน 5 คน ยืนกันเป็นขบวนสวนสนาม โดยครูมอบพู่ติดปลายตะเกียบ ให้เด็กคนละ 1 อัน ครูมอบหมายให้เด็กที่ถือพู่เป็นผู้นำท่าทางอย่างอิสระโดยใช้พู่เป็นอาวุธที่ใช้ยามรบ แล้วให้เพื่อนๆ ในกลุ่ม ทำท่าทางตามผู้นำเมื่อเปิดเพลงต้นวรเชษฐ์ เมื่อปิดเพลงขอให้คนที่อยู่ด้านข้างถนัดจากผู้นำไปทางขวามือ เป็นผู้นำคนต่อไป เปลี่ยนผู้นำไปทางด้านขวามือไปเรื่อยๆจนครบ

8. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักผ่อน พุดคุยสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

9. สรุปให้กำลังใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวโดยใช้ท่ารำไทย ตามเสียงเพลงดังวิถีทัศนในตามภาคผนวก ข

วันที่ 25

1. เชิญชวนให้เด็กๆ เคลื่อนไหวด้วยท่าทางรำไทยประกอบเพลงต้นวรเชษฐ์โดยบอกเด็กว่า “เด็กๆ เตรียมยึดส่วนต่างๆ ของร่างกายให้พร้อมแล้วมาลองทำท่าทางพร้อมๆครุณะคะ”ครูเปิดเพลงและเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงโดยใช้ท่ารำไทย(เพลงและท่าทางการเคลื่อนไหวคงวิดิทัศน์ในภาคผนวก)
2. ครูเปิดเพลงต้นวรเชษฐ์ แล้วขอให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะเพลงไปรอบๆ บริเวณ และครูเองก็เคลื่อนไหวอย่างอิสระไปพร้อมๆ กับเด็ก
3. ครูขอให้เด็กๆ เคลื่อนไหวตามเสียงสัญญาณเครื่องเคาะจังหวะกลองยาว โดยร่วมกันกำหนดสัญญาณร่วมกับเด็ก คือ เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณปิ๊ะสลับป้อมต่อเนื่อง ขอให้นักเรียนเคลื่อนไหวไปตามจังหวะการเคาะด้วยท่าทางต่างๆ
4. เมื่อได้ยินเสียงปิ๊ะสลับป้อมเป็นจังหวะ 2 ครั้งต่อเนื่องกันให้เด็กๆ หยุดอยู่กับที่เหมือนเคารพธงชาติ
5. เมื่อได้ยินสัญญาณปิ๊ะสลับปิ๊ะต่อเนื่อง คือสัญญาณให้ “เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว” ให้เด็กเคลื่อนไหวโดยเพิ่มความเร็วในท่าต่างๆ
6. เชิญชวนให้เด็กสมมติว่าเป็นโถงใบใหญ่ๆ เลือกบริเวณ โดยแบ่งพื้นที่กับเพื่อนโดยบอกเด็กๆ ว่า “สมมติว่าเด็กๆอยู่ในโถงใบใหญ่แต่โถงแตกง่ายมากถ้าชนกันเด็กๆ จะทำอย่างไรให้โถงที่เด็กๆอยู่ไม่แตกคะ”
7. เปิดเพลงต้นวรเชษฐ์ และเคาะจังหวะพร้อมทั้งเคลื่อนไหวอย่างอิสระไปรอบๆห้องตามจังหวะของเสียงเพลง เมื่อเพลงหยุดขอให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่างๆ ดังนี้ คือ
 - รวมกลุ่มเพื่อน 5 คน รวมกลุ่มเพื่อให้ทำท่ารักโดยให้ข้อศอกแตะกัน
 - รวมกลุ่ม 6 คน เพื่อทำท่าโกรธโดยให้เท้าขวาแตะกัน
 - รวมกลุ่ม 7 คนเพื่อทำท่าดีใจโดยให้แขนซ้ายแตะกัน
8. ขอให้เด็กๆจัดกลุ่มยืนต่อกันเป็นขบวนมดจำนวน 5 คน คนที่เป็นหัวขบวน ครอบพืดปลายตะเกียบ สีน้ำเงิน 5 อัน สีขาว 10 อัน สีแดง 10 อัน โดยมอบพืดสีน้ำเงินให้กลุ่มละ 1 อัน และมอบหมายให้คนที่ถือพืดสีน้ำเงินเป็นผู้นำ เมื่อครูเปิดเพลงต้นวรเชษฐ์ให้ผู้นำเคลื่อนไหวด้วยเลียนแบบการเคลื่อนไหวของงูอย่างอิสระประกอบพืดปลายตะเกียบ แล้วให้เพื่อนๆ ในขบวนมดทำท่าทางตามผู้นำ เมื่อเพลงหยุด ขอให้คนที่อยู่ด้านหลังต่อจากผู้นำ ขึ้นมาเป็นผู้นำ ส่วนคนที่เป็ผู้นำให้เปลี่ยนไปอยู่ด้านหลังท้ายขบวน และเปลี่ยนผู้นำไปเรื่อยๆ
9. เชิญชวนให้เด็กนั่งพักผ่อน พุดคุยสนทนถึงการเคลื่อนไหวที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

10. สรุปลีก้าล้าใจและคำชมเชยเด็กๆ แล้วเชิญชวนให้เด็กๆเคลื่อนไหวกโดยใช้ทำรำไทยตามเสียงเพลงดั่งวิถีทัศน้าในตามภาคผนวก ข

6. สื่อวัสดุอุปกรณ์

กลองยาว

ฟู้สีแดง สีขาว สีน้ำเงิน

ตะเกียบ

วิถีทัศน้าทำทางการเคลื่อนไหวกประกอบจังหวะ โดยบูรณาการทำรำไทยประกอบเพลงไทยบรรเลง “เพลงต้นวรเชษฐ”

7. การประเมิน

1. สังเกตช่วงความสนใจของเด็ก
2. สังเกตการเคลื่อนไหวกร่างกาย
3. สังเกตการปฏิบัติ

ภาคผนวก ค

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือ

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๑๔๗

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางไพศรี มีบุญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางปานขวัญ ธรรมสกุลศิริ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัยศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษา ค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมรำไทยต่อสมาธิในเด็กปฐมวัย ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้ เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย ได้โปรดพิจารณา ตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับ รายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๑ ๔๔๑-๕๔๙๖

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๔๗

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางไพศรี มีบุญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางปานขวัญ ธรรมสกุลศิริ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัยศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษา ค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมรำไทยต่อสมาธิในเด็กปฐมวัย ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้ เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย ได้โปรดพิจารณา ตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับ รายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๑ ๔๔๑-๕๔๙๖

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๔๗

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางณัฐณี เจียรกุล

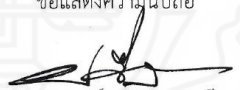
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางปานขวัญ ธรรมสกุลศิริ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัยศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษา ค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมรำไทยต่อสมาธิในเด็กปฐมวัย ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย ได้โปรดพิจารณา ตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๑ ๔๔๑-๕๔๗๖

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางปานขวัญ ธรรมสกุลศิริ
วัน เดือน ปีเกิด	31 สิงหาคม 2523
สถานที่เกิด	พญาไท กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี พ.ศ. 2547
สถานที่ทำงาน	อนุมัติบัตรเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงจิตเวชชุมชน พ.ศ. 2552 โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรราช เพื่อผู้สูงอายุ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
ตำแหน่ง	นายแพทย์ปฏิบัติการ คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอนุบาลพระศรีสกลนคร จังหวัดเลย

